

ŽELEZAR

O nalogah in problemih ob ustanavljanju organizacij sindikata v TOZD

Na ustanovnih sestankih osnovnih organizacij sindikata v TOZD je bil posredovan enoten referat, ki ga zaradi obravnavanja aktualnih nalog in problemov v celoti objavljamo.

Današnji ustanovni občni zbor sindikata v TOZD nima namena ocenjevati dveletnega dela, kajti tega smo ocenili na občinskih zborih obratov, delo sindikata Železarne pa bomo pregledali in ocenili na skupni konferenci vseh osnov-

nih organizacijah sindikata Železarne. Vendar moramo ugotoviti, da je današnja vloga in mesto sindikata predvsem v uveljavljanju politične reforme in stabilizacije ter aktivnosti v duhu pisma

predsedstva izvršnega biroja CK ZKJ in tov. Tita.

Sindikati smo politična in množična organizacija delavcev, ki se borimo za to, da delavski razred in delovni ljudje v politični in idejni akciji organizirano krepimo svojo družbeno moč, da stalno večamo svoj vpliv na družbeni razvoj in se usposabljammo za premagovanje protislovij in konfliktov, ki so v današnji družbi. Torej realizacija izhodišč, ki so nakazana tako v ustavnih dopolnilih in v pismu tov. Tita in predsedstva izvršnega biroja ZKJ, niso izraz nekih struktur izven nas, temveč so to zahteve in cilji nas delavcev, odnosno delavskega razreda kot celote. To pa pomeni bolj dosleden in bolj konkreten pristop k razreševanju vsakdanjih problemov, ki jih ustvarjata čas in ljudje.

Ustavna dopnila, sprejeta že v letu 1971, nam vsem omogočajo in obenem zahtevajo novo kvaliteto dela. Pred nas se postavljajo dopnila kot neodtujljiva pravica delavca, da se organizira z drugimi delavci v temeljno organizacijo združenega dela. V taki organizaciji, v kateri de-

(Nadalj. na 2. str.)

(Nadalj. na 10. in 11. str.)

Zaključek šolanja talilcev

Na šoli za metalurške delavce, oddelek za odrasle, je v januarju zaključil dveletno šolanje razred talilcev. Zaključni izpit so opravljali od 24. do 30. januarja, slovesna razdelitev zaključnih spričeval pa je bila 15. t. m. v prisotnosti predstavnikov Železarne in šole.

Šola za metalurške delavce pri železarskem izobraževalnem centru, je začela z delom leta 1969, ko so vpisali prve redne učence. Šola je bila ustanovljena na podlagi zakona o poklicnem izobraževanju, ki omogoča, da si pridobijo ustrezno izobrazbo oz. kvalifikacijo učenci, ki iz kakršnih koli razlogov ne končajo uspešno osnovne šole. Vpisni pogoj določa, da se lahko vpišejo v šolo tisti,

ki so uspešno končali najmanj šest razredov osnovne šole, pri tem starost ni omejena. S sprejetjem omenjenega zakona je bilo precej pomislekov, češ, da bo kakovost srednjega strokovnega šolstva s tem okrnjena, da bodo nastale težave pri kadrovanju in podobno. Vendar so bili izrečeni pomisleki odveč, kar dokazuje dosedanje delo na tej stopnji šolanja.

(Nadalj. na 2. str.)

Raziskovalno delo v Železarni in TOZD

S hitrimi koraki se bliža dan, ko bodo delavski svet in delegati posameznih TOZD s prejetjem samoupravnih določil odnosno temeljnega samoupravnega sporazuma, postavili mejnik v samoupravnih odnosih. Začele bodo z dejanskim delom posamezne TOZD, začela bo nova organizacija dela v Železarni, začeli bomo krojiti nove medsebojne odnose tako poslovne kakor tudi samoupravne.

Poseben poudarek pri sedanjem delu pristojnega odbora je namenjen predvsem oblikovanju štirih TOZD s tem, da do danes še nismo opredeljevali posebej statusa TKR odnosno raziskovalnega dela v Železarni kot takega.

Pri tem ne mislim administrativne opredelitve temveč na to, kakšno vlogo ima TKR v bodočem delu posameznih TOZD in kakšno vlogo naj ima raziskovalno delo v Železarni pri oblikovanju tehnologije proizvodnje in ohranit-

ve tehnološke celovitosti Železarne, od proizvodnje groblja do finalnega izdelka. Preden izrazim svoje mišljenje o tem vprašanju, moram na kratko poudariti eno izmed bistvenih nalog TOZD.

Kaj naj pomeni TOZD?

Poleg že večkrat podanih obrazložitvev pravic in dolžnosti samoupravljalcev v TOZD, smatram, da moram pri tem poudariti predvsem naslednje:

Ustanovitev TOZD predstavlja dejansko približevanje tistemu cilju in nalogam, ki smo se jih v preteklosti najbolj bali. To je, prevzeti na sebe ne samo vse pravice ampak tudi odgovornost za uspešno poslovanje temeljne organizacije. Če vzamem kot ekstrem obdobje »generalne direktije črne metalurgije«, ko je bila vsa naša proizvodnja planirana in prodana ne glede na proizvodne stroške, je danes postavljena pred samoupravne organe in vodstva

(Nadaljevanje na 8. strani)

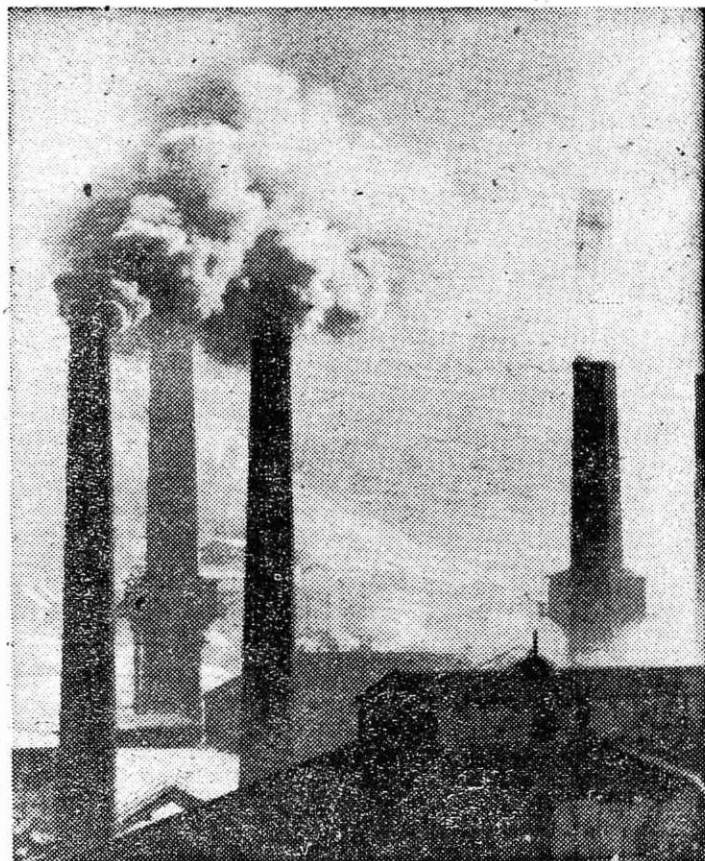
Organiziranost Zveze komunistov v Železarni

Na 9. seji konference ZKS Železarne, ki je bila 14. februarja in o kateri smo več poročali v naši zadnji številki, so sprejeli tudi dokument, ki opredeljuje organiziranost ZK v Železarni po ustanovitvi temeljnih organizacij združenega dela v Železarni.

Namesto ene osnovne organizacije, je nova organizacija razdeljena na šest osnovnih organizacij ZK in sicer: osnovna organizacija TOZD talilnice, osnovna organizacija TOZD valjarne, osnovna organizacija TOZD predelava, os-

novna organizacija TOZD vzdrževanje, energija in transport, osnovna organizacija skupne službe in osnovna organizacija Železarski izobraževalni center. Vse osnovne

(Nadaljevanje na 2. strani)

Po teh dimnikih nas poznajo daleč naokrog

Otroški dodatki v letu 1973

Sedanje odločbe o višini otroškega dodatka veljajo le še do 31. marca 1973, do 1. aprila 1973 morajo vsi upravičenci do otroškega dodatka prejeti nove odločbe. Zato morajo vsi dose-danji upravičenci do otroških dodatkov čimprej, vendar najkasneje do konca februarja izpolniti »IZJAVE« v zvezi z ugotavljanjem upravičenosti do otroškega dodatka v letu 1973. Tisti upravičenci, ki prvič uveljavljajo pravico do otroškega dodatka, pa vložijo zahtevek na »PRIGLASNICI ZA OTROŠKI DODATEK«.

KDO JE V LETU 1973 UPRAVIČEN DO OTROŠKEGA DODATKA?

Upravičenost do otroškega dodatka se ugotavlja po istem cenзуsu, ki je veljal za leto 1972 to pa je:

— upravičenec, katerega osebni dohodki na člana družine ne presegajo 600 din na mesec prejme po:
160 din mesečno za enega otroka, ter po
200 din mesečno za vsakega naslednjega otroka.

— upravičenec, katerega osebni dohodki so večji od 600 din, vendar ne presegajo 900 din mesečno na člana družine prejmejo po:

95 din mesečno za enega otroka, ter po
125 din mesečno za vsakega naslednjega otroka.

Tudi vsi ostali dodatki so enaki, kot veljajo do sedaj oziroma kot so veljali 1. oktobra 1972.

Upravičenci morajo pravilno izpolnjeni izjavi priložiti dokazila o vseh dohodkih, ki jih je njihovo gospodinjstvo imelo v letu 1972, razen za tiste dohodke, ki so jih izplačevali zavodi za socialno zavarovanje.

Oddelek za obračun osebnega dohodka pri železarni Jesenice, je že za vse sedanje upravičence izpolnil kolikšen je bil dohodek upravičenca v letu 1972, in to na 2. strani IZJAVE, prav tako so izpolnili POTRDILO o osebnem dohodku za pri nas zaposlene zakonke. Tako izpolnjene IZJAVE so že prejeli posamezni uslužbenci, da bodo izpolnili ostali del IZJAVE s podatki, katere jim boste posredovali vi — upravičenci. Zato se čimprej zglasite v obratni pisarni zaradi izpolnitve podpisa IZJAVE.

IZJAVE morajo izpolniti vsi dosedanji upravičenci, tudi tisti, ki menijo, da ne bodo imeli več pravice do otroškega dodatka.

Vsa podrobna navodila boste dobili pri obratnih pers-nalkah.

Z. P.

Pogovor o integracijskih procesih nas hote ali ne hote z milimj zapelje k primerom bolj ali manj posrečenih integracij na področju gospodarstva ali negospodarstva v bližnji okolici ali na Slovenskem ali celo v Jugoslaviji, ki so bile zasnovane v zadnjih letih. Nemaokrat imamo pri tem tudi pred očmi integracije ekonomsko slabo stoječih podjetij, ki so se zaradi reševanja trenutno slabega ekonomskega položaja povezovala z ekonomsko boljje stoječimi podjetji, pa tudi primere kasnejšega združevanja ali zaradi nesoglasij pri delitvi proizvodnega programa ali investicijskih vlaganj in podobno. Razgovori o različnih povezovanjih nam iz teh in podobnih razlogov vzbujajo različne pomisleke, dvome pa tudi nezaupanje. To je nedvomno tudi posledica tega, da je bilo v preteklosti osnovanih precej integracij, ki so slonele le na fizični delitvi dela, ne pa tudi na skupni odgovornosti in skupnem sodelovanju v končnem dohodku, ki ga taka integracija ustvarja.

Nasprotno temu pa moramo s pogledom v svet ugotoviti, da je že nekaj let na pohodu novo obdobje velikih integracijskih gibanj. Povezujejo se proizvodnja, trgovina in finance, do znanstveno raziskovalnega dela v velike organizacije. Znani so celo primeri integracij proizvodnje s turizmom, prevoznimi podjetji in podobno, vse s ciljem po večji koncentraciji kapitala in v izogib udarcem, ki jih tržne razmere v eni ali drugi smeri od časa do časa zadajajo eni ali drugi panogi. Taka koncentracija vseh omenjenih faktorjev v velikih organizacijah seveda odpira nove razvojne možnosti takih združb. Celotno kapitalističnem svetu posamezne združene organizacije na osnovi dogovorjene delitve dela ostanejo zelo samostojne.

Ustavna dopolnila in integracijski procesi

V našem samoupravnem sistemu pa še posebno ni nobenega razloga, da bi bile take integracije formirane na škodo samostojnosti posameznih organizacij. To je zelo jasno opredeljeno tudi v zadnjih ustavnih dopolnilih, ki odpirajo zelo realne in objektivne možnosti za hitrejši razvoj različnih integracijskih procesov, hkrati pa preprečujejo, da bi v integracijskih povezovanjih prišlo do kakršnih koli v uvodu navedenih primerov. V prvem odstavku XXII. zveznega ustavnega dopolnila je napisano: »Svoje delo in sredstva družbene produkcije v osnovnih organizacijah združenega dela delavci prosto združujejo v podjetjih, zavodih in drugih delovnih organizacijah ali drugih oblikah združenega dela, vstevši tiste, ki opravljajo kreditne in bančne ter zavarovalne posle, da povečajo dohodek in osnovnih organizacijah združenega dela, izboljšajo lastno in skupno delo in razvijajo lastno skupno poslovanje ter dvignejo produktivnost skupnega družbenega dela.« In dalje: »Medsebojna razmerja v teh organizacijah urejajo delavci s samoupravnim sporazumom o združevanju

na podlagi enakopravnosti, zagotavljajoč v vseh teh razmerjih neodtujljivo pravico delavca, da na podlagi svojega dela upravlja zadeve in sredstva družbene produkcije ter odloča o dohodku, ki ga ustvari temeljna organizacija združenega dela, v kateri dela.« Pod drugo točko istega amandmaja pa je zapisano: »Dohodek, ki ga temeljne organizacije združenega dela z združevanjem dela in sredstev ter s poslovnim sodelovanjem z drugimi organizacijami skupaj ustvarijo v obliki obresti ali kredita ali v kakšni drugi obliki, je sestavni del njihovega dohodka, ki ga ustvarijo s svojim celotnim poslovanjem in jim pripada sorazmerno z njihovim prispevkom k ustvarjanju omenjenega dohodka.« Za naše današnje razglabljanje pa je potrebno citirati še en odstavek iz tretje točke tega amandmaja: »Z združevanjem sredstev ni mogoče pridobiti nobenih lastninskih ali drugih trajnih pravic. Pravica do deleža pri dohodku druge organizacije iz naslova združevanja sredstev ugasne s tem, da se skladno z enotnimi načeli o združevanju sredstev in skladno s pogodbo vrnejo oziroma amortizirajo sredstva, z združitvijo katerih je bila ta pravica pridobljena. Druge vzajemne pravice in obveznosti iz naslova združevanja sredstev se uresničujejo v skladu s pogodbo.«

Teh nekaj izsekov iz XXII. ustavnega dopolnila ne le, da popolnoma jasno opredeljuje tista najbolj občutljiva področja, ki so v preteklosti povzročala v uvodu navedene ekscese in primere, temveč objektivno omogočajo večji razmah integracijskih procesov, ki odločilno posegajo na področje stabilizacije gospodarstva, večje produktivnosti in boljših ekonomskih in poslovnih rezultatov.

V okviru takih spoznanj, so že leto in več prisotna prizadevanja za različna povezovanja s kovinsko predelovalno industrijo in trgovino v Železarni in v združenem podjetju Slovenske železarnice. Ta intenzivna prizadevanja samoupravnih in vodstvenih organov Železarnice in združenega podjetja Slovenske železarnice so že izoblikovala določene konture, ki morajo v najkrajšem času dobiti svoj konkretni izraz. Vsi dosedanja napor integracijskih procesov so usmerjeni na tri nivoje: na nivo Železarnice, na nivo združenega podjetja Slovenske železarnice in na nivo širšega slovenskega področja s kovinsko predelovalno industrijo.

O vseh teh vprašanjih so v zadnjih mesecih razpravljali tudi komunisti Železarnice in na osnovi teh razprav je tudi deveta seja konference ZKS Železarnice, ki je bila 14. februarja s svojimi sklepi podprla vsa dosedanja prizadevanja in zamišljene zasnove o integracijah v okviru Železarnice, združenega podjetja Slovenske železarnice in na širšem slovenskem območju. Ta prizadevanja pa seveda moramo sprejeti kot začetek nekega procesa, ki bo stalno rasel in se kakovostno oplajal in razširjal. Kot začetek procesa integracije kapitala, umskih in ustvarjalnih sil ter integracije materialnih rezultatov skupnega dela, ki se bo povečeval v proporciji z obsegom tega skupnega dela. S tem pa v Železarni in združenem podjetju Slovenske železarnice ter na Slovenskem odpiramo novo stran v razvoju gospodarstva: večjo ekonomičnost in poslovnost ter večjo produktivnost dela, ki v končni fazi prinaša večji skupni dohodek in večji osebni dohodek oziroma boljši osebni in družbeni standard.

Organiziranost Zveze komunistov ...

(Nadaljevanje s 1. strani)

organizacije bo na nivoju Železarnice povezovala konferenca ZKS Železarnice s svojimi organi. Tovarniško konferenco bodo sestavljale enajstčlanske delegacije iz temeljnih organizacij združenega dela in organizacije združenega dela skupne službe ter tričlanska delegacija iz železarskega izobraževalnega centra.

Člani osnovnih organizacij Zveze komunistov bodo organizirani tako kot doslej v oddelkih ZK po obratih, dnevah oziroma službah, ki jih bodo vodili sekretarji oddelkov skupaj z nosilci posameznih nalog. V okviru temeljnih organizacij združenega dela, bo oddelke povezovala konferenca ZKS TOZD s svojimi organi, ki jo bodo po določenem ključu izvolili v oddelkih.

Po programu, ki je bil sprejet na seji konference, morajo oddelki ZK izvesti šestanke in volitve do 15. marca. Konference ZK v temeljnih organizacijah združenega dela bodo konstituirane do 10. aprila, do takrat pa morajo biti tudi izvoljene delegacije za tovarniško konferenco, ki bo konstituirana do 30. maja. Na seji so imenovali tudi posamezne tovariše, ki so zadolženi za izvedbo oziroma potek konference.

Železarski globus

AVSTRALIJA. Japonski železarski družbi Sumitomo in Kawasaki proučujeta predlog avstralske železarske družbe za gradnjo velike železarne v zahodni Avstraliji. Njena letna proizvodna zmogljivost bo 12–13 milij. ton surovega jekla in investicijski stroški 1,59 milijarde dolarjev. Zgradili jo bodo v štirih fazah. V prvi fazi, katere gradnja bo trajala štiri leta bo imela letno zmogljivost 1,5 milij. ton surovega jekla.

BRAZILIJA. Brazilska vlada namerava zgraditi ob spodnjem toku reke Amazonke veliko železarno, ki bo imela letno proizvodno zmogljivost 12 milij. ton surovega jekla. Železarna bo postavljena v bližini nahajališč železove rude Serra Carajás, ki so največja na svetu. Odločitev za gradnjo te železarne je imela za osnovo predvidevanje, da bo narasla domača poraba surovega jekla v letu 1980 na 35 milij. ton letno.

FRANCIJA. V bližnji in daljni okolici Pariza bodo zgradili več mini železarn. Za tri so že pripravljeni projekti, medtem ko jih za četrto pripravljajo. Te tri železarnice bodo imele letno proizvodno zmogljivost 100.000, 150.000 in 200.000 ton surovega jekla.

Zaključek šolanja ...

(Nadaljevanje s 1. strani)

Ustanovljena je bila cela vrsta šol in oddelkov, ki izobražujejo različne poklice, ki jih industrija nujno rabi. Izobraževanju metalurških poklicev so se pridružili še drugi npr.: iz lesne, gumarske, tekstilne, čevljarke in gostinske stroke. Tovrstne šole namreč ne izobražujejo samo učencev v rednih oddelkih, ampak tudi že zaposlene delavce v oddelkih za odrasle. Izobrazbena struktura zaposlenih delavcev v bazični industriji kaže, da je še precej delavcev, ki nimajo končane osnovne šole in so brez kvalifikacije. Z ustanovitvijo šole za metalurške delavce, se odpira velika možnost že zaposlenim delavcem, da si pridobijo ustrezno kvalifikacijo.

To dejstvo je temeljito razmislil kadroviski sektor železarnice Jesenice, ki je odgovoren za dotok ustreznega strokovnega kadra v Železarno.

Zato je bil osnovan pred dve letoma razred talilcev, ki je ravnokar končal šolanje. V jeseni preteklega leta pa so oddelke za odrasle razširili še za dva razreda, katerih slušatelji se izobražujejo za talilce, valjavce profilov, pločevine in trakov ter hladno valjavce. Tako je sedaj na šoli za metalurške delavce trenutno vpisanih 52 učencev v rednih oddelkih in 35 učencev v oddelkih za odrasle. Kadroviski sektor Železarnice že pripravlja po obratih vpis zaposlenih delavcev v naslednjem šolskem letu.

Pouk v razredu talilcev je bil organiziran tako, da so učenci obiskovali en teden teoretični pouk, tri tedne pa so se praktično usposabljali ob rednem delu. Pri tem so jim pomagali poučevalci na delovnih mestih, ki imajo precej zaslug, da so šolanje uspešno končali. Navedena organizacija pouka je imela to slabost, da so bili obrati

teden dni brez delavcev, ki so obiskovali pouk. Zato je bila organizacija pouka po dogovoru z vodstvom obratov in kadroviskim oddelkom spremenjena tako, da je teoretični pouk enkrat v tednu, ostale dni pa so učenci na delovnih mestih.

V razredu talilcev je bilo 13 učencev, ki so šolanje uspešno končali. Hamzaliya Turkeš je razred izdelal z odličnim uspehom, zato je bil oproščen opravljanja zaključnega izpita, ostali so razred izdelali s prav dobrim in dobrim uspehom. Pri zaključnih izpiti, komisiji je predsedoval dipl. inž. Drago Ravnik, so absolventi pokazali zelo dobro praktično in teoretično znanje, tako da bodo svoje delo z nadaljnjim izpopolnjevanjem lahko kvalitetno opravljali.

Na podlagi znanja, ki so ga kandidati pokazali, komisiji ni bilo težko določiti uspeha. Z odličnim uspehom so zaključni izpit opravili: Hamzaliya Turkeš, Ibrahim Tubić, Alojz Purger in Emin Ribić za talilca pri elektro peči,

s prav dobrim uspehom: Surkija Zahirovič, in Anton Bohak za talilca pri plavžu, Marko Marjanovič in Janez Sesešek za talilca pri SM peči, pet kandidatov pa je doseglo dober uspeh. Tako je šola dala šest talilcev pri elektro peči, štiri talilce pri SM peči in tri talilce pri plavžu. Število sicer ni veliko, vendar naj bo to spodbuda vsem zaposlenim, predvsem mlajšim delavcem, ki nimajo kvalifikacije, da se odločijo za šolanje.

Zaključna spričevala je absolventom razdelil šef delovne enote talilnic dipl. inž. Stanko Čop. V nagovoru je absolventom najprej čestital k doseženemu uspehu in pohvalil, da takšnih delavcev v Železarni primanjkuje in da je znanje, ki so si ga v šoli pridobili, osnova za njihovo nadaljnje strokovno izpopolnjevanje in kvalitetno delo. Vsem, ki bodo prizadevno in kvalitetno delali je omogočeno napredovanje na delovnem mestu, je v zaključni besedi zagotovil absolventom šef talilnic.

Proizvodnja združenega podjetja Slovenske železarne v januarju

Če bi držal pregovor: »Slab začetek, dober konec«, potem je to edino, s čimer se lahko tolažimo ob januarskih repulatih. Tudi lani smo zaradi redukcij električne energije začeli slabo. Takrat so nas tolažili, da bo potem bolje, ko bo prišel z obratovanjem novi agregat kalorične centrale v Šoštanju. Komaj je leto naokrog, že imamo zopet redukcije in izpad proizvodnje jekla. Na naše pogoje prirejen drug pregovor se glasi: »Tona izgubljena, ne vrne se nobena«.

K temu pa se je pridružil še drug problem in sicer pomanjkanje plina propan — butana, katerega dobavlja ali bi morala dobaviti železarnam INA. To je povzročilo omejevanje obratovanja in ustavitve nekaterih peči v železarnah. Ker so nam dobavitelji zagotavljali, da bo plina dovolj, smo v železarnah, tam kjer je bilo primerno, uvedli propan-butan za tehnološko gorivo. Za nami so šli tudi drugi potrošniki in poraba vse bolj narašča. V zim-

skih mesecih je poraba največja, v letnem času pa nastopajo celo viški, vsaj tako trde predstavniki INA-gas. Te viške so izvažali in sklenili pogodbe, ki predvidevajo izvoz tudi v zimskem času. Pomanjkanje obratnih sredstev za pravočasna naročila uvozne nafte in spet drugih okoliščin je pripeljalo do tega, da so dobave tekočega plina nezadostne in neredne. Železarne obratujejo brez rezervnih zalog, tako rekoč: »iz rok v usta«.

Proizvodni rezultati v januarju so naslednji:

Surovo železo	Tovarna	Načrt	Izvršitev	Indeks
	Jesenice	13.400	10.331	77
	Store	4.000	2.855	71
	Skupaj	17.400	13.186	75
Surovo jeklo	Jesenice	41.800	38.923	93
	Ravne	16.250	13.896	86
	Store	3.500	3.052	98
	Skupaj	61.550	55.873	91

Celoten zaostanek 5279 ton je posledica redukcije električne energije. V SM pečeh smo izvršili 99 % načrtovane obveze medtem, ko proizvod-

nja v električnih pečeh zaostaja 17 % za načrtom. Ustrezno uspehom primarne proizvodnje, so tudi rezultati skupne proizvodnje.

Tovarna	Načrt	Izvršitev	Indeks
Jesenice	137.252	126.855	92
Ravne	38.234	33.564	88
Store	20.568	20.520	100
Skupaj	196.054	180.939	92

Kot pri proizvodnji jekla, se tudi pri skupni proizvodnji pokaže, da so bili najmočnejše prizadezi zaradi redukcije električne energije v železarni Ravne, kjer je z ustavitvijo dela na električnih pe-

čeh paralizirana celokupna proizvodnja jekla. V blagovni proizvodnji je bil rezultat nekaj boljši predvsem zaradi uspešnega dela v železarni Store.

Blagovna proizvodnja	Tovarna	Načrt	Izvršitev	Indeks
	Jesenice	32.662	32.185	98
	Ravne	11.242	9.944	88
	Store	12.277	13.131	107
	Skupaj	56.181	55.260	98

Pri tem moramo poudariti, da je letošnja blagovna proizvodnja v januarju za 10 % višja od lanske.

Če pogledamo še, v katerih skupinah proizvodov smo do-

segli slabe rezultate vidimo, da je najslabše pri gredicah, kjer znaša izvršitev na Ravnah samo 29 % in skupno 53 odstotkov, ker so bile tudi jeseniške dobave za 7 % pod

načrtom. Slab rezultat je dosežen z 78 % izvršitvijo proizvodnje jeklolitine, ker so zaradi pomanjkanja jekla na Ravnah dobavili le 74 % načrtovane količine.

Proizvodnja obdelanih valjev v Štorah je izvršena z 92 odstotki, proizvodnja vzmeti na Ravnah s 77 % in pri mehansko obdelanih izdelkih je izvršitev na Ravnah 73 % ter v Štorah 74 %.

Eksterno realizacijo so dosegli:

na Jesenicah s	96 %
na Ravnah	89 %
in Štorah	88 %

Skupna eksterna realizacija znaša za ZPSZ 92 % in je za 23 % višja, od realizacije dosežene meseca januarja lani. Zelo ugoden rezultat je bil dosežen pri izvozu, saj znaša celo 128 % načrta. Železarna Jesenice je dosegla v izvozu 140 % načrta, železarna Ravne 134 in železarna Store 71 odstotkov.

Poleg že navedenih težav zaradi redukcij električne energije in pomanjkanja tekočega plina, je bilo še nekaj problemov.

Vprašanje kvalitete livarskega peska iz Moravč še vedno ni rešeno. Čeprav si vsi prizadevamo, da bi popravili stanje, bomo končno uspeli šele takrat, ko bomo zagotovili zadostne količine kvalitetnega peska iz ožjega področja Slovenije, za kar je akcija že v teku. Slab rezultat v proizvodnji vzmeti na Ravnah, je posledica enotedenskega popravila peči za kaljenje.

V železarni Store izgubljene proizvodnje surovega železa zaradi redukcij niso mogli nadoknaditi. V valjarnah pa so z delom v prostih sobotah nadoknadili izgubljeno in dosegli doslej najvišjo mesečno proizvodnjo 8094 ton. Tudi v livarnah jim je tako uspelo realizirati načrtovano proizvodnjo.

V Štorah imajo kroničen problem oskrbe z gredicami. Količinsko so program valjarn celo presegli, vendar se ne morejo držati kvalitetnega programa in s tem terminskega programa valjanja naročenih kvalitet. Zaradi zaostanka proizvodnje jekla, železarna Ravne namreč v mesecu januarju Štoram praktično ni dobavila gredic.

Milan Marolt, dipl. inž.

Jubilanti 50 - letniki

V mesecu marcu bodo praznovali 50 let svojega življenja naslednji naši sodelavci: 1. marca Osman Zukič, PIV energija, 11. marca Jože Batagelj, RTA, 12. marca Jože Lužnik, VEN, 15. marca Jože Jan, valjarna Bela, 15. marca Jože Simon, martinarna, 17. marca Mile Jukič, valjarna 2400, 26. marca Matija Klinar, transport, 30. marca Ludvik Ivanetič, martinarna, 30. marca Marija Kemperle, šamotarina.

Vsem naše iskrene čestitke!

**Dopisujte
v
Železarja**

Obvestila kolektivu ● Obvestila kolektivu

Dežurna služba

	telefon v pisarni	doma
SOBOTA, 24. februarja:		
inž. France Gasser, vzdrževanje	952	81-604
NEDELJA, 25. februarja:		
inž. Emil Ažman, TSN	809	81-716
PONEDELJEK, 26. februarja:		
inž. Franc Vičar, vodstvo predel. obr.	743	81-572
TOREK, 27. februarja:		
Bogomil Homovec, tehnični direktor	301	766
SREDA, 28. februarja:		
inž. Janko Perne, valjarna Bela	848	81-904
ČETRTEK, 1. marca:		
inž. Sašo Kavčič, hladna valjarna	524	81-826
PETEK, 2. marca:		
Anton Komljanec, profilarna	626	871

Dežurna služba traja od datuma nastopa od 7. ure zjutraj do naslednjega dne do 7. ure. Kolikor dežurnega ni v pisarni ali doma, kličite glavnega vratarja na telefon 410. Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsako soboto objavljamo na razpisnih deskah pri vseh vratarjih.

Tajništvo tehničnega in proizvodnega direktorja

OBVESTILO

Obveščamo vse člane DSIT in drugih strokovnih organizacij, kakor tudi dijaške STS, da organiziramo, dne 27. februarja 1973 ob 18. uri v spodnjih prostorih Kazine strokovno predavanje

GOSPODARJENJE Z REZERVNIMI DELI

Predaval bo tov. Dante Jasnič, inž. org. dela.

Zanimivo in aktualno temo je vsekakor vredno poslušati. Z obiskom pa potrjujemo tudi pripadnost naši strokovni organizaciji.

Vabi odbor DSIT

RAZPIS

Odbor za izume in racionalizacije pri DE železarne sporazumno s svetom delovne enote predelovalnih obratov in obratovodstvom žebjarne v okviru novatorske in racionalizatorske dejavnosti v železarni razpisuje obdelavo in kakršno koli primerno teoretično rešitev in odstranitev naslednjega problema:

ZMANJSANJE IN ODSTRANITEV ROPOTA ŽEBLJARSKIH STROJEV

Pri polnem obratovanju vseh 44 žebljarskih strojev, so delavci, zaposleni v tem obratu, izpostavljeni prekomernemu ropotu, ki kvarno vpliva na delovno vzdušje vseh tam zaposlenih. Ropot, ki ga povzročajo žebljarski stroji ima preko 100 fonov in močno ogroža sluh žebjarjev.

Povzročitelj tega prekomernega ropota je mehanskega izvora, kot posledica udarcev izsrednikov, vzvodov, amortizerjev in batnice s kladivom na premičnem mehanizmu številnih žebljarskih strojev.

Z odstranitvijo tega prekomernega in neprijetnega, kvarnega problema ropota žebljarskih strojev, se že vrsto let intenzivno ukvarjajo vsi pristojni in odgovorni v žebljarni, kakor tudi služba za varstvo pri delu in strokovnjaki ter izvedenci, ki izdelujejo žebljarske stroje.

Ublažitev oziroma odstranitev tega ropota, kot ključnega problema v obratu žebjarne, je osrednja naloga tega razpisa. Zato odbor za izume in racionalizacije pri DS železarne poziva in vabi avtorje tehničnih izboljšav, da se s svojim teoretičnim in praktičnim znanjem ter svojimi delovnimi izkušnjami lotijo rešitve te naloge.

Zainteresirani posamezniki ali skupine dobijo vsa potrebna pojasnila in navodila za reševanje tega problema pri obratovanju žebjarne Zvonetu Laburi ali proizvodnem in vzdrževalnem asistentu žebjarne.

Za vse kakršne koli teoretične ali praktične rešitve so razpisane tri spodbudne nagrade in sicer: 1. v višini 800,00 din, 2. v višini 400,00 din in 3. v višini 320,00 din.

Ta razpis velja pol leta po objavi v tovarniškem glasilu Železar.

Idejne rešitve je treba dostaviti v treh izvodih na predpisanem obrazcu, »Prijava tehnične izboljšave« na referat za novatorstvo in racionalizacije pri SEOP.

Najbolj ustrezna rešitev bo po izvedbi še enkrat ocenjena po pravilniku o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih.

Odbor za izume in novatorstvo pri DS železarne

Obvestila kolektivu ● Obvestila kolektivu

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Predsedstvo RK ZMS: Dosledno izvajanje evidentiranja, kandidiranja in priprav na volilne seje občinskih konferenc

Predsedstvo republiške konference ZMS se je na seji 16. februarja zavzelo za dosledno izvajanje programa kadrovske preobrazbe ZMS, odgovorno vključevanje občinskih organizacij v postopek kandidiranja, izvedbo volilnih sej občinskih organizacij in izvedbo regijskih posvetov o kandidiranju za odgovorne funkcije v ZMS.

Predsedstvo je med drugim podprlo priprave na zbor mladih samoupravljalcev, ki bodo v marcu in na katerih bo približno 1800 mladih delegatov iz 412 organizacij združenega dela razpravljalo o nalogah ZMS pri uresničevanju delavskih amandmajev. Tako bo 17. marca na Jesenicah zbor mladih samoupravljalcev črne in barvne metalurgije, nosilec zbora je tovarniška konferenca ZMS Železarnice. Člani predsedstva RK ZMS so sprejeli zadolžitev, da sodelujejo pri pripravi in izvedbi zborov, za zbor na Jesenicah so zadolženi tovariši Dušan Gačnik, Zlato Vogrič in Božidar Lakota.

Na seji je bil sprejet program posveta o vključevanju mladih v partizanske enote, kar je edina možna oblika za sodelovanje mladih pri oboroženi obliki odpora morebitnemu napadalcu.

Sprejet je bil tudi sklep, da se zveza mladine vključi v program zbiranja sredstev za dom mladine in borcev v Kumrovcu, od odbora za izgradnjo doma pa se zahteva, da čimprej izdela program aktivnosti v domu, kako se bo mladina v te programe vključevala ter kakšno bo upravljanje z domom.

Predsedstvo je razpravljalo še o nekaterih tekočih nalogah, med drugim je imenovalo pripravljalnici štab republiške delovne akcije »Kozjansko 73« ter odbor za proslavo meseca mladosti.

V razpravi o pomoči vietnamskemu narodu se je predsedstvo zavzelo za to, da bi se vse naše iniciative usmerile v morebitno delovno akcijo, razen tega je potrebno razmišljati predvsem o drugih oblikah pomoči, koordinirati in zbirati vse predloge in koordinirati tudi akcije. V.Z.

TK ZMS železarne Jesenice gostitelj zbora mladih samoupravljalcev

Republiška konferenca ZMS je v svojem akcijskem programu do 7. aprila 1973 dala poudarek delovanja predvsem na mladinske aktivne v delovnih organizacijah. Zato je komisija za družbeno-ekonomske odnose pri RK ZMS programirala tudi izvedbo zbora mladih samoupravljalcev. Zbori naj bi bili spontana politična akcija slovenske mladine in dogovori o vlogi in aktivnosti ZM pri uresničevanju ustavnih dopolnil. Za mlade samoupravljalce je to ena ključnih nalog v bitki za samoupravne odnose v naši družbi. ZM gre v to akcijo skupaj z drugimi naprednimi silami v družbi in bo skušala doseči, da bodo amandmaji, njihov pomen in vsebina postali resničnost in vsakdanja praksa. Uveljavljanje ustavnih dopolnil v praksi namreč bistveno prispeva k razbijanju ostankov birokratskih in tehnokratskih odnosov ter mentalitete in k uveljavljanju odločilnega vpliva delovnih ljudi v vseh porah družbenega življenja.

Komisija za družbeno ekonomske odnose pri RK ZMS načrtuje te zборе 10. in 17. marca. V zborih bo sodelovala mladina iz delovnih organizacij panoge industrije in rudarstva. Omejitev na to panogo je predvsem zato, ker je to ena prvih takih konkretnih akcij, v tej panogi pa je tudi veliko število močnejših mladinskih aktivov, ki so s svojim delom dokazali, da jim to področje delovanja ni neznano. S tem pa seveda niso zaprta vrata vsem ostalim mladinskim aktivom iz drugih panog, ampak imajo iste možnosti izvedbe zbora mladih samoupravljalcev v svoji panogi. Zborov se bo udeležilo okrog 1800 mladih iz 412 delovnih organizacij. Zbori bodo po naslednjem razporedu:

1. Za kovinsko industrijo, elektro industrijo in ladjedelništvo:
  - v Mariboru (nosilec TAM in Metalna),
  - v Ljubljani (nosilec Litostroj in Iskra).
2. Za grafično industrijo in založništvo:
  - v Murski Soboti (nosilec Pomurski tisk).
3. Za elektrogospodarstvo, rudnike premoga, industrijo nafte:
  - v Trbovljah (nosilec Zasavski premogovniki Trbovlje).
4. Za črno in barvasto metalurgijo:
  - na Jesenicah (nosilec železarna Jesenice).
5. Za usnjarsko in tekstilno industrijo:
  - v Slovenskih Konjicah (nosilec Konus),
  - v Novem mestu (nosilec Novoteks).
6. Za kemično industrijo, industrijo nekovin in industrijo gume:
  - v Kranju (nosilec Sava).
7. Za gozdarstvo, lesno industrijo, industrijo celuloze in papirja:
  - v Postojni (nosilec Javor-Pivka).

Za čimboljše izvedbo zborov in čimvečji odmev v javnosti, z ozirom na vsebine zborov, bo izšel tudi priložnostni bilten, v katerem bo podan namen zborov, razdelitev zborov po krajih in časih izvedbe, razdelitev po panogah ter na koncu tehnični podatki o zborih mladih samoupravljalcev. Poleg biltena bo izdelan tudi lepak, ki bo opozarjal na zbor mladih samoupravljalcev v vseh slovenskih občinah.

Priprave na zборе potekajo po vsej Sloveniji izredno dobro. Mislim, da je naš aktiv v Železarni s tem, ko je sprejel obvezo kot nosilec zbora samoupravljalcev združenih v črni in barvasti metalurgiji, sprejel tudi obvezo, da zbor izvede tehnično in vsebinsko popolno in seznani delegate iz drugih podjetij z našimi uspehi, ki smo jih dosegli pri ustanavljanju TOZD in z rezultati reorganizacije ZM v podjetju. Seveda se zavedamo, da naloge, ki jih pred nami ni majhna in da zahteva dosti temeljitih priprav.

Konferenca ZM na ŽIC ni uspela

V ponedeljek ob 14. uri je bila sklicana seja konference Zveze mladine na ŽIC, katera pa žal ni bila sklepna, saj se jo je udeležilo samo 21 učencev, poleg predstojnika TŠŠ inž. Zevnika in predstojnika PIŠ tov. Golmajerja. Kot gost sta konferenci prisostvovala še Zlato Vogrič, sekretar občinske konference ZM in v.d. predsednika TK ZM Železarne Miro Ipavec.

Konferenca je bila slabo pripravljena in verjetno prav zaradi tega ni prišlo dovolj mladincev, da bi bili sklepni. Referat predsednika je izvenel dokaj zanimivo in tudi

predlog nove strukture, ki predvideva tri aktivne, kaže neko prizadevanje za načrtno delo. V razpravi so učenci skušali izraziti, da imajo pripombe na delo ter da bo v bodoče potrebno posvetiti vso skrb vključevanju vseh mladincev. Predstavniki uprave šole tov. Golmajer je pripomnil, da denar ni ovira za razvoj raznih krožkov ljudske tehnike in izvedbo raznih tekmovanj, treba bo le nakazati želje o organiziranem delu.

Sklenili so, da bodo vse napake skrbno proučili, program dela dali v pretres razrednim aktivom, in poiskali nove kadre, predvsem nižjih letnikov, da bodo v prihodnjih dveh letih dosegli kontinuirano dejavnost. Nujno je, da se okrepi idejnost pouka, analizira mladinske ure, seveda pa tudi poveča pomoč uprave šole, da bo mladinska organizacija zaživela. V njej se morajo usposabljeni samoupravljalci Železarne.

I. M.

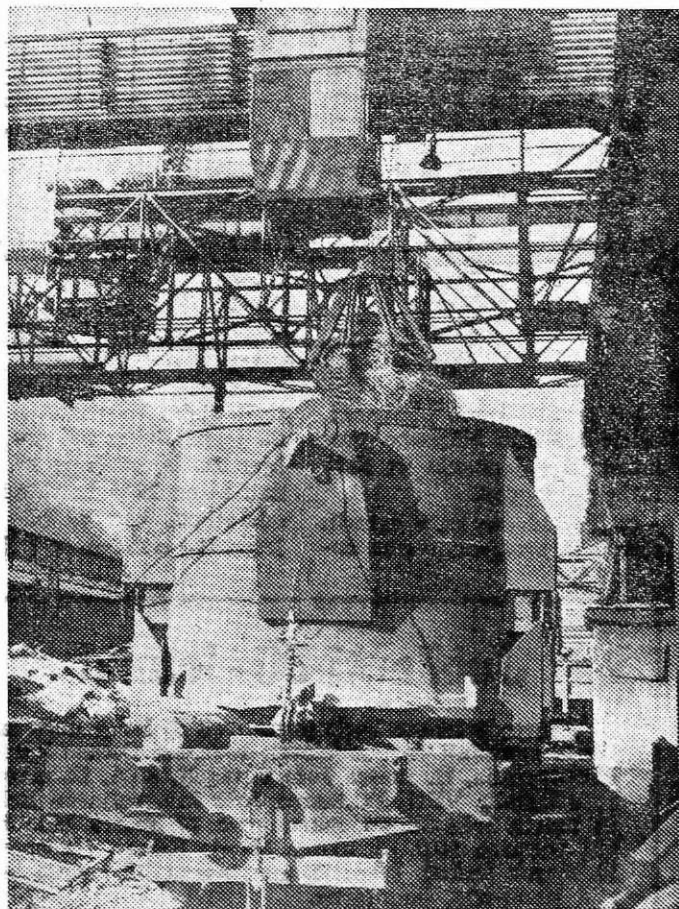
Organiziranost ZM občine Jesenice do IX. kongresa ZMJ in ZMS

Predsedstvo občinske konference ZMS Jesenice je na razširjeni seji, navzoči so bili tudi predsedniki aktivov in predstavniki specializiranih organizacij in društev, v katerih delujejo mladi, razpravljalo o predlogu organiziranosti ZMS v občini do 9. kongresa. Predlog, ki ga bo predsedstvo dalo v javno razpravo, bo sprejet na seji občinske konference.

Kako bodo organizirani mladi?

V organizacijah združenega dela bodo delovali v obratnih aktivih, po delegatskem sistemu bodo volili člane v aktiv temeljne organizacije združenega dela, od tam v konferenco ZMS organizacije združenega dela. Organizacije združenega dela bodo volile delegate v specializirano konferenco ZMS organizacij združenega dela pri občinski konferenci: predsednika konference in po dva delegata iz temeljne organizacije združenega dela. Če bo podjetje, firma, ustanovilo le eno organizacijo združenega dela, bodo mladi volili, oziroma delegirali v specializirano konferenco predsednika in dva delegata. Specializirana konferenca bo na prvi seji izvolila izmed svojih članov predsedstvo in predsednika, ki bo avtomatično član predsedstva občinske konference.

V šolah bo osnova delovanja razredni aktiv, ki bo volil delegate v konferenco šole. Le-ta bo volila delegate v kon-

Priprava vsipa za električno peč

ferenco centra šol (prvi center sestavljajo gimnazija, zdravstvena šola in ekonomska šola, drugi center je ZIC, ki ima v svojem sestavu tehnično šolo, poklicno šolo in šolo metalurških delavcev). V specializirano konferenco mladih iz šol pri občinski konferenci bodo konference ZMS centrov volile predsednika konference in po dva delegata iz vsake šole, aktivni ZMS osnovnih šol prav tako predsednika in dva delegata. Tudi ta specializirana konferenca bo volila predsedstvo in predsednika.

V krajevnih skupnostih bo osnova delovanja aktiv v naselju ali ulici. Konference ZMS krajevnih skupnosti bodo volile, delegirale v specializirano konferenco predsednika in dva delegata ter še toliko delegatov, kolikor bo v krajevnih skupnostih aktivov v naselju.

Specializirano konferenco ZMS specializiranih organizacij bodo sestavljali predsedniki specializiranih organizacij in po dva delegata iz vsake organizacije: tabornikov, planincev, počitniške zveze, gasilcev, športnih društev, ZKPO, klubov OZN in ljudske tehnike.

OBČINSKO KONFERENCO kot najvišji predstavniški in delovni organ ZMS v občini bodo sestavljali delegati omenjenih štirih specializiranih konferenc ter po pet delegatov študentov in JLA.

Občinska konferenca bo izmed svojih članov izvolila predsedstvo, predsednika in sekretarja, nadzorni odbor ter člana republiške konference. Predsedstvo bo izmed članov konference imenovalo komisije, ki bodo delovale na posameznih področjih, kot so: idejno delo in kultura, družbeno ekonomski odnosi, krajevnost, šole, specializirane organizacije, informiranje, obrambna vzgoja in splošni ljudski odpor, politični sistem in organiziranost.

Takšna skica organiziranosti bo prav gotovo zagotovila možnost bolj neposrednega odločanja mladih iz vseh sredin, s tem pa tudi večjo zainteresiranost in večjo odgovornost. Pri vsem tem je potrebno speljati še nekaj nalog, razrešiti nekatera nejasna vprašanja. Trajna prizadevanja pa že prinašajo uspehe, tudi na področju organiziranosti, kjer so največje naloge še vedno pri organiziranju mladih v krajevnih skupnostih.

V. Z.

Razširjena seja sekretariata TK ZM Železarne

V četrtek, 15. februarja, je imel sekretariat TK ZM Železarne razširjeno sejo. Na sejo so povabili tudi nosilce nalog po TOZD. Vsekakor je bil že čas, da so člani sekretariata pristopili k resni pripravi sestankov po obratnih aktivih. Rok je kratek, priprava konference pa mora biti temeljita. Nosilci nalog morajo do 15. marca sklicati sestanke obratnih mladinskih aktivov. Okoli 15. marca oz. do konca aprila pa je potrebno sklicati konference po TOZD.

Člani sekretariata in nosilci nalog so se dogovorili, kako naj izgledajo ti sestanki. Zato je v. d. predsednika TK pripravil predlog za potek sestankov, na seji pa so ga člani še nekoliko dopolnili.

Člani sekretariata in nosilci nalog so bili tudi mnenja, da so med seboj premalo oz. preslabo povezani. Predsednik TK je preveč zaposlen z delom v obratu, zato je tudi težko dostopen. Ker je delovno mesto sekretarja TK še vedno prosto, so bili mnenja, da bi ponovno poskusili s kadrovanjem. Tokrat bi se za to kadrovanje res dobro pripravili. Vse skupaj naj bi skušali pripraviti do konca februarja, tako da bi bilo mesto zasedeno s 1. marcem.

Celotno delo je zelo zahtevno, zato se bodo člani sekretariata še večkrat sestali na taki razširjeni seji.

S. L.

Posvet referentov za šport in kulturo vseh treh železarn

V petek, 16. februarja, je bil v Štorah posvet mladih o kulturnih in športnih aktivnostih v ZPSZ. Na zadnji seji koordinacijskega odbora ZM ZPSZ so že določili datum majskega srečanja železarjev. To je že tradicionalno srečanje, letos tretje po vrsti. Le-to bo 19. maja na Ravnah. Celotni program pa pripravijo Ravenčani sami.

Drugo srečanje bo v športno rekreativni obliki. Mladi so se odločili za poživitev akcije TRIM. Tako bodo 21. julija organizirali pohod na Stol.

Čeprav niso bili prisotni referenti za ideološka vprašanja, pa so se dogovorili za seminar namenjen mladim delavcem ZPSZ. Seminar bo 28. septembra v Štorah. Določili pa so tudi že teme:

- rezultati integracije slovenskih železarn;
- nadaljnji vidiki v integraciji slovenskih železarn;
- izobraževanje mladih v ZP.

17. novembra pa bodo pripravili kulturno akcijo na Ravnah. Program naj bi vseboval kviz o zasedanju AVNOJ in nastope raznih ansambllov.

Za izvedbo tega programa so bili zadolženi posamezni člani.

S. L.

Samoupravni organi v preteklem tednu

49. seja odbora za plan in finance

Predsednik odbora za plan in finance dipl. inž. Janez Komel je sklical 49. sejo odbora v petek, 16. februarja 1973 in za dnevni red predlagal pregled sklepov, poročilo direktorja za proizvodnjo o proizvodnji v januarju in uspehe proizvodnje v I. dekadi februarja.

Pri pregledu sklepov prejšnje seje so obravnavali tudi poročilo sektorja za proizvodnjo o nabavi elektrod za elektro peči iz Poljske in menili, da so bili sprejeti ukrepi v zvezi s tem pravilni. Direktorju za proizvodnjo so naročili, da jih o končni rešitvi tega problema seznani na eni prihodnjih sej.

Poročilo direktorja za proizvodnjo, o proizvodnih rezultatih v januarju 1973, je bilo ugodno, kljub zmanjšanju električnega toka, kar je močno vplivalo na proizvodnjo v talilnicah in vročih obratih. Zato je skupna proizvodnja dosežena nekoliko slabše oziroma 94,5 %, dočim pa sta blagovna proizvodnja

s 101,1 % in odprava s 102,2 odstotka zadovoljiva. V januarju smo odpravili 31.368 ton blaga v vrednosti 119 milijonov 941.108 din. Kljub dobro doseženim količinski proizvodnji pa realizacija ni dosegla planirane. Vzrok za to je predvsem v večjem izvozu

pri čemer pa je bil dosežen še slabši kvalitetni asortiment. Prav tako je dosežen slabši kvalitetni asortiment tudi na domačem tržišču.

V I. dekadi februarja je proizvodnja potekala zadovoljivo razen na plavžu, kjer so nastale težave zaradi nasedlin in v valjarni 2400 zaradi pomanjkanja butana. Plan skupne proizvodnje v I. dekadi je dosežen 94,8 %, blagovne 93,6 % in odprave 93,6 odstotka, kar je za I. dekanio še kar zadovoljivo.

22. seja odbora za življenjske pogoje in rekreacijo

Predsednik odbora za življenjske pogoje in rekreacijo je sklical 22. sejo odbora v torek, 13. februarja 1973. Ta seja je bila prav za prav nadaljevanje seje z dne 8. februarja in so zato naprej obravnavali še nekaj predlogov o delitvi sklada skupne porabe za leto 1973.

Strinjali so se, da se menja procentualni odnos med sta-

narino, ki jo plačajo stanovalci v samskih domovih in regresom na ta način, da se udeležba stanovalcev samskih domov pri kritju skupnih stroškov zviša za 20 % (glej zapis z 21. seje odbora, točka 5). Se naprej pa velja, da se stanovalec samskih domov v prvem letu zaposlitve v Železarni dodatno regresira stanarina s 50 din mesečno. Nov odnos velja od 1. marca letos, o tem pa se obvesti tudi delavski svet Železarn.

Strinjali so se s predloženim programom športne, kulturne in zabavne dejavnosti ter programom pomoči društvom. Komisiji za šport in rekreacijo pri TO sindikata, so predložili, da na skupni seji z odborom predlagajo še potrebne investicije in ta program dopolnijo s svojim, tako sestavljen program pa se posreduje v javno razpravo delovnim skupinam v Železarni.

Posebej so obravnavali problematiko hokeja, ker je bila postavljena pri medsebojnih razgovorih večja zahteva kot pa se predvideva pomoč v tem programu. V zvezi s tem so sklenili:

— s hokejskim klubom se dogovori o zaključku sezone za leto 1972/73 za klubsko tekmovanje,

— po tako zaključeni sezoni tekmovanja, tekmovalci nimajo več pravice koristiti izredno plačanega dopusta iz odobrene kvote. Za vsa tekmovanja v okviru reprezentance pa bo odbor posebej odločal sporazumno s hokejsko zvezo Jugoslavije.

— službi so naročili, da do konca marca pripravi predlog pogodbenih odnosov s hokejskim klubom za sezono 1973/74.

(Nadalj. na 7. str.)

21. seja odbora za življenjske pogoje in rekreacijo

Na 21. seji odbora za življenjske pogoje in rekreacijo, ki jo je predsednik odbora Janez Kavčič sklical 8. februarja, so obravnavali predlog delitve sklada skupne porabe v letu 1973 in v zvezi s tem sklenili:

1. Strinjali so se, da delovna enota družbene prehrane ugotavlja cene posameznih uslug na osnovi dejanskih stroškov, kar služi za politiko cene, ki jo mora plačati koristnik usluge in regres za posamezno uslugo. Oddelek za družbeni standard bo na podlagi tako določene cene sestavil letni program potrebnih sredstev za regresiranje posameznih uslug.

2. V strukturi cene so vsi elementi, ki se v uslugi izražajo kot strošek, vključno z osebnimi dohodki delavcev, ki te usluge nudijo. Politiko regresiranja in program potrebnih sredstev bo odbor za življenjske pogoje enkrat letno predložil delavskemu svetu Železarn v razpravo. Če bo odbor med letom ugotovil, da programirana sredstva ne zadoščajo za kritje stroškov, bo predložil delavskemu svetu Železarn dodatna sredstva ali pa spremembo dotedanje politike regresiranja oziroma financiranja posamezne usluge.

3. Delovna enota družbene prehrane mora zasledovati gibanje stroškov in sproti opozarjati oddelek za družbeni standard na eventualna odstopanja. Pri odstopanju od določene politike ali kvalitete posameznih uslug sta skupaj odgovorna odboru za življenjske pogoje in rekreacijo.

4. Kazina in samopostrežna restavracija, ki nudita usluge tudi koristnikom izven Železarn, morata formirati ekonomske cene.

5. Oddelek za družbeni standard mora pripraviti na osno-

vi podatkov o stroških minulega leta nove cene stanarin v samskih domovih na ta način, da upošteva:

- povečanje osebnih dohodkov v Železarni,
- različne stanovanjske pogoje v posameznih samskih domovih,
- življenjske stroške samcev na Jesenicah.

Na podlagi tega bo odbor na naslednji seji določil odstotek kritja cene stanarin z regresi.

6. Strinjali so se s predlogom tovarniškega odbora osnovne organizacije sindikata, da bo v letu 1973 polna cena penziona v počitniških domovih 60 din, da pa bo delavec Železarn plačal dnevni penzion le 35 din. Za to bodo delavskemu svetu Železarn predložili vlogo za 500.000 din dodatnega regresa.

7. Oddelku za družbeni standard so naročili, da za topli obrok predvidi regresiranje največ do 3 din v poprečju, osnova za regresiranje pa se predvidi na podlagi stroškov decembra 1972. O politiki regresiranja topllega obroka bo odbor ponovno razpravljal, ko bo oddelek za družbeni standard predložil program boljše organizacije delitve topllega obroka.

8. Prav tako so naročili oddelku za družbeni standard, da pripravi predlog prodaje topllega obroka in prehrane v samopostrežni restavraciji za abonente člane kolektiva Železarn. Na podlagi tega predloga bo odbor določil politiko regresiranja prehrane abonentom restavracije.

Sestanki delovnih skupin

TOZD TALILNICE

PLAVZ: Delovna skupina Klinar se je sestala 11. februarja. Obravnavali so informacijo o narodni obrambi in samozaščiti, o nesrečah v obratu in tovarni ter govorili o praktični uporabi ročnih gasilskih aparatov. Omenjena je bila delovna disciplina s poudarkom, da bi odpravili neopravičene izostanke z dela.

MARTINARNA: V dneh od 3. do 13. februarja so se sestale delovne skupine Celarc, Tramte, Vister in Bauman. Na vseh sestankih so analizirali proizvodni načrt v januarju in bili seznanjeni s planom za februar. Razen tega so obširneje govorili o poškodbah v tovarni ter o uporabi zaščitnih sredstev. Delovna skupina Celarc k planu za leto 1973 pripominja, da je izvedljiv, če bo na razpolago vložek in delovna sila. Na sestanku delovne skupine Tramte so bili informirani o ustanovljenih TOZD. Delovna skupina Vister-Janša je z glasovanjem odločila, da sodelavec Husein Našić ostane v tovarni, ob prvem prekršku pa bodo predlagali odpoved iz delovnega razmerja. Delovna skupina Bauman v livni jami se je dalj časa zadržala pri nadurnem delu. K tej problematiki so imeli več pripomb, kakor tudi zaradi ur manjkajočih in menijo, da se te ure ne pišejo enotno. Ure bo treba nujno uskladiti med posameznimi izmenami in jih strogo kontrolirati, morebitno samovoljo pa kaznovati.

ELEKTRO JEKLARNA: 8. februarja je imela sestanek delovna skupina Legat-Panič. Obratovodja je posredoval poročilo o proizvodnji v januarju, ko plan zaradi redukcije električnega toka ni bil izpolnjen. Neustrezne so tudi elektrode. Računajo da bo v februarju bolje. Nadalje so na sestanku razpravljali o različnih odstotkih gibljivega dela za posamezne peči in predlagali, naj se odstotek gibljivega dela obračunava enako, to je po prečje. Strinjali so se s predlogom, za uvedbo stimulacijskega dodatka na kvaliteto, ki je planirana za tekoči mesec. Sledile so informacije o narodni obrambi in samozaščiti, o uporabi ročnih gasilskih aparatov ter informacija službe za varstvo pri delu o poškodbah v valjarni Bela. Obratovodstvu naročajo, naj uredi, da bodo imeli več odpadkov za vložek v električne peči.

TOZD VALJARNE

Javornik I: 10. februarja je imela sestanek delovna skupina Markelj na lahki progi. Najprej so prebrali informacijo o narodni obrambi in samozaščiti, nato pa še informacijo obratovodstva o planu za januar, ki je bil izpolnjen s 112%. V februarju bo treba delati vse proste sobote, da bodo zaradi remonta turbine in peči zagotovili vložek jeklovleku. Analizirali so poškodbe nekaterih sodelavcev in ponovno opozorili na dosledno uporabo zaščitnih sredstev. Valjavci na predprogi so imeli pripombo zaradi očal, ki ne ustrezajo, zato naročajo službi za varstvo pri delu, da v zvezi s tem uredi vse potrebne. Precej pripomb je bilo zaradi pomanjkanja delovne sile. Plan za leto 1973 je bil sprejet, kadrovskega sektorja pa naj izpopolni normative.

TOZD PREDELAVA

HLADNA VALJARNA

Delovna skupina Skumavec se je sestala 31. januarja. Obravnavali so dve informaciji in sicer: službe za varstvo pri delu ter o narodni obrambi in samozaščiti. Z doseženimi rezultati pri izpolnjevanju proizvodnega načrta v lanskem letu so bili v glavnem zadovoljni razen s porabo potrošnega materiala in sredstev kot so vreče, rokavice, čistilna volna in podobno. Potrošnja je še vedno prevelika, poraba pa premalo kontrolirana. Vse to jim povečuje stroške, po drugi strani pa tudi vpliva na čistočo in obratu. Imajo pripombo zaradi neustreznega razsvetljave.

ZEBLJARNA: Delovna skupina Mikula v zavijalnici je imela sestanek 3. februarja. Pregledali so norme in analizirali preseganje norm ter ugotovili, da na nekaterih delovnih mestih lažje dosega oziroma presegajo norme, kot na drugih delovnih mestih. Problematična so delovna mesta na nakladalnem stroju in signier-nalepke na kartone. Strojne zavijalke predlagajo, naj bi jim priznali peto skupino, nasipalcem četrto skupino in voznikom viličarjev naj bi priznali šesto skupino.

Zahtevajo odgovor najkasneje do prvega marca. Zahtevajo tudi povečanje zaradi težkega dela, ropota in prahu.

HVZ — POCINKOVALNICA: Sestanek delovne skupine Kragolnik je bil 13. februarja. Najprej so poslušali informacijo o narodni obrambi in samozaščiti, nato pa poročilo o proizvodnji za januar in sicer za žičarno in pocinkovalnico. Seznanjeni so bili tudi s planom za februar in poročilom varnostne službe. Tudi v njihovi delovni skupini imajo probleme zaradi predčasnega zapuščanja izhodov, zato so sodelavce ponovno opozorili. Že na prejšnjih sestankih so razpravljali o poškodbah in o uporabi zaščitnih sredstev, nedavna poškodba na Beli pa je vplivala na to, da sodelavci bolj redno uporabljajo zaščitne čelade. Pettonsko rezervno dvigalo je treba popraviti ali pa odstraniti z žerjavne proge.

ZICARNA: Delovni skupini Tramte in Pokljukar sta se sestali 14. februarja. Na obeh sestankih so obravnavali proizvodno problematiko v januarju ter govorili o planu za februar. Delovna skupina Tramte je razpravljala še o poškodbah v valjarni Bela, o uporabi zaščitnih sredstev ter o informaciji, ki govori o narodni obrambi in samozaščiti. Delavci, zaposleni na Vaughn strojih 5/6, želijo pojasniti, kako bi se bolj zaščitili pred pihanjem zraka in kako je z nabavo elektro kar za notranji transport. Delovna skupina Pokljukar je razen omenjenih informacij obravnavala poročilo splošne varnostne službe o prekrških v HVZ za leto 1972.

ZICARNA II: Delovne skupine Jamar, Marinkovski in Klinar so se sestale 8. in 13. februarja. Na sestanku delovne skupine Jamar so govorili o planu, narodni obrambi in samozaščiti ter o težki poškodbi v valjarni Bela. Iste informacije so bile na dnevnem redu sestanka delovne skupine Marinkovski, s poudarkom na dobro oskrbo z vložkom. Omenjeno je bilo dodatno delo ob sobotah, da bi na začetku leta uspešno izpolnjevali odredene naloge. Podrobneje so o vseh teh informacijah razpravljali na sestanku delovne skupine Klinar. Dalj časa so se zadržali pri informaciji splošne varnostne službe s pripombo, da ne bi smelo biti primerov predčasnega zapuščanja izhodov, če bi dosledno upoštevali red in disciplino na delovnih mestih.

ELEKTRODNI OBRAT: 9. februarja se je sestalo kar pet delovnih skupin. Analizirali so izpolnjevanje proizvodnega plana v januarju. Obravnavali so informacijo službe za varstvo pri delu o poškodbah v valjarni Bela ter o narodni obrambi in samozaščiti. Delovna skupina linija 1 in 2 vprašuje glede dela ob prostih sobotah in s tem v zvezi zaradi izplačila otroških dodatkov. Prizadete bodo v glavnem samohranilke. Želijo, da bi predstavnik Zavoda za socialno zavarovanje na prihodnjem sestanku obrazložil oziroma povedal, do kakšne višine se lahko giblje osebni dohodek, da ne bodo prizadeti pri otroškem dodatku. Ponovno opozarjajo obratovodstvo zaradi dobave nečistične žice, saj gre slaba kakovost na njihov račun. To se pozna pri izpolnjevanju plana in norm, večja pa je tudi iztrošenost orodja za delo. Na sestanku delovne skupine Maček v rezalnici je bilo rečeno, da zaradi nečiste in kolenčaste žice niso dosegli boljših rezultatov v januarju. Nečista in slabo pobakrena je tudi VP žica, ki se večkrat ne loči od elektrodne žice.

Na sestanku delovne skupine pri taljenju varilnega praška je bilo postavljeno vprašanje beneficiranega staža. Beneficirani staž naj bi zaposleni dobili zaradi otežkočenega dela pri pečeh, kot ga imajo delavci pri ostalih pečeh v tovarni.

TOZD VZDRŽEVANJE, ENERGIJA IN TRANSPORT

STRUGARNA VALJEV

Delovna skupina Dolenc v strugarni na Javorniku je imela sestanek 29. januarja. Z zanimanjem so poslušali informacijo o perspektivi strugarne valjev za leto 1973. Vsi so se strinjali z nabavo novih strojev, sodelavec Tišov pa bo dobil odgovor na vprašanje glede cene strožnic na prihodnjem sestanku. Ob informaciji službe za varstvo pri delu, ki se nanaša na poškodbo Franca Potočnika, so se dalj časa zadržali pri členih 53 do 72

pravilnika o varstvu pri delu. Prebrali so tudi informacije o narodni obrambi in samozaščiti.

PIV ENERGIJA: V dneh od 1. do 9. februarja so se sestale delovne skupine Repe, Beljan, Koprivec in Peterman. Obširneje so obravnavali okrožnico o odobravanju, izvajanju in izplačevanju dela, opravljenega prek rednega časa. Na vseh štirih sestankih so imeli precej pripomb, prav tako so z zanimanjem poslušali informacijo o narodni obrambi in samozaščiti in jo vzeli na znanje z nekaterimi pripombami. Delovna skupina Repe je poklicni gasilec seznanil s praktično uporabo ročnih gasilskih aparatov. Večina se je strinjala s tem, da je potrebna obnoveitev znanja o uporabi teh aparatov.

STROJNO VZDRŽEVANJE: Sestanek delovne skupine strojnega vzdrževanja v elektrodnem obratu je bil 13. februarja. Ponovno so razpravljali o pogostih kršitvah pravil o varstvu pri delu, ki veljajo za pravičen pristop k vzdrževanju na Beli in ob popravilih. Poškodbo v valjarni Bela so analizirali že na prejšnjem sestanku, sedaj pa so obravnavali še poškodbo vzdrževalca Bernarda Bestarda v šamotarni. Prisotni so bili seznanjeni z navodili z ravnanjem dissous plinskimi jeklenkami.

SV HVZ: Sestanek delovne skupine Cerkovnik je bil 9. februarja. Razpravljali so o posebnih obvestilih obratovodje strojnega vzdrževanja o varnem delu vzdrževalcev. Opozorjeni so bili na pravilno in dosledno upoštevanje pravil službe za varstvo pri delu ter o uporabi zaščitnih sredstev. V nadaljevanju sestanka so obravnavali informacijo o narodni obrambi in samozaščiti in predlagali, naj bi organizirali ustrezna predavanja za vse člane kolektiva. Vprašujejo, kdo bo odsluč obdeloval žičarske bobne v zadostni količini in kakovosti, ker jih v strugarni valjev ne bodo, kdaj bo v SV HVZ nabavljena nova strojna žaga.

SV — SAMOTARNA: Delovna skupina Bergelj se je sestala 13. februarja. Najprej so poslušali informacijo o narodni obrambi in samozaščiti. Delovna skupina je bila glede varnega dela seznanjena z vsemi ukrepi, ki vsebujejo osebno varnost za vse člane kolektiva. Posebej je bila poudarjena uporaba zaščitnih čelad. Pri popravilu stroja je treba izklopiti električni tok in na stroj namestiti tablico z varnostnim opozorilom. Poklicni gasilec je delovno skupino seznanil z uporabo gasilskih aparatov.

SV JAVORNIK: Na sestanku, 13. februarja, je bila delovna skupina Lapajnc seznanjena z informacijo o narodni obrambi in samozaščiti. Zatem so analizirali težjo poškodbo na Beli in v šamotarni. Razpravljali so o obvestilu obratovodstva o kršitvah varnostnih predpisov. Največ so govorili o pravilnem pristopu k popravilom na posameznih agregatih, o izklopih agregatov ter o pravilni uporabi zaščitnih sredstev. Imeli so pripombo, da ni nobenega normativa, ki bi določal, kakšna zaščitna sredstva je treba obvezno uporabljati. Ob koncu sestanka je bila delovna skupina opozorjena zaradi predčasnega zapuščanja delovnih mest. Ob morebitnih redukcijah električnega toka in ob drugih nepredvidenih spremembah se mora vzdrževanje prilagoditi potrebam proizvodnih obratov in takrat opraviti vzdrževalna dela, da je manj zastojev. Ponovno vprašujejo, kaj je z acetilensko napeljavo. Morali bi jo obnoviti, ne pa ukiniti. Prav tako vprašujejo, zakaj ni enotnega kriterija za vse oddelke zaradi opravljenih ur. V posameznih oddelkih jih precej presegajo, kar se v celoti odraža v visokem poprečju opravljenih ur in je zato tudi osebni dohodek med oddelki zelo različen.

MONTAZA JAVORNIK: Delovna skupina Tušar je na sestanku, 9. februarja, zelo obširno obravnavala predpise o varstvu pri delu in zaščitnih sredstvih. Poklicni gasilec Slavko Ferčej jih je seznanil s praktično uporabo ročnih gasilskih aparatov. Delovna skupina je bila tudi na tem sestanku opozorjena na pravilno in dosledno uporabo zaščitnih sredstev. Varilci so predlagali, da bi dobili varilne pištole stare izvedbe, ker le-te ustrezajo samo za namizno varjenje in zato pričakujejo ustrezen odgovor.

VEN

VEN-RD: Na dnevnem redu sestanka delovne skupine E-RD, 13. februarja, je bila informacija o narodni obrambi in samozaščiti, prebrali so tudi informacijo splošne varnostne službe o prekrških za leto 1972, ki kaže na dobro disciplino v obratu. Govorili so še o kategorizaciji delovnih mest ter o težavah pri napredovanju. Predlagajo, da bi uvedli sedmo skupino. Ponovno so razpravljali o adaptaciji higienskih prostorov.

Planiranje remontov proizvodnih naprav

Tempo proizvodnje in pomanjkanje delavcev na vzdrževanju nas sili vedno k bolj vestnemu planiranju vseh remontnih del na proizvodnih napravah. Dobro pripravljene remontne in predčasno sprostitve vzdrževalcev za druga potrebna dela. Prednosti planiranja je pred tehnične službe postavilo precej odgovorne naloge. Mesečno morajo na osnovi letnega plana pripraviti operativne programe mesečnih remontov, v kar so zajeti remont, ki trajajo več kakor 24 ur, enodnevni dekadni remont in obvezni

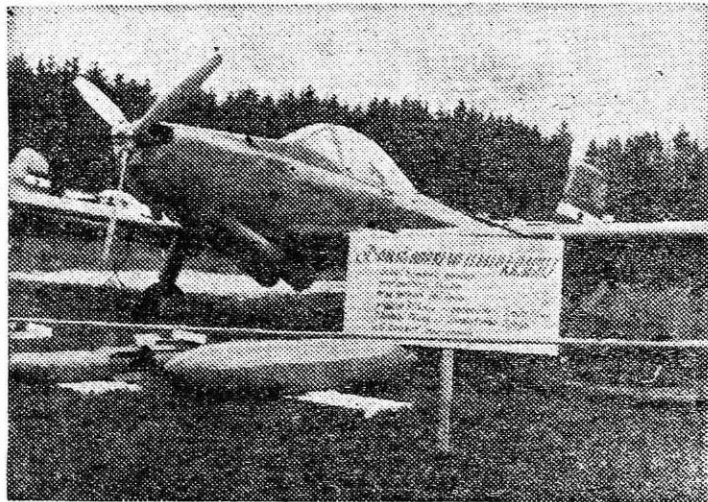
periodični pregledi žerjavov. Na osnovi seštevka potreb pa napraviti tudi zasedenost posameznih centralnih oddelkov za vsak dan v mesecu.

Vse to je razmeroma velika naloga za tehnične službe v sedanjem sestavu. Vse preveč radi govorimo o tehničnih službah, ki nam te remonte planirajo, vendar pa je prav, da povemo, da teh služb praktično nimamo. Vsi zaposleni v teh službah imajo svojo zadolžitev, ki jih več ali manj angažira v celoti, tako ostane samo eden, ki pa v nobenem primeru ne more predstavljati tehničnih služb, ki naj bi v celoti prevzele programiranje remontov. Zato ni nič čudnega, če

ti programi niso vedno taki, kot bi jih nekateri želeli, posebno pa ne morejo biti takšni, kot jih imajo v nekaterih železarnah, ki imajo te službe že dalj časa formirane. Vkolikor bomo hoteli doseči boljši nivo planiranja remontov, bomo morali napraviti tudi nekatere organizacijske spremembe. Predvsem pa nam mora biti jasno, da ne moremo prenesti samo nekega sistema od nekod, ne da bi prej ustvarili tudi pogoje za uvedbo takega sistema. Ni dovolj samo postaviti referente za remonte in potem od njega zahtevati, da bo vse naredil.

Ko sem bil pred dnevi v železarni Zenica, da bi tam videl, kako je v praksi urejen sistem planiranja remontov, sem najprej opazil, da temu vprašanju posvečajo veliko pozornosti in imajo zato angažirano precejšnje število strokovnega kadra, tako v centralnih službah priprave dela, kakor tudi po posameznih oddelkih vzdrževanja. Dobil sem tudi vtis, da je celotno vzdrževanje organizirano na višjem nivoju, kot je pri nas. Po vsej verjetnosti tudi enotna organizacijska oblika vzdrževanja po posameznih proizvodnih enotah doprinese svoj del k bolj enotnemu delu in seveda tudi k boljšim rezultatom. Če bi pa imeli pri nas vsaj desetino toliko ljudi, kot jih imajo v Zenici na tem področju dela, bi brez dvoma svojo nalogo opravili v zadovoljstvo vsem tistim, katerim so ti remontni programi namenjeni. Toda, kljub temu bomo rabili še pomoč in razumevanje od posameznih vodij vzdrževanja v proizvodnih enotah, kajti brez določenih podatkov, katere morajo dati odgovorni za vzdrževanje, je nemogoče realno programiranje posameznih remontov.

Stane Torkar

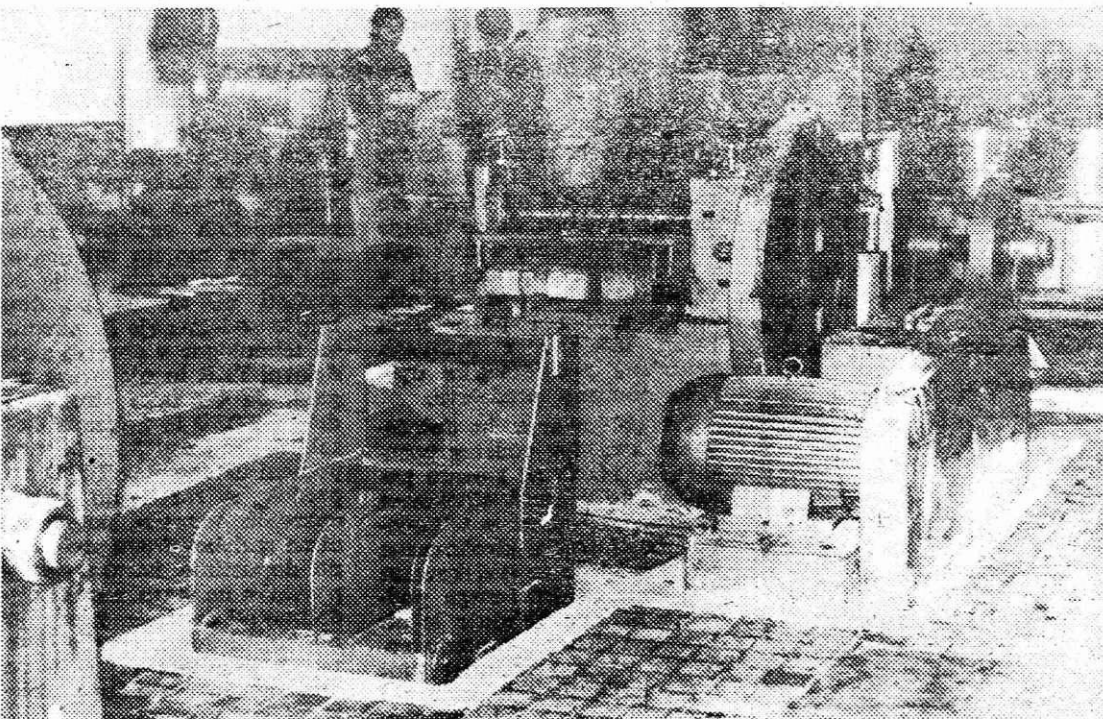
Domače borbeno letalo KRAGULJ

22. seja odbora za življenske pogoje in rekreacijo

(Nadalj. s 5. strani)

V nadaljevanju seje so obravnavali tekoče zadeve in so se strinjali, da Železarna odkupi v stolpiču Sava na Tomšičevi cesti 70/d 14 stanovanj. Strinjali so se tudi s predlogom, da Železarna koristi varčevana sredstva in njim pripadajoča posojila za nakup družbenih stanovanj. Za že

odobrena sredstva za posojila za namensko varčevanje in pripadajoča posojila pa koristi tekoče formirana sredstva stanovanjskega prispevka in skupne porabe. Pogoji posojil na ta način so isti kot bančni. Odobrili so 500.000 din za najnujnejša popravila in dela v počitniških domovih v Biogradu in Crikvenici.

Novi stroj za rezanje hladno valjane pločevine (posnetek narejen med montažo)

● obrambna vzgoja ● obrambna vzgoja ●

Pripomočki za osebno zaščito

Med pripomočke osebne zaščite spadajo maske, oprema za zavarovanje telesa in pribor za dekontaminacijo (razkuževanje).

Maske M-1 in MC-1 varujejo obraz, oči in dihalne organe pred bojnimi strupi, radioaktivnim prahom in biološkimi agensi.

Naličnica varuje obraz in oči. Masko izdelujejo v treh velikostih. Masko ustreza velikosti glave, kadar ne stisne premočno obraza, sredina naočnikov pa mora biti nasproti očem. Cedilo (filter) čisti zrak. Kadar je maska v torbici, mora odprtino cedila zapirati gumijasti čep. V torbici hranimo masko, pribor za razkuževanje, cunjico za čiščenje maske in milno cunjico. Pred uporabo obrišemo naličnico maske z vlažno cunjico in milom, vendar moramo paziti, da ne bomo ovlažili ventilov in da voda ne bo prodrla v cedilo. Če naličnica ni bila še nikoli uporabljena, je dovolj, da jo pred uporabo obrišemo s čisto cunjico. Elastične trakove prilagodimo velikosti glave, tako da jih za naslednjo uporabo maske ni več treba spreminjati. Naočnike zavarujemo pred rosenjem tako, da steklo z notranje strani otreemo z milno cunjico. Masko je v redu, če se naličnica stisne, prilepi na obraz, ko pri vdihavanju zapremo odprtino cedila z dlanjo.

Čim več časa namenimo vajam, pri nadevanju, snemanju in zlaganju maske.

KAKO SI NADENEMO MASKO?

a) Nehamo dihati in zapremo oči.

b) Vzamemo masko.

c) S prsti raztegnemo trakove.

d) Glavo dognemo in si nadenemo naličnico.

e) Nategnemo trakove, z rokami preizkusimo, kako je naličnica nadeva, močno izdihnemo in odpremo oči.

ZASILNE MASKE

Če maske nimamo, lahko uporabimo tudi razne vrste industrijskih mask, respiratorje in podobno.

Po navodilu za izdelavo zasilne maske iz materiala, ki ga je doma vedno mogoče najti, lahko vsaka gospodinja skroji in sešije masko za vsakega družinskega člana. Zasilna maska ima tri dele:

— prednji del, ki pokriva oči in obraz, je narejen iz treh plasti (lice, vložek in podloga). Lice je narejeno iz blaga (velur, sukno) ali iz navadnega posteljnega platna, za vložek pa uporabimo kos bombažne odeje, tanko flanelo ali vatelin v več plasteh. Na prednjem delu je v višini oči vložek iz prozorne plastične snovi (akril ipd.).

(Nadalj. v prihodnji številki)

● obrambna vzgoja ● obrambna vzgoja ●

Raziskovalno delo v Železarni in TOZD

(Nadalj. s 1. str.)

TOZD naloga, da proizvajajo izdelke, katere zahteva tržišče. Proizvodnja mora biti kvalitetno in ekonomsko na taki višini, ki bo zagotavljala plasman naših izdelkov tudi pri najzahtevnejših naročnikih; pri tem pa morajo biti pokriti tudi vsi proizvodni stroški.

To so naloge, katere niso lahke in ki bodo zahtevale tako od samoupravnih teles, kakor tudi vodstvenega kadra TOZD velike napore za uspešno poslovanje. Menim, da bodo morale biti vse sile usmerjene v to, da bo v proizvodnji čim manj izmečka in čim manj proizvodov, ki bodo kot nekurantna zaloga vezali obratna sredstva. To pa pomeni, skrajno proizvodno disciplino v vseh fazah proizvodnje, pazljivost in doslednost uresničevanja vseh tehnoloških predpisov.

Kako doseči čim boljše proizvodne in ekonomske rezultate v TOZD

Ob pripravi na formiranje TOZD se postavljajo različne dileme, med drugim, kakšni samoupravni in strokovni organi naj bodo v okviru vodstev posameznih TOZD, da bi zagotovili vsestransko optimalne pogoje za redno proizvodnjo. Ob tem se v zvezi z raziskovalnim oddelkom TKR postavljajo naslednje dileme:

— ali posamezne strokovne sodelavce RO, ki so že danes zadolženi za reševanje določene tehnološke problematike dodeliti posameznim TOZD;

— ali naj RO ostane v taki sestavi in obliki kakor do sedaj, to je, strokovno delo, ki je na vseh področjih timsko, naj prispeva k kompletnemu reševanju problematike posameznih obratov v TOZD in med TOZD.

Mišljenja sem, da predstavlja prva varianta, to je premeštev strokovnih sodelavcev v posamezne TOZD korak nazaj. To pomeni povratek na staro. Ne smemo pozabiti, da smo tehnologe v obratih že imeli in da smo imeli tudi tehnologe grup oziroma DE in da je bila medsebojna povezava pri reševanju problematike pomanjkljiva. Na drugi strani je bilo delo teh tehnologov mnogokrat odvisno od samoiniciativnosti in stro-

kovnih ambicij posameznikov. Ravno zaradi tega smo leta 1961 ustanovili raziskovalni oddelk. Rezultati dosedanjega dela kažejo, da je bila odločitev pravilna.

Na drugi strani bi pa zelo težko od vodstev TOZD zahtevali, da poleg vseh samoupravnih, organizacijskih in finančnih obremenitev in zahtev, ki se postavljajo v okviru posameznih TOZD, še strokovno vodijo in usposablajo za nadaljnji napredek tudi tehnologe.

Druga varianta pa predstavlja bolj racionalno koriščenje oziroma razdelitev strokovnega kadra, ki je sposoben ob sodelovanju sedanjih tehnologov v posameznih obratih, reševati probleme v celoti.

Uvodoma sem omenil, da je potrebno zasledovati in zagotoviti tehnološko celovitost v proizvodnji, ne glede na delite v posameznih faz v okviru TOZD. To se pravi, probleme od proizvodnje jekla do finalnega izdelka naj rešuje tim, sestavljen iz jeklarja, valjavca in tehnologa, kateremu so poznani problemi v proizvodnji. Tim mora imeti na razpolago vse laboratorijske in ostale pripomočke, ki so za reševanje problematike potrebni.

Na tem mestu moram ponovno poudariti, da nas je ob ustanovitvi RO vodila misel po racionalnem koriščenju tako strokovnega kadra, kakor tudi potrebnih raziskovalnih aparatov. Zato smo se tudi v dobi, ko je bilo ustanavljanje institutov pri delovnih organizacijah izredno moderno, oddaljili od te smeri. Smatrali smo, da naj bodo v posameznih oddelkih TKR aparature, ki bodo dopolnjevale možnosti za raziskovalno dejavnost. Predvideli smo, da naj se na istih aparatih opravljajo preiskave za spremljavo proizvodnje, kakor tudi za potrebe raziskovalnega dela. Rečem lahko, da nam je taka organizacijska oblika popolnoma uspela. Zato pa so tudi stroški raziskovalnega dela v naši železarni, ob izredno dobrih strokovnih rezultatih, v primerjavi z ostalimi železarnami najnižji.

Sodelovanje strokovnih sodelavcev raziskovalnega oddelka in vključevanje tehnologov v obratih v raziskovalni tim, mora tako zagotoviti uspešno strokovno delo na

področju tehnologije v proizvodnji. Rezultati takega dela se morajo pa odražati tudi v ekonomskem poslovanju določene TOZD.

Kakšna naj bo vloga sedanjih tehnologov v obratih

Menim, da je sedanja organizacija, ko smo postavili v obratih tehnologe, pravilna. Medsebojna povezava tehnologov s strokovnimi sodelavci TKR, naj še izpopolni strokovno delo le-teh v obratih.

Osnovna naloga tehnologov v posameznih obratih bi morala biti:

— skrbeti za to, da so za posamezne tehnološke faze v proizvodnji zagotovljeni ustrezni regulativi;

— zasledovanje rezultatov proizvodnje, kvalitete kakor tudi ekonomike po postavljenih regulativih s tem, da se le-ti dopolnjujejo z rezultati daljših opazovanj;

— skrbeti za to, da bodo vse naprave v proizvodnji v takem stanju, da bodo neposredni proizvajalci lahko izpolnili vse predpisane tehnološke faze v proizvodnji, kar zagotavlja optimalno kvaliteto;

— v tem smislu je potrebno tudi sodelovanje pri postavitvi programa, predvsem pa kvalitetnega asortimenta s strani TPD;

— skrbeti in spremljati predvsem tisto proizvodnjo, na primer predelavo specialnih kvalit, ki zahtevajo fizično prisotnost strokovnjaka, ki edino lahko v kritičnih situacijah daje pravilne odločitve;

— tehnolog mora bdeti nad vsemi tehnološkimi fazami in problemi v obratu in vsa zapazanja, ki se nanašajo tako na nemoteno proizvodnjo v tehnološkem kakor tudi ekonomskem oziru, prenese na pristojne sodelavce raziskovalnega oddelka, ki bodo tako kot razširjeni tim skupno z obratom prinesli optimalno rešitev problema.

— in končno, tehnolog obrata mora sodelovati kot član raziskovalnega tima RO v primerih, ko posamezni raziskovalci uvajajo nove tehnološke postopke, osvajajo nove proizvode odnosno postavljajo tehnološke normative.

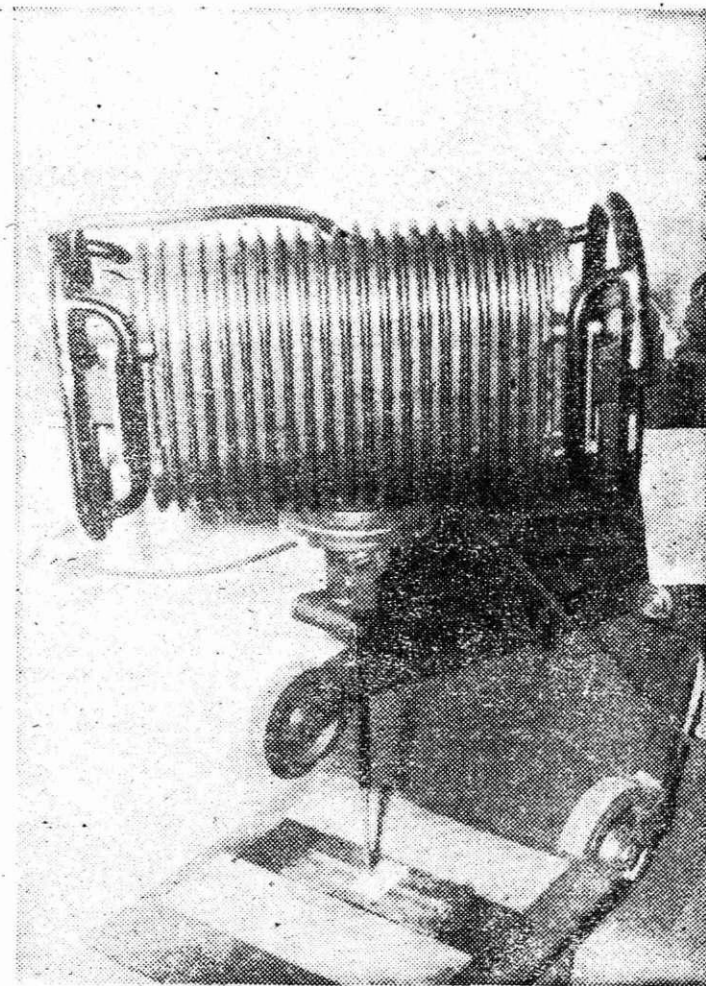
Če ima torej vsak obrat svojega tehnologa in bi delo teh tehnologov v okviru

TOZD vodil nekakšen glavni tehnolog TOZD, bi ostalo reševanje problematike še vedno enostransko, to je v okviru določene TOZD. Prav kmalu bi iskali nekakšno koordinacijsko telo, koordinacijskega tehnologa, ki bi naj sodeloval pri reševanju kompleksne problematike tudi v okviru ostalih TOZD, odnosno v ostalih fazah tehnologije predelave.

To se pravi, da bi bila dosedanja organizacijska oblika TKR in sodelovanje preko obratnih tehnologov tako v pogledu racionalnega koriščenja strokovnega kadra, kakor tudi ekonomike proizvodnje, optimalna. Delo TKR, to je

preiskave in obravnavo rezultatov preiskav posameznih laboratorijev. Če danes raziskovalci sami iščejo, za uspešno raziskovalno delo, sodelovanje z drugimi specializiranimi institucijami, je to lahko samo dokaz, kako velika je potreba po timskem in skoncentriranem raziskovalnem delu. Kakor so posamezni kristali železa sestavljeni iz mnogoštevilnih mozaikov, tako so rezultati raziskav — sestavljeni iz parcialnih rezultatov raziskovalnega dela članov širšega tima in le kot taki predstavljajo tehnološko celoto.

Če torej želimo, da bodo posamezne TOZD dale priča-

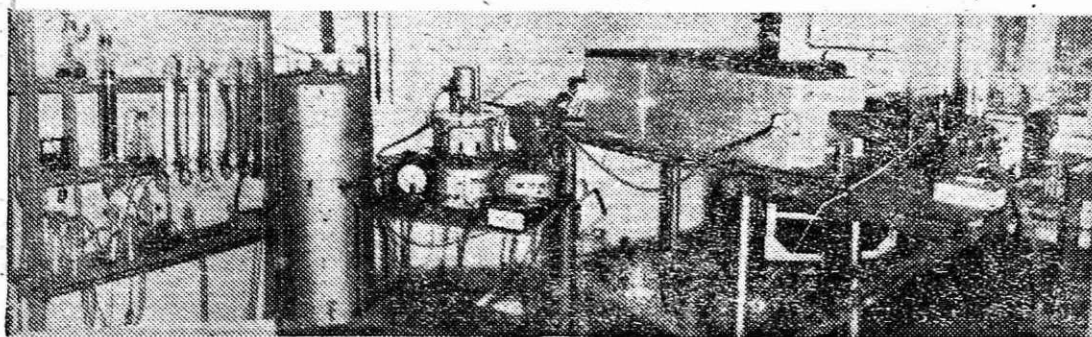
Rentgen — določevanje homogenosti zvara

delo OTK kakor tudi RO, strokovne usluge sodelavcev in naprav, bi bile tako na razpolago vsaki od TOZD. Ne smemo pozabiti, da so usluge potrebne ne samo v proizvodnih obratih, ampak tudi v vzdrževalnih in transportnih, kakor tudi pri potrošnikih naših izdelkov v primerih neurtne problematike uporabe odnosno predelave.

Pri oblikovanju in določevanju struktur vodstev posameznih TOZD ne smemo pozabiti, da zahteva strokovno rast raziskovalcev — tehnologov dosti truda, strokovnega vodstva in da se raziskovalec ali tehnolog določenega področja lahko izpolnjuje le ob timskem delu, v katerem sodeluje poleg metalurga tudi matematik, fizik in računski center. Uspešno delo raziskovalca terja koordinacijske

kovane rezultate, tako v pogledu kvalitete izdelkov, asortimenta in ekonomike proizvodnje, potem ne rušimo iz principiálnih razlogov sedanjega, po mojem mišljenju, optimalnega stanja. Bolje bo skrbeti za to, da bo čim boljše sodelovanje in povezava tehnologov v obratih s sodelavci TKR in njegovimi organi, da bo tako strokovno delo v TOZD in Železarni kot taki najbolj uspešno. Če nam pomeni ustanovitev TOZD napredek v razvijanju samoupravnih odnosov, potem tudi na raziskovalnem področju ne dopustimo koraka nazaj, povratka na staro, ampak obdržimo ali dopolnimo sedanjo obliko, ki bo zagotovila optimalne rezultate pri delu na strokovnem področju v Železarni kot v celoti.

dr. inž. Marin Gabrovšek

Laboratorij za žarenje v zaščitni atmosferi

S sej sindikalnih odborov

VALJARNA ZICE

2. seja sindikalnega odbora je bila 2. februarja. Predsednik sindikalnega odbora tov. Divjak je obrazložil strukturo sindikalne organizacije v TOZD, nato pa so rešili nekaj kadrovskih vprašanj, ki so aktualna sprito volitev organov osnovne organizacije sindikata TOZD valjarne.

Sledila je kratka informacija o letošnjem praznovanju dneva žena, nato pa so se strinjali s predložitvijo, da mladinski organizaciji pomagajo pri izvedbi tekmovanja v kegljanju. Ob koncu seje je tov. Pretnar pripomnil, da ima valjarna žice premalo mest v naših počitniških domovih v Crikvenici in Biogradu Meni, da bi morala biti mesta v počitniških domovih enako merno razdeljena skozi vse leto, in da ne bi dobivali pred in po sezoni več prostih mest, kot v glavni sezoni.

HVZ

Druga seja sindikalnega odbora je bila v sredo 31. januarja. Najprej so predlagali dvanajst članov sindikalne organizacije, ki se bodo udeležili občnega zbora TOZD predelava. Denarno pomoč so dodelili sodelavcu Ivanu Utroša. Nato so sprejeli sklep o vpisovanju članarine v knjižice. Predlagano je bilo naj bi na sestankih delovnih skupin razpravljali o možnostih obračunavanja pol procenta od osebnih dohodkov vseh zaposlenih v HVZ. Denar bi porabili za izvedbo izletov, tako da bi udeleženci izletov plačevati manjše prispevke. V zvezi s tem predlogom bodo iskali mnenje tudi na tovarniškem odboru osnovne organizacije sindikata Železarne.

GRADBENO VZDRŽEVANJE

Četrta seja sindikalnega odbora je bila 8. februarja. Obširneje so na seji razpravljali o spremembah pravilnika o samopomoči. Spremembe so glede upravičencev do pomoči, in sicer so to ožji sorodniki: žena, šoloobvezni otroci, ki živijo v skupnem gospodinjstvu in tudi stari starši. Ob izrednih primerih bo na svoji seji razpravljala komisija.

Predsednik sindikalnega odbora je prisotne seznanil s

Železarski globus

JAPONSKA. Pred kratkim so v japonski ladjedelnici Kure Shipyard splovili največji tanker na svetu »Globtik Tokyo«. Ima nosilnost 477.000 BRT, dolg je 379 m, širok 62 m in ima 28 m ugreza. Pogonja ga motor s 45000 KM in doseže največjo hitrost 15 vozlov.

predlogi tovarniškega odbora osnovne organizacije sindikata, ki se nanašajo na ustanavljanje osnovnih organizacij sindikata v TOZD. S predlogom so se strinjali. Obratovodja Okrožnik je sindikalnemu odboru predlagal naj prične akcijo glede prekinjene delovne dobe v Železarni in benificiranega delovnega staža. Tudi s tem predlogom so se strinjali in sprejeli sklep, da je o tem treba ustrezno informirati vso delovno skupnost. Pri sodelavcih bo sindikalni odbor zbral podatke glede zaposlitve in vzrokih prekinitve. Za tem bodo poslali kadrovskemu sektorju skupno pritožbo, obenem pa oddali tudi prošnjo za sprejem delegatov, ki jih bodo določili na eni prihodnjih sej. Razpravljali so še o izvedbi tekmovanja v sankanju in se dogovorili, da bodo za vsako športno udeleževanje — tekmovanje odobrili udeležencem po 15 din, če bo tekmovanje na Jesenicah, izven Jesenic pa po 20 din.

SAMOTARNA

Seja sindikalnega odbora je bila 2. februarja. Analizirali so sklepe občnega zbora sindikalne organizacije v šamotarni. Sklepi sprejeti na občnem zboru vsebujejo naloge, ki jih bo moral opraviti novoizvoljeni sindikalni odbor.

Ustrezne predloge glede varnosti pri delu bo treba posredovati pristojnim službam. Čimprej bo treba začeti z reševanjem kadrovskih vprašanj v šamotarni, saj je pomanjkanje delovne sile veliko, kar vpliva na rezultate dela in osebnih dohodkov. Prav tako bo treba začeti z reševanjem problemov glede istrošenega strojnega parka. Najbolj iztrošene stroje bo treba zamenjati z novimi. Sklep občnega zbora govori tudi o kakovosti izdelkov. Na kakovost izdelkov v precejšnji meri vpliva fluktuacija delavcev, iztrošeni strojni park ter neustrezno nagajevanje. V sklepih je omenjeno tudi vprašanje produktivnosti, tehnologije in organizacije dela. Izboljšati bo treba delovno disciplino, s poudarkom, da smo vsi enako odgovorni za doseganje boljših rezultatov. Socialno šibkim bodo še naprej nudili denarno pomoč na osnovi prošnje, denarno pomoč bodo dodeljevali na zaslužek družinskega člana, ki pa ne sme presegati 500 din. Člane sindikata bo treba zainteresirati za udeleževanje na športnem in rekreacijskem področju in bodo ožabljena sredstva ter ustrezne nagrade za doseganje dobre rezultate. Delavcem, ki se udeležujejo na športnem področju izven Jesenic bodo prispevali po 30 din, na Jesenicah pa po 10 din. V februarju nameravajo organizirati tekmovanje v sankanju, za izvedbo izletov pa so namenili 10.000 din.

Stiskalni prostor I za transport surovin iz silosov aglomeracije na plavž II

Z ustanavnega občnega zbora osnovne organizacije sindikata TOZD vzdrževanje, energija in transport

Na ustanovnem občnem zboru osnovne organizacije sindikata TOZD vzdrževanje, energija in transport, so za novega predsednika izvolili tov. Mežnarca iz strojnih delavnic. O petkovem občnem zboru nam je tov. Mežnarc povedal naslednje:

V petek 16. februarja ob 15. uri so se v Delavskem domu na Jesenicah zbrali člani sindikata iz obratov, ki sestavljajo TOZD vzdrževanje, energijo in transport. Prisotni so bili člani sindikalnih odborov: strojne delavnice, strojno vzdrževanje, transport, VEN, PIV, RTA, toplotna energija, strugarna valjev in gradbeno vzdrževanje. V TOZD vzdrževanje, energija in transport, je vključenih več kot 1700 članov našega kolektiva. Poleg članov sindikata so bili na ustanovnem občnem zboru prisotni še gostje: vršilec dolžnosti direktorja TOZD vzdrževanje, energija in transport Bogomil Homovec, šef DE strojno vzdrževanje dipl. inž. Miroslav Noč, obratovodja transporta Jože Košir in član predsedstva tovarniškega odbora osnovne organizacije sindikata Železarne Karel Pogačar, ki je prebral uvodno poročilo.

Kot nam je povedal predsednik Mežnarc, so v razpravi govorili o pomenu TOZD ter o večji in bolj učinkoviti vlogi sindikata, dalje o novem načinu izplačevanja oseb-

nih dohodkov in še o drugih vprašanjih. V razpravi so sodelovali: predsednik sindikalnega odbora strojnih delavnic Marjan Potočnik, Bogomil Homovec, Karel Pogačar in drugi. Izvoljen je bil petnajstčlanski odbor. Poleg predsednika tov. Mežnarca so za tajnika izvolili Jožeta

Lenarja, za podpredsednika Janeza Kavčiča in za blagajnika Lovra Oblaka. Izvoljena je bila še štirinajstčlanska delegacija, ki se bo udeležila seje tovarniške konference osnovne organizacije sindikata Železarne. Predsednike petih komisij bodo izvolili na prvi redni seji odbora.

Ustanovni občni zbor osnovne organizacije TOZD predelava

Okrog štirideset članov sindikata, zaposlenih v obratih TOZD predelava, se je v petek 16. februarja zbralo v spodnjih prostorih Kazine na ustanovni občni zbor osnovne organizacije sindikata TOZD predelava.

Delovanega predsednika ustanovnega občnega zbora Franca Klinarja in HVZ smo naprosili, da pove nekaj več o izvedenem občnem zboru.

Iz informacije, ki nam jo je posredoval tov. Klinar, je razvidno, da so poleg članov sindikata iz obratov bili na ustanovnem občnem zboru prisotni še šef DE dipl. inž. Franc Vičar, obratovodje obratov, ki sestavljajo TOZD predelava in inž. Arzenšek, ki je na občnem zboru zastopal glavnega direktorja Železarne in vršilca dolžnosti direktor-

ja TOZD predelava mag. dipl. inž. Petra Kunca.

Uvodno poročilo je na občnem zboru prebral tajnik tovarniškega odbora osnovne organizacije sindikata Železarne tov. Marjan Žitnik. Poročilo je sledila razprava v kateri sta sodelovala inž. Arzenšek in Davorin Mikula iz žebjarne. Po krajši razpravi so izvedli volitve upravnega in nadzornega odbora osnovne organizacije sindikata TOZD predelava. Upravni odbor šteje petnajst članov. Predsednik bo Oto Pestotnik iz hladne valjarne, tajnik pa Janez Oven. Tudi na tem občnem zboru so izvolili štirinajstčlansko delegacijo, ki se bo udeležila konference tovarniškega odbora osnovne organizacije sindikata Železarne.

O nalogah in problemih ob ustanavljanju organizacij sindikata v TOZD

(Nadaljevanje s 1. strani)

lavci na podlagi svojega dela neposredno in enakopravno urejajo medsebojna razmerja pri delu, upravljajo sredstva družbene reprodukcije, odločajo o dohodku in drugih vprašanih svojega družbeno ekonomskega položaja.

O ustanavljanju temeljnih organizacij združenega dela je bilo pri nas v Železarni že veliko razprav in veliko napisanega. Delavski svet je imenoval grupo, ki naj pripravi osnovno izhodišče za formiranje temeljnih organizacij združenega dela in gradivo za razpravo na delovnih skupinah. Tudi sindikalna organizacija v Železarni ni ob teh razpravah stala ob strani. Z nenehnim spremljanjem razprav in osvojenih stališč, smo skupaj z ostalimi političnimi organizacijami v Železarni prispevali svoj delež k predlogu delovne grupe za uresničevanje ustavnih dopolnil, katere variantni predlog so obravnavale delovne skupine.

Delovne skupine so se v veliki večini odločale, da naj se sprejme tretja varianta, kar pomeni organizirati štiri temeljne organizacije združenega dela in organizacijo združenega dela skupne službe.

Nadalje so se delovne skupine prav tako v veliki večini odločile, da se temeljne organizacije združenega dela združijo v delovno organizacijo železarna Jesenice s tem, da se s temeljnim samoupravnim sporazumom o združitvi določijo odnosi med temeljnimi organizacijami združenega dela in med temeljnimi organizacijami združenega dela in delovno organizacijo železarna Jesenice.

Temeljna organizacija pri nas je organizacijski del Železarne in mora predstavljati tehnološko, organizacijsko, ekonomsko in delovno zakroženo celoto. Naša železarna je kompleksna železarna in do danes še relativno malo specializirana. Predstavlja pa živ organizem, pri čemer ima vsak del svoj pomen. Tako kakor vsaka velika organizacija je tudi naša železarna sestavljena iz več delovnih enot in obratov, ki so med seboj povezani in vsi skupaj predstavljajo celovitost. Današnja organiziranost Železarne na štiri temeljne organizacije združenega dela in eno organizacijo združenega dela skupnih služb, predstavlja novo obdobje tako v samoupravljanju delovnih ljudi, kakor pri vodenju temeljnih organizacij združenega dela in celotne železarne.

Samoupravni sporazum, ki bo še v tem mesecu predložen v razpravo, postavlja nove naloge pred sindikalno organizacijo kot celoto. Naša naloga je, da se čim aktivneje vključimo v razprave o samoupravnem sporazumu, da vključimo v sporazume

resnično vse interese delovnih ljudi. Stremeti moramo za tem, da bo v sporazumu izraženo tisto, kar delavci resnično želijo združevati. Zavedati se moramo, da sporazum predstavlja višjo obliko samoupravne zakonodaje, zato bo potrebno te sporazume bolj spoštovati in po njihovi vsebini tudi delati.

Ne gre za to, da bi kakor nekateri razumejo, organizirali v Železarni štiri tovarne, ki naj med seboj poslujejo in sodelujejo samo na principu ekonomske in tržne logike, temveč gre za to, kako bomo v prihodnje bolj neposredno odločali o vjku svojega dela in na osnovi objektivnih ocen zadovoljevali skupne potrebe.

Samoupravni sporazum naj ne bo kos papirja, ampak zbir vsega tistega, kar nam omogočajo ustavna dopolnila in naši interesi. Le-ti pa se kažejo v naslednjem:

- združevanje dela in sredstev družbene reprodukcije v temeljni organizaciji združenega dela in v delovni organizaciji, dolžnosti in pravice ter vse druge medsebojne odnose, ki nastajajo na podlagi združevanja;

- osnove in merila za delitev dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke;

- združevanje sredstev v določene namene in urejanje medsebojnih odnosov glede porabe teh združenih sredstev;

- zagotavljanje sredstev za zaposlovanje, prekvalifikacijo in uveljavljanje drugih pravic, kadar zaradi tehnoloških in ekonomskih razlogov njihovo delo v temeljni organizaciji združenega dela ni več potrebno;

- merila za določanje sredstev za osebno in skupno potrošnjo delavcev v temeljni organizaciji združenega dela, skratka tu so združene pravice za varnost delavca in odgovornost za dosledno izvrševanje samoupravnih dolžnosti.

S samoupravnim sporazumom se določajo: osnove in merila za usklajeno urejanje najrazličnejših vprašanj, ki imajo skupen pomen za delavce dveh ali več organizacij združenega dela (merila za delitev dohodka, združevanje sredstev za stanovanjsko izgradnjo, financiranje šolstva, urejanje delovnih razmerij in združevanje temeljnih organizacij združenega dela). Ti samoupravni sporazumi pa bodo morali pomeniti preokretnico naše samoupravne, upravne in politične prakse do sedaj. Nema lokrat se je v sedanjih praksi dogajalo, da so bili razni sporazumi le enkratna manifestacija skupnih stališč; delo, problemi in stališča posameznikov pa so prakso usmerjali na popolnoma druga pota. Torej gre za to, da bomo na demokratičen način pristopili k omenjenim sporazumom in njihovi vsebini, delo po teh sporazumih

pa bo moralo potekati tako, kot da so ti sporazumi zakon.

Izhajajoč iz do sedaj povedanega, ki je mogoče preveč enostavno prikazano, kaj v sedanjem trenutku hočemo in za kar smo člani sindikata še posebej zainteresirani, je jasno, da se mora takim konceptom prilagoditi tudi organizacijska struktura sindikata v Železarni. Na osnovi predhodnih razprav je bila osvojena naslednja organizacija naše sindikalne organizacije v Železarni:

Na nivoju obratov bi tudi v prihodnje ostale organizacijske oblike take kot so bile do sedaj. Vodstvo teh organizacij bi bili obratni odbori sindikata, katere neposredno izvolijo člani sindikata dotičnega obrata.

V temeljnih organizacijah združenega dela pa se na novo ustanovijo osnovne organizacije sindikata. Te osnovne organizacije praktično prevzamejo vlogo in naloge dosedanje osnovne organizacije sindikata tovarne. Delegati iz obratnih organizacij sindikata na občnem zboru izvolijo vodstvo osnovne organizacije sindikata temeljne organizacije združenega dela, obenem izvolijo tudi delegacijo za konferenco organizacije sindikata Železarne. Konferenca, ki se prav tako kot odbori v temeljnih organizacijah združenega dela na novo organizira, bo v prihodnje stalno in delovno telo na nivoju Železarne za obravnavanje vprašanj skupnega pomena, obenem pa bo usmerjevalec in usklajevalec dela osnovnih organizacij sindikata v temeljni organizaciji združenega dela. Tovarniška konferenca sindikata bo tudi predstavnik vseh osnovnih organizacij sindikata v Železarni pri zastopanju navzven, ko bo potrebno zastopati skupne interese osnovnih organizacij sindikata temeljnih organizacij združenega dela. Mandat vseh voljenih organov je v Železarni dve leti. Z našim aktivnim delom v temeljnih organizacijah združenega dela bomo prispevali k hitrejšemu uveljavljanju osnovnih organizacij sindikata in k hitrejši uveljavitvi samoupravljanja na tem nivoju.

Poleg te orientacije pa se naloge sindikata in s tem v zvezi tudi naloge osnovnih organizacij na nivoju TOZD kažejo tudi na naslednjih področjih:

Stabilizacija

Letos mineva osmo leto, odkar smo se na vseh nivojih od delovne organizacije do federacije odločili, da reformiramo naš gospodarski sistem. Ni moj namen, da tu dajem kronološki pregled o poteku te reforme, čutim pa dolžnost, da opozorim, da nedoslednost, pavšaliziranje stvari, govoriti eno — delati drugo na vseh nivojih, so osnovni vzroki, da ta refor-

ma v preteklosti ni uspela. Dogodki v zadnjem obdobju pa kažejo, da smo prišli do točke, ko se gre za biti ali ne biti in k stvarim, ki so pogojene z reformo ali bolj točno, kakor temu danes pravimo »stabilizacijo«, pristopamo na vseh nivojih drugače. Del te družbe, ki se za stabilizacijo bori v še bolj ostrih pogojih kakor so bili v preteklosti, smo tudi mi, delovni kolektiv železarne Jesenice. Marsikdo bo dejal, da mi praktično pri stabilizaciji ničesar nimamo, domenijo naj se na vrhu in s tem se bo vse uredilo. Prepričan sem, da temu ni tako. Stabilizacija ne pomeni le urejevanja sistemskih vprašanj, temveč tudi strogo spoštovanje teh sistemskih rešitev, kar pa že zavisi od nas, ki v delovnih kolektivih s proizvodnimi sredstvi upravljamo. Ko se obračamo k sebi in sprejemamo svoje konkretne naloge, mislim, da je prav, da v teh nalogah vidi svoj doprinos k stabilizaciji sleherni član našega kolektiva.

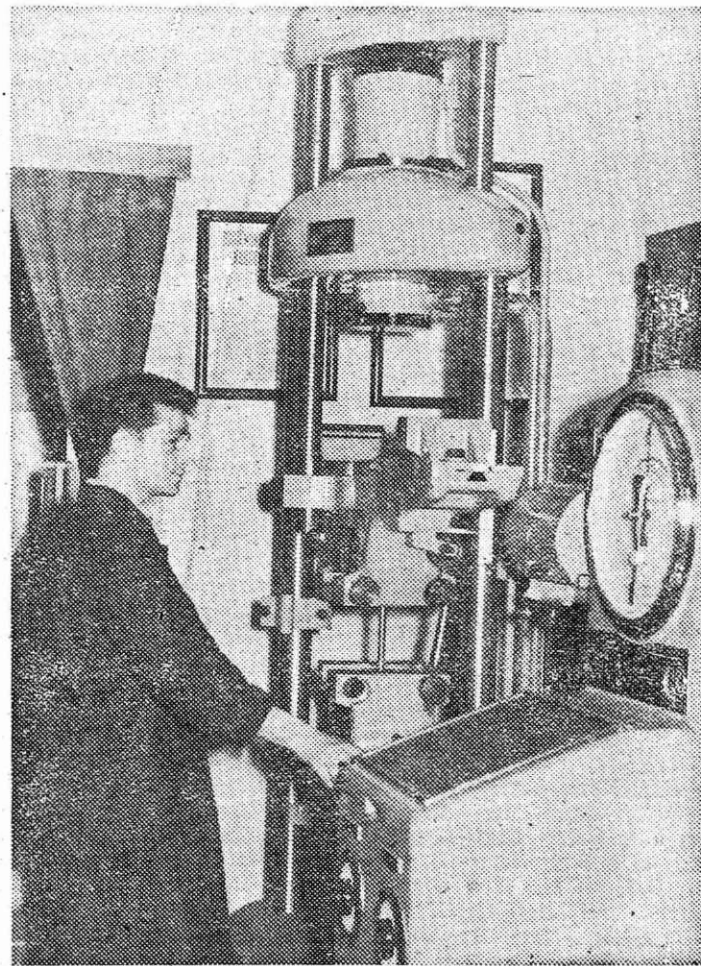
V sedanjih situaciji, ko smo od konca decembra lanskega leta deblokirali, moramo izhajati iz krute resnice, da je še veliko težje likvidnost (deblokado žiro računa) obdržati, kakor pa deblokado doseči, čeprav vemo, kakšni ogromni naporji so bili za to potrebni. Druga resnica je tudi dejstvo, da pri eventualni ponovni blokadi ni iskati zunanje pomoči. Zavedati se moramo velike odgovornosti prav vsi v naši delovni skupnosti, kajti večina problemov, ki so bili pred deblokado, obstojajo še danes, razlika je le v tem, da lahko sredstva, ki so na žiro računu koristimo in usmerjamo po lastni uvi-

devnosti, kar nam operativno olajšuje reševati finančne zadeve.

Tržna situacija ni ravno najboljše. Za nekatere proizvode ni dosti naročil (pločevina, hladno oblikovani profili), še prav posebno pa je težko prodati manjvredno in sekundarno proizvodnjo. Kupci zahtevajo, kar je pravilno, kvalitetno blago in dogovorjene termine izdobe. Tudi plačevanje s strani kupcev ni zadovoljivo in so nekatere strukture popolnoma zaprte. Zaradi takih plačilnih odnosov smo primorani dosledno izvajati selektivno politiko do slabih plačnikov. To pomeni, da je potrebno pri programiranju uvesti fleksibilnost in hitro prilagajanje novo nastali situaciji, kar sicer ni vedno lahko. Zaradi stalnega pomanjkanja finančnih sredstev je izrednega pomena kako, kdaj, kje in koliko nabavljamo. Znana nam je sicer situacija glede rezervnih delov in surovin in prav zaradi tega bo potrebno v toliko bolj paziti na vsak »dinar«, kako ga obračamo. Izredno paznjo je polagati na vse zaloge in vse vrste materiala. Ker so vse naloge strnjene v gospodarskem načrtu za leto 1973. je naša glavna naloga, da izpolnimo planske obveznosti proizvodnje in vse ostale zadolžitve, ki služijo temu namenu.

Naloge, ki so skupnega značaja, pa vendarle uresničljive, če se bo teh nalog zavedal sleherni član kolektiva in jih na delovnem mestu tudi izpolnjeval, se kažejo predvsem v naslednjem:

- nadaljnji razvoj samoupravnih odnosov,
- racionalizacija gospodarjenja znotraj kolektiva,

RO — stroj za določevanje trdnosti jekla

- polno izkoriščanje kapacitet,
- delovna in tehnološka disciplina,
- varčevanje reprodukcije materiala in skrb za proizvodne naprave,
- hitro in kvalitetno opravljanje nalog rednega vzdrževanja, večjih popravil in remontov,
- prioriteten izpolnjevanje naročila za izvoz,
- na vseh nivojih je potrebno strokovno spremljati ekonomske rezultate poslovanja ter stroške po stroškovnih mestih in osebne odgovornosti,
- zmanjševanje vseh vrst materialnih stroškov in drugih oblik potrošnje,
- doseganje planskih nalog,
- spoštovanje dogovorjenih programov,
- izkoriščanje delovnega časa.

Se bi lahko našteval področja, na katerih je reševanje odvisno le od nas, ki s temi napravami in stvarmi delamo in upravljamo, vendar nam že teh nekaj nazorno pokaže, da stabilizacija ni samo stvar onih tam zgoraj, ki naj rešijo sistemska vprašanja, ampak je to stvar slehernega delovnega človeka, pa naj dela na področju proizvodnje ali potrošnje.

Socialno razlikovanje

V zadnjem času, predvsem pa po tretji konferenci ZKS delovni ljudje, člani sindikata, mnogo razpravljamo o prelivanju dohodka iz splošne družbene sfere v ozek krog posameznikov, ki si na ta način (z neupravičenimi sredstvi) dvigujejo svoj osebni standard, ki spričo standarda v celoti, izstopajo iz družbe in kvirajo razpoloženje delovnih ljudi na eni strani, na drugi strani pa rušijo osnovna merila našega samoupravnega socialističnega sistema. S tem v zvezi delovni ljudje mnogokrat predlagajo rešitve, ki so dostikrat sprejemljive ali pa tudi ne. Pojavljajo se celo škodljive rešitve, rešitve, ki bi negativno vplivale na proizvodnjo, odnosno na konkretno delo. Zakaj gre?

Po mojem mnenju se vse preveč orientiramo, da je edini vzrok socialnih razlik le osebni dohodek iz delovnega razmerja, vsled česar se pojavljajo predlogi za uravnilovko osebnega dohodka, kar bi destimulativno vplivalo na rezultate dela. Vse preveč pozabljamo, da so ti ekscesi v večini primerov rezultat anomalij, ki se pojavljajo izven delovnega razmerja. To se kaže predvsem na področju davčne politike, izredno donosnih honorarnih zaposlitev, kreditne politike pri nakupu stanovanj, štipendiranja, otroškega varstva in še cel kup vprašanj, ki posredno ali neposredno vplivajo na socialni položaj posameznika. Kljub temu pa smatram, da nas te ugotovitve ne smejo pripeljati do zaključka, da imamo na področju deli-

tve dohodka v Železarni že vse do potankosti urejeno.

Menim, da sta sindikat in ZK v Železarni poklicana, da nenehno spremljata in daje ta pobude za razreševanje vprašanj na področju delitve, ki tudi lahko pogojujejo socialni položaj delavca. To se kaže predvsem na sledečih področjih:

- delitev po delu,
- merila delitve (sistem nagrajevanja),
- stanovanjska problematika,
- sklad skupne porabe,
- regresij, počitniški domovi, rekreacija, kultura,
- delovni pogoji,
- socialna varnost človeka na sploh.

Prepričan sem, da se strinjate z ugotovitvijo, da tudi navedena in podobna vprašanja pogojujejo socialno varnost človeka. Mislim, da je to še kako široko in aktualno področje dela prav sindikata. Želim le, da bi bili pri odpravljanju in razreševanju teh vprašanj realni, ter upoštevati vse vzroke in posledice, ki se na tem področju pojavljajo.

Kadrovska politika

Ena izmed zelo važnih komponent našega nadaljnjega gospodarskega in družbenega razvoja je brez dvoma tudi kadrovska politika. Ne izhajam iz ocene, da na tem področju vlada v Železarni nered ali podobno, nasprotno lahko ugotavljamo, da smo v preteklosti na osnovi iniciativ političnih organizacij v Železarni razrešili že mnogo vprašanj in sprejeli tudi določena pravila igre na tem področju. To vprašanje omenjam predvsem zaradi tega, ker smo pri raznih ocenah določenih kadrovskih rešitev vse preveč osebni in je pri tem prisoten le osebni interes.

Ne gre za oceno ali strokovne službe dobro delajo ali ne, čeprav je jasno, da nezmožnega človeka ni. Gre predvsem za to, da spoznamo, da je kadrovska politika v Železarni last nas vseh in da smo dolžni tako posamezniki kot celota pri teh vprašanjih z objektivnimi stališči sodelovati in biti glavni nosilec in pobudnik take kadrovske politike, ki bo z razreševanjem teh problemov v resnici pomenila napredek tako na gospodarskem in družbeno-političnem področju. Ko omenjamo družbeno politično področje, mislimo predvsem na to, da je po mojem mnenju v Železarni vse premalo širših iniciativ za dobre kadrovske rešitve v političnih organizacijah in sicer od obrata pa do tovarne.

Usmerjenost sindikata

Nimam namena v tem referatu obdelati kompleksno oceno našega preteklega dela, vendar bi ob razmišljanjih, kaj so naše osnovne naloge v prihodnje, ter kje in kako smo bili prisotni sindikati v preteklosti, dal nekaj pri-

čepav je počitniška in rekreacijska dejavnost sestavni

del aktivnosti sindikata, saj imamo v okviru obratov in tovarne formirane komisije, ki so direktno zadolžene za to aktivnost. Taka oblika bo tudi v prihodnje, kajti tudi ta aktivnost prispeva k fizični kondiciji, dobremu počutju, sproščenosti in ne nazadnje tudi krepki obrambno moč naše domovine, katero uveljavljamo s koncepcijo splošnega ljudskega odpora. Toda ta aktivnost v okviru sindikata po mojem mnenju ne more biti edina odnosno prevladujoča. Mislim, da se bomo morali v prihodnje z večjo resnostjo lotiti vprašanj, ki sem jih mogoče preveč pomanjkljivo nakazal v tem referatu.

Gre za to, da bo naša aktivnost tudi na drugih področjih našega dela taka kot je na področju rekreacije, oddihov in drugih oblik takih aktivnosti. Nadalje menim, da smo bili v preteklosti premalo programski, niso namreč redki odbori, ki niso imeli izdelanega niti sprejetega svojega programa dela. To pomanjkljivost ne smatram kot

kritiko odborov na nivoju obratov, ampak smo za to pomanjkljivost odgovorni vsi, kljub temu, da vsi vemo, da brez programske usmeritve dela ne more biti dobrih rezultatov. V preteklosti smo bili za tak način dela premalo zainteresirani in tudi pobud s strani tovarniškega odbora je bilo premalo, čeprav so za določena področja dela bile.

Vsled tega že danes na ustanovnem občnem zboru osnovne organizacije v temeljni organizaciji združenega dela, ki jo praktično danes formiramo, apeliram na tiste, ki bodo izvoljeni v vodstva osnovne organizacije, da takoj pristopijo k izdelavi programov svojega dela.

Programi naj vsebujejo vsa tista področja, ki življenjsko zadevajo tako delo sindikata kot delavca, le-to pa se odraža predvsem na:

- uveljavljanju ustavnih amandmajev, kar pomeni nadaljnji razvoj samoupravnih odnosov,
- spremljanje in realizaci-

ja samoupravnih zakonodaje,

- stabilizacija gospodarstva; konkretizirati kaj v obratu ali temeljni organizaciji lahko prispevamo k temu,

- delitev dohodka, nagrajevanje po delu, socialna politika in podobno,

- družbeni standard, stanovanjska politika, rekreacija, kulturna dejavnost itd.

To je nekaj glavnih vprašanj, ki morajo biti osnova za program našega skupnega dela.

Na koncu želim, da današnji občni zbor, na katerem ustanovljamo osnovno organizacijo sindikata v temeljni organizaciji združenega dela v resnici pomeni višjo obliko organiziranosti sindikata na eni strani, na drugi strani pa bolj vsebinsko in poglobljeno delo sindikata na vseh tistih področjih, ki so življenjskega pomena za nas vse. Današnja razprava pa naj potrdi pravilnost naših prizadevanj v preteklosti in da poleg že omenjenih izhodišč še dodatna z edinim ciljem, da bo naše delo v prihodnje uspešnejše.

Razmišljanje o izjavah mladih »Ne grem v ZK, ker...«

Ko sem prebral v rubriki Mladi o sebi, svojih problemih in perspektivah, sestavek pod tem naslovom, sem začel razmišljati o tem kako mladi gledajo na vstop v Zvezo komunistov. Pri tem nisem mogel mimo tega, da ne bi pomislil o času, ko smo med vojno, tako doma ali v partizanih želeli, da bi bili sprejeti za kandidata za Komunistično partijo. Takrat je vsak mladinec smatral za veliko priznanje, če so ga starejši člani predlagali za kandidata partije. Spominjam se, da sem bil prvič predlagan za kandidata partije v Novem mestu, kjer je bila 31. divizija. Bilo je to poletje 1945. Ker sem kmalu za tem šel v vojno mornarico, so se dokumenti, katere so poslali v novo komando izgubili in nisem mogel v novem okolju dokazati, da sem bil predlagan za kandidata partije. Tako sem moral čakati, da sem bil demobiliziran in se vrniti domov, kjer sem bil ponovno stih, ki so me poznali še iz sprejetja za kandidata, od taborbe. Če primerjam tiste čase z današnjimi, me vse bolj zaprepašča sedanje stališče nekaterih mladih ljudi, ki ga imajo v zvezi z vstopom v vrste Zveze komunistov. Morda smo imeli takrat mladi drugačno gledanje na samo organizacijo, v času kandidature pa smo podrobneje spoznali cilje in naloge organizacije v katero smo se potem z veseljem vključili. Vsekakor so bili to časi, ki so pred člane Komunistične partije postavljali velike naloge pri obnovi naše domovine. Mor-

da smo tudi imeli veliko več zaupanja v stare komuniste, ki so nam bil za zgled pri premagovanju vseh težav, čeprav teh ni bilo malo, vendar smo jih s skupno in enotno akcijo vedno in tudi uspešno premagovali. Prav gotovo je bilo takrat veliko več idealizma. Bili smo enotni pri sprejemanju sklepov, kakor tudi pri izvajanju istih.

Brez dvoma, da so nekatere izgovori, ki jih navajajo mladinci zelo zaskrbljujoči in se moramo okrog tega še posebno zamisliti. Če pogledamo samo izgovore: »da zato ne gre v ZK, ker te organizacije še ne pozna dovolj«, ali »ker so odvisni od staršev in jih le-ti ne pustijo v ZK«, ali »ker so izgubili zaupanje v ZK« in »pri tem poudarjajo predvsem v vodstva osnovnih organizacij, ker se nočejo nikomur zameriti«, »ker nima smisla biti član ZK, ker si s tem nakoplješ samo obveznosti« in podobno.

Če k temu kar so povedali mladinci dodamo še to, da je več starih komunistov zapustilo naše vrste morda iz istih vzrokov, namreč, da niso videli v organizaciji več tistega, kar so toliko let imeli za svoj cilj, potem o tem moramo razmišljati. Morda nam da to osnovo za razmišljanje, da je bila na Jelenicah partijska organizacija zelo neaktivna in so morda tudi nekateri člani s svojimi stališči, do vsega političnega dela vnašali mrtvilo. Morda je tudi to res, da so si nekateri člani organizacije s svojimi stališči na marsikatero nepravilnost, res nakopali zamero in so morda tudi za-

radi tega čutili posledico. Vsekakor pa je morda najbolj težka resnica, da imamo še danes člane zveze, ki so člani samo na raznih sestankih, posebno pri razpravah zelo aktivni, ko pa pridejo iz sestanka pozabijo, da morajo tudi pri izvajanju nalog pokazati, da so za enotnost akcije. Morda je temu tudi vzrok, da danes vse preveč gledamo skozi dinar in smo se preveč gnali za delo, ki je plačano, vse premalo pa smo poudarili dolžnost članov Zveze komunistov.

Vsekakor so za tako stanje krivi tisti, ki ne spoštujejo statuta Zveze komunistov Jugoslavije in s tem v zvezi ugleda komunistov, ki ga pri svojem revolucionarnem delu morajo imeti. Če bomo hoteli to popraviti, bomo marsikatero člana morali poklicati na odgovornost, svojo dejavnost pa prenesti na širšo osnovo in večkrat upoštevati mnenje večine, pa čeprav to ne bo v skladu z mnenji posameznikov. Zaostriji bo treba tudi odgovornost posameznih članov pri uresničevanju sklepov iz obvez, iz organizacije pa odstraniti tiste, ki so člani samo na sestankih, pri akcijah pa se povlečejo bolj v ozadje in s tem onemogočajo dosledno uresničevanje sprejetih sklepov. Če bomo pokazali več revolucionarnosti pri svojem delu, bomo verjetno spremenili tudi mnenje mladih železarjev, da bodo raje šli po poteh, ki so jo pred vojno, med vojno in po vojni hodili jeseniški komunisti in njihovi somišljeniki.

Stane Torkar

Dražgoška republika

Odlomek iz knjige Dražgoška bitka

9

To so bili pred-

vsem:

— 499. pehotni nadomestni bataljon v Skofji Loki,

— 48. bataljon tankovskih lovcev v Celju, ki je posedoval predvsem protitankovske topove.

Tu so sodelovale, če že ne pri napadu, pa prav gotovo pri zavarovanju, še naslednje enote:

— 857. in 510. bataljon deželnih strelcev ter krajevne enote.

Tako so Nemci za napad na Dražgoše imeli na voljo najmanj 10 bataljonov različne vojske in policije.

V širšem smislu od 30 do 40 Hitlerjevih vojakov na enega borca Cankarjevega bataljona. Če pa je napadalo »le« pet policijskih bataljonov (eden okoli 600 mož), je bilo proti branilcem Dražgoš kljub temu angažiranih najmanj 3000 mož.

To je bila ogromna premoč. (Dr. Tone Ferenc »TV 15«, št. 35.)

V četrtek, 8. januarja, je bilo videti sicer še vse mirno, a spodaj ob Selščici ni bilo tako.

Kak dan pred tem se je vrnil v štab tudi Lojze Kebe, ki je prišel iz okolice Skofje Loke. Tudi on je povedal, da se v dolini zbirajo Nemci ter bataljon opozoril na skorajšnji napad.

Z njegovim prihodom je tudi politično delo takoj bolj oživelo, kajti Kebe je bil neutrudljiv. Po vseh enotah so bili prirejeni partijski in skojevski sestanki, kjer so govorili o razmerah na frontah, o razporejenosti, o nalogah, ki jih čakajo zaradi nemške koncentracije na Gorenjskem. Jasno je bilo rečeno, da bataljon čaka skorajšen, močan napad, zato so na sestankih pretresali tudi o po-

veljstvih in o razporejenosti med borci. Partijske celice so bile sicer močne, saj je bilo v bataljonu veliko — okoli 40 — starih komunistov in skojevcev, a zaradi dobre polovice novincev so imeli pred seboj dosti nalog, kajti vse je bilo treba pripraviti na spopad.

Partizansko poveljstvo je potem tudi domačine še opozarjalo, naj se v primeru bojev zatečejo v kleti. Doma so bili večinoma le starejši ljudje, ženske in otroci, moški pa so bili v pretežni meri na Jelovici, kjer so vozili in pripravljali les.

Napetost v Dražgošah je naraščala.

Čankarjevci so čistili orožje, pošiljali iz vasi patrolje, skrbno postavljali straže, štab s poveljstvom čet pa se je posvetoval o načinu obrambe in uredil vse tako, da bi prišli na položaj že v nekaj minutah. Glede orožja sta Zaggar in Gregorčič orožjarju Vraničarju naročila, da odgovarja predvsem za delovanje strojnic. Orožar se je pri tem zaskrbljeno popraskal za ušesom. Vedel je namreč, da so partizanski mitraljezi namazani z navadnim oljem, ki se kmalu strdi in v hudem mrazu tudi zmrzuje. To ohromi ves mehanizem in zastoj je neogiben. Če kaj pride, bo treba dobiti glicerol, s katerim so mazali mitraljeze Nemci. Toda glicerol je bil takrat še pri Nemcih. (Ivan

Bertoncelj, pisani spomini, jeseni 1959, arhiv Pokrajinskega muzeja Kranj, fasc. 11—13.)

BREGOVI V OGNJU — NAPADALCI ODBITI

Večtisočglavi, do zob oboženi in vsestransko opremljeni nacistični stroj je bil sprožen 8. januarja 1942 zvečer.

Po dolini ob Selščici iz Skofje Loke navzgor so se premaknile kolone kamionov, ki so prevažale napadalne oddelke. Kamione in povelja je bilo slišati vso noč. Največ vozil se je ustavilo na Češnjici, sicer pa so stala vse do Železnikov.

Milka Lotrič, zdaj poročena pri Birtu v Dražgošah, doma v gostilni »Ratitovec« v Češnjici, pravi:

»K nam, v našo gostilno so prišli Nemci med sneženjem 8. januarja med 20. in 21. uro. To so bili mladi vojaki, vsi premrazeni in mokri. Ko je prišel potem nek gestapovec, jih je nagnal ven, da so se mi celo smilili. Zatem, naslednje jutro ob svitanju, je prišel k nam njihov štab. Oficirji so bili mrki, vendar pa ne surovi. Bila jih je polna hiša. Pri nas so ostali tri dni, seveda ločeni od nas, morali smo jim kuhati. Naseljeni so bili v gostilniških prostorih. Takoj so prebivalstvu prepovedali gibanje zunaj hiš.

Dolgo nismo vedeli, kaj se godi okoli nas. Le iz telefonskih pogovorov smo potem ujeli kakšno novico... Komandiral je neki general — to smo slišali — bil pa je podložen gestapovcu, ki je bil nižji po činu kakor on...» (France Planina: Usodni dogodki v Dražgošah, pripoved Milke Lotrič, Loški razgledi, 1955, str. 24; ustno dopolnilo Milke Lotrič por. Jelenc, v Dražgošah jeseni 1959.)

Na partizanski strani pa je bilo to noč še mirno. Vendar so morale biti straže in patrolje budnejše kakor običajno.

Opreznost ni bila odveč.

Da vsaj ne bi pritiskal takoj strupen mraz in da ne bi bilo toliko snega! Ko je minila polnoč, sta bila na Jelensčah v Bičkovem vodu nekaj časa na straži Jože Kavčič in Franc Čopi.

Oči so jima begale po dolini in tipale v temo.

Naenkrat je Kovačič daleč spodaj res zagledal dve premikajoči se luči in takoj za njima so se zasvetile še nove.

Pokal skupaj prebolje paži: To je bil motor, ma bala lje v V kmal poszečin me Jož in la i lučil!

To po vozilu s je mene prihaj p 1900, 230

Vekot

Pon je zbud Bič kaj čita, obvel št

Sunjo

cevi o straž Naj gled le jali di

med etje njem teta dolin (Jo

pisma i arhiv oki fasci 13)

Baljon ukaz naj

Jošt Rolc

Vtisi z izleta v Moskvo in Leningrad

9

Ermitaž je težko opisati z nekaj stavki. Vsaka dvorana zase predstavlja takšno bogastvo umetnosti, da človek skoraj ne more sproti dojemati vse kar vidi. Tudi najbolj primitiven odnos do kulturnih vrednot, se spričo tega okolja, nujno mora spreobrniti v goreče oboževanje človekovih dosežkov, ki se kot v sanjah porajajo pred očmi.

Tu je nad 3 milijone razstavljenih umetniških del od nekaj milimetrskih miniaturno do ogromnih panojev, tudi v 20 × 10 metrskih razmerjih. Med unikati olj Leonarda da Vincija, Tiziana, Rembrandta, Rubensa in številnih drugih velikanov likovne umetnosti, si sploh ni mogoče zamisliti vrednosti, še manj pa oceniti dimenzije umetniških dosežkov, zbranih samo na tem mestu. Skulpture, arheološke izkopanine in najdbe od prazgodovinske dobe in antike, do realizma tega stoletja, dopolnjujejo bogastvo, ki nevsiljivo polni razkošne prostore dvorca.

Važno mesto v Ermitažu imajo tudi ruski umetniki,

čeprav so vsa njihova dela razstavljena v Ruskem muzeju, ki pa ga žal nismo utegnili obiskati.

KATARININ DVOREC V PUSKINOVEM SELU

Drugo dopoldne smo se odpeljali na ogled nič manj znane Katarinine dvorca v 20 km oddaljeni vasi Puškinovo, kjer je imela svojo letno rezidenco slavna cesarica Katarina II.

Tudi ta ogromna baročna palača nežno modre barve in kot s čipkami okrašenimi zidovi, je polna umetniških zbirk. Posebnost dvorca so sobane, opremljene vsaka v drugem slogu. Čeprav smo hodili celo dopoldne smo morali hiteti, da smo vsaj površno videli vso lepoto zlate, jantarjeve, porcelanaste, kristalne, japonske, kitajske in kdove še kakšne notranje opreme salonov, spalnic, obednic, dvoran in dekljskih sob. V kompleks dvorca je vgrajena dvorna cerkev, poleg dvorca pa so gardijska vojašnica s konjušnicami ter stavbe za nekdanje številno dvorno osebje.

Palača stoji na dominantnem prostoru sredi širnega, lepo negovanega parka z ribniki in letnimi paviljoni.

V tem dvorcu je bival kot učitelj slavni ruski pesnik Puškin, ki je prav tu ustvaril svoje najlepše pesmi.

V podobnem slogu kot ta palača je zgrajen na drugem kraju, v predmestju Leningrada, nekoliko manjši Pavlov dvorec, ki je tudi spremenjen v muzej.

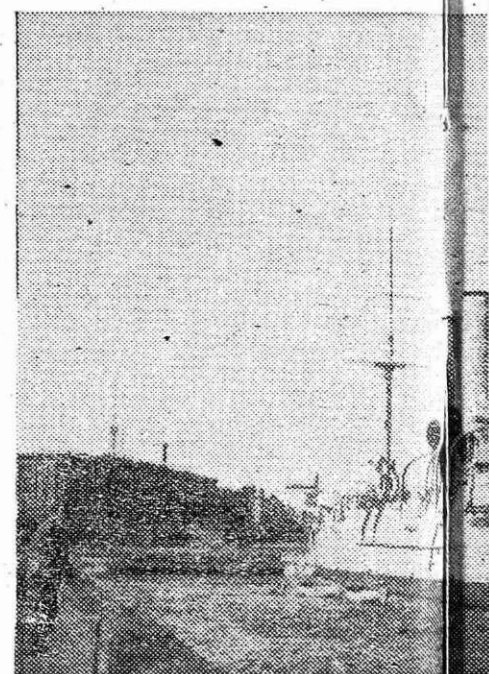
V letih nacistične blokade Leningrada je bil Katarinin dvorec v nemških rokah. Ti so ga popolnoma razdejali in oropali. Jantarjevo sobano in še veliko dragocenih umetnin si je prilastil Hitlerjev feldmaršal Göring, ki je bil znan kot pasionirani zbiralec umetnin, pokradenih po vsej okupirani Evropi. Kar Rusi niso uspeli pravočasno evakuirati pred Nemci je bilo uničeno ali pa odpeljano v Reich.

V pritličju dvorca so nam vodiči pokazali izvirne dokumente in fotose, ki prikazujejo vandalizem nacistov. Videli smo kakšne ruševine so

pustili za sabo, ko so bežali pred sovjetsko armado. Nismo se mogli načuditi kako je sovjetskim umetnikom uspelo vse to spet obnoviti. Razumljivo je, da je bilo poleg večletnega izrednega strokovnega in umetniškega dela in znanja potrebno tudi veliko denarja. Na fotografijah smo tudi videli kako so potekale obnovitvena dela. Pri tem je zanimivo, da so v teh ekipah delale pretežno ženske.

Katarinin dvorec, kot tudi vse ostale zgodovinske umetniške znamenitosti, poleg domačih skupin, obiskujejo tudi številni tujci iz socialističnih in zahodnih držav. Največ smo videli Fincev, Švedov, Dancov in zahodnih Nemcev. Slednje smo srečevali povsod, tako v Moskvi kot v Leningradu.

Ob misli na zločinska razdejavanja in milijonske žrtve, ki so jih povzročile Hitlerjeve horde, smo se spraševali, kakšen je sedanjí odnos Rusov do nemških turistov. Prišli smo do presenetljive ugotovitve — ničmanj korekten in gostoljuben kot do ostalih tujcev. Že v Moskvi smo opazili, da so Rusi v pojasnjevanju dogodkov iz druge svetovne vojne izogibajo očitkov Nemcem. Obsojajo le fašiste ali pa hitreljevske zavojevalce. Nemce nikoli ne omenjajo. Ko sem za takšno tretiranje nekdanjih sovraž-

LENINGRAD — križarka AURORA

nikov želel zvedeti razlago, mi je več ljudi, pa tudi naš vodič, ravnodušno odgovorjalo, da je bilo le nekaj večjih norcev »durakov« in eden največji — Hitler. Nehote sem pomislil: pač slovanska duša, ki hitro pozabi vse gorje in trpljenje, sicer pa tudi Slovenci nismo drugačni.

SPREHODI PO MESTU

Kar nam ljubeznivi gostitelji niso mogli pokazati v dopoldanskem času, ko so bili na programu ogledi najpomembnejših znamenitosti mesta, smo si izbrali sami dopoldne in zvečer. Na sprehode smo hodili v manjših skupinah po dva — trije, ne da bi nas kdo kjerkoli ali kadarkoli omejeval. Vozili smo se z metrojem, drugi s taksi, nekateri pa so se podali na daljše vožnje z moderni-

mi i ti želo.

Bozen, sledu tu, pogorom več, laspr se spšče

V lning lo tose, l koga d n nas j adost

zejih, cer parki in l hoteli šimv nihče ni ž ložnosa za

križate Au kot šlet : grajsm pr der ja p

znani zač voluč

Čepov v. lovale čudi je 140 Pet je to namu

ogleda v

Poklical je tovariša, da bi skupaj preganjala tesnobo in bolj opazovala. Kmalu sta zaslišala zamolklo brnenje. To je bil glas avtomobilskih motorov. Luči so se pod njima blele in bilo jih je čedalje več. Vsa dolina je bila kmalu posuta s svetlimi, grozečimi mežikajočimi očesci!

Jože in Franc pa sta štelala... našla 95 dvojnih luči!

To pomenilo prav toliko vozil, sta računala: če jih je na enem samo 20 do 25, prihaja po dolini najmanj 1900 do 2300 napadalcev!

Več kot preveč!

Potem je eden naglo skočil, zbudil Bička in mu povedal, kaj vidita, vodnik pa je brž obvestil štab.

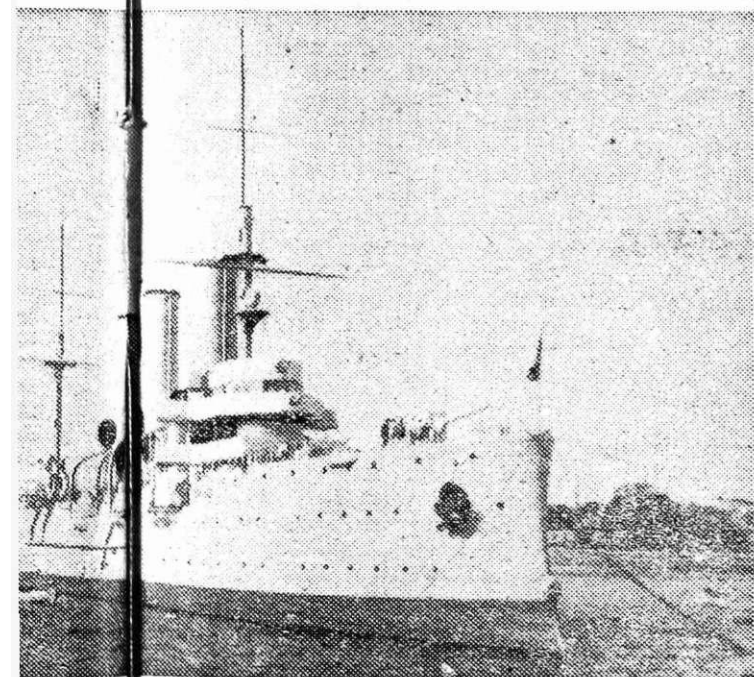
Sumljivo premikanje Nemcev se opazile tudi druge straže. Najlepši pa je bil razgled na Jelenšč. Zato so prihajali tudi drugi tovariši in med njim luči ter ugibanjem predali, kaj se dogaja v dolini. Jože Kovačič, Kranj, pismo izjave jeseni 1959, arhivski pokraj. muzeja Kranj, fasc. II-13).

Batlon je pred zoro dobil ukaz, naj zasede položaje.

Borci so pohiteli za hiše, za zidove, v zasede, za drevesa. Tako se je fronta raztegnila na slabe tri kilometre. Položaji so bili povsod, kjer so jih lahko partizani uspešno branili. Segali so od Jelenšč na vzhodu, kjer je bil Bičkov vod, tja do Razpotja na zahodu, kjer so bili borci Pečnikovega voda. Tudi s te zahodne točke je bil dober razgled v dolini. Stražar, ki je bil na izmeni od treh do štirih ponoči, je tudi sporočil, da prihaja po cesti dolga vrsta kamionov. Jože Galičič o tem pričakovanju pripoveduje:

»V noči od 8. na 9. januar sem bil dežurni v Pečnikovem vođu. Komandir Jaka me je že tedaj opozoril, da se v dolini zbirajo Nemci in da moram vse zelo natanko in skrbno opazovati in sporočati. V strahu, da ne bo kaj narobe, nisem vso noč zatislil očesa, čeprav bi bil lahko malo zadremal.

Bil sem v dvorani Prosvetnega doma. V Pečnikovem vođu nas je bilo kakih 40 in v domu smo tudi ležali.

RORA

mi govorili po Nevi na deželo.

Bojani, da vedno kdo zasleduje tujca in prisluškuje pogovoru, je bila čisto odveč. Nesprotno, počutili smo se sproščeno kot doma.

V Leningradu skoraj ni bilo točke, kjer ne bi srečali koga od naše skupine. Bilo nas je dosti povsod — v muzejih, cerkvah, trgovinah, parkih in kavarnah. Vsi smo hoteli čimveč videti. Seveda nihče ni želel zamuditi priložnosti za ogled znamenite križarice Aurore, ki je že več kot 50 let zasidrana v petrograjskem pristanišču, od koder je prednjim topom naznanila začetek oktobrske revolucije.

Čeprav v tem času niso delovale čudežne fontane, teh je 140. Petrovega dvorca, si je to znamenitost 18. stoletja ogledala večina naših. Naj-

vztrajnejši so se povzpeli tudi na krožno teraso okoli impozantne zlate kupole velikanske cerkve, ki spominja na baziliko Sv. Petra v Rimu. Kazanski sabor, kakor se imenuje ta cerkev, so gradili kar 40 let. V njem je prostora za 13.000 ljudi. Visoka je 102 m in ima 112 stebrov. Ničmanj ni bila obiskana cerkev Sv. Izaka, zgrajena v starem ruskem slogu, podobna dočela moskovski cerkvi Sv. Vasilija na Rdečem trgu. V severnem delu mesta je tudi velika mošeja, čeprav je težko verjetno, da je v Leningradu kdaj dosti pravovernih muslimanov.

V mestu ni več nobenega sledu vojne, čeprav skoraj ni bilo stavbe, ki ne bi bila porušena. Sovjetski restavratorji so že pred koncem petdesetih let vse izredno vestno obnovili.

45

»Le zakaj neki so tako neprijazni in oholi? Bi res izgubili toliko dragocenega časa, ko bi mu rekli: po tej ulici, nato levo ali desno, a potem zopet vprašaj!«

Hvaležen bi jim bil za vsako besedo. Tako pa samo zmigujejo z rameni. In morda ti, ki zmigujejo, res ne vedo, ker niso meščani, meščani, ki te bolj ali manj rahlo odrinejo, da se lahko zrinejo mimo njega, nato pa hite dalje, kakor bi se bali, da bo stopil za njimi in jih vnovič nadlegoval.

Mogoče pa jih je tako kakor on nadlegovalo že več ljudi? Prvemu, drugemu ali tretjemu so še odgovorili, čeprav vsakemu manj prijazno, pri četrtem pa so bili že siti ustavljanja in pojasnjevanja.

»Ko bi odgovarjali slehernemu, ki bi jih vprašal, bi trenutki pojasnjevanja naglo narasli v uro. To-liko časa pa ne morejo žrtvovati.«

Žef jih na ta način razume. A kaj, ko brez njihove pomoči ne bo našel strojnih tovarn. Ko bi srečal vsaj koga, ki ga ni danes še nihče nadlegoval z vprašanji. Tak bi bil morda prijaznejši. Ko bi meščanom povedal, da je pribežnik s Primorske in da je moral pobegniti kot tigrovec, ki so mu prišli na sled fašisti, in se zateči v svobodno slovensko domovino, bi mu prav gotovo ne odrekli prijaznosti.

Toda tak uvod bi bil predolg saj bi lahko s takim predstavljanjem izgubil ves dopoldan, pa bi še ne prišel do strojnih tovarn.

In vendar mora vpraševati! Kar tako na slepo ne bo nikamor prišel. Morda bo tale gospod, ki mu prihaja nasproti, prijaznejši.

»Ne zamerite gospod,« se Žef po tolikih razočaranjih zopet opogumi.

»Kaj je, fant?« se neznanec ustavi in čaka, kaj bi Žef rad.

TIGROVEC ŽEF

MIHA KLINAR

Ta je prijaznejši. V Žefu narašča upanje.

»Prvič sem v Ljubljani, pa je ne poznam!...«

»Lepo, fant! Potem pa si jo dobro oglej!« se zameje gospod in že hiti dalje.

Zopet nič. Če bo srečal še nekaj takih, nikamor ne bo prišel. Ustaviti bo treba novega, bogve katerega že in mu kratko pojasniti, da je pribežnik in da mora čimprej do strojnih tovarn, če hoče, da ga bodo vzeli kot ključavničarskega vajenca.

Kaj ko bi vprašal tole starejšo gospo, ki se ji očitno ne mudi nikamor?

»Ne zamerite, gospa. Primorec sem. Doma s Kobariškega...«

»No, in kaj to mene briga?«

Žefu je, kakor da ga je ženska udarila z bičem. In s takim bičem ga udari tudi naslednji.

Tudi tega Primorska in Primorci figo brigajo. Ti udarci odpirajo skelečo bolečino v duši... So

včasih doma res živeli v samoprevari, ko so na tigrovskih sestankih govorili, kako zelo je zaslužnjena Primorska v srcu vsakega Slovenca v svobodni domovini in da v kraljevini SHS ni Slovenca, Hrvat in Srba, ki bi ne bil sleherni hip pripravljen žrtvovati svojega življenja za osvoboditev zaslužnjeh bratov na Primorskem in v Istri in seveda tudi v avstrijski Koroški in madžarskem Porabju? Ali je res resnica drugačna, taka, kakršno doživlja sedaj na slehernem koraku, ko spoznava naravnost žaljivo brezbrizje do sebe kot Primorca in človeka, brezbrizje, ki ni nič manj boleče kakor ponižanje, ki ga doživljajo njegovi zavedni rojaki doma s strani italijanskih fašistov. Ta brezbriznost ni samo bič, ki se mu je zasekal v mlado dušo, marveč jo občuti kot pljunek, ki je oskrnil njegove sanje v tukajšnjo deželo in vero v brate, ki žive v osvobojenem delu domovine.

Toda razočaranja še ni konec, saj mora še in še vpraševati, čeprav ne pripoveduje več, da je Primorec, a nekdo, ki bi ga po rokah lahko uvrstil med gosposke ljudi, a po ponošeni in oguljeni obleki med izgubljenec gosposkega kora, ugame sam.

»Ti pa si Primorec,« pravi.

»Da,« pritrdi, ker misli, da je srečal pravega človeka, in čaka, da mu bo neznanec v oguljeni črni obleki, ki se na komolcih svetlika, kakor da bi bila iz žide, povedal, kam naj grene, a ta se samo razkorači pred njim in pokaže na policista, ki stojita na oni strani ceste.

»Vprašaj kifeljca! Ta golazen je vsa z one strani! Le kakšen hudič vas nosi sem nam odjedat delo in kruh? Nas mečejo iz služb, vi pa ste se zagnezili povsod v tej prekleti državi! Same oštje vsepovsod! Kar h kifeljcu stopi! Tudi kifeljce je oštja,« zamahne neznanec na ono stran ulice, da se mu oguijeno blago na komolcu zabliška, kakor da bi z motnim orošenim zrcalom napravil zajčka na njegov obraz. Potem se odmaja in na drobno stopicajočih nogah odnese svojo, v soncu svetlikajočo se zadnjico in z njo izgine v množici, prav tako, kakor pravkar izginja sonce za sivo kopreno oblakov.

Ga bo res zapustil čudežni zlati pajek iz maminih pravljič? Mu ne bo spredel sreče?

Malodušen in nemočen stoji Žef sredi premiřajoče se, valujoče gneče ljudi kakor sredi vrtinčaste reke polne jegulj, ki drsi tesno druga mimo druge v obeh smereh, ne da bi se zadevale, kakor se je zadeval on v mimohiteče zdaj na desni, če je pazil na levo, potem na levi, če je pazil na desno stran, spremljan od kletvic, ki ga spremljajo zdaj z leve, zdaj z desne strani.

Če so res vsi na tej strani taki, da ne marajo Primorcev, je bilo nesmiselno, da je bil tigrovec. Ko bi slutil, da bo v osvobojenem delu domovine kdaj doživljal kaj takega kakor sedaj, bi molče trpel italijansko ponižanje, kakor to, ki ga doživlja sedaj in ki je mnogo hujše, mnogo bolj skeleče.

»Ostal bi doma pri mami in ne bilo bi mi treba, petnajstletnemu fantu, bežati! Nikomur v tej deželi, ki jo imajo na oni strani za osvobojeno, bi ne hodil

odjedat kruha! Svoj košček bi mi dala domača skopaj zemlja, kakor mi ga je dajala doslej, čeprav je bil grenak, kakor da bi bil soljen s solzami. Toda tu bo kruh zaradi razočaranja nad ljudmi, ki sem jih imel še pred nedavnim za brate, še bridkejši, še bolj grenak.«

Žefu se odpira v duši nova rana.

»Zakaj neki so tukajšnji ljudje taki?«

Ne zna si odgovoriti.

Kdo je kriv, da primorske ubežnike sovražijo ali pa so brezbrizni do njih?

»Oni v oguljeni obleki je kazal na policaja in rekel, da je vsa ta golazen z one strani.«

Mogoče so prav policaji krivi, da je tako, in morda je res, da je marsikateri Primorec med njimi.

Ali ni tudi njemu rekel komisar, da bi ga zaposlil pri policiji, ko bi bil polnoleten.

In ali ni tudi obmejni policijski komisar sam Primorec?

»Toda Primorec je bil tudi tisti, ki so ga mučili na policiji in ki ga je tisti orjak pobil do nezvesti.«

Toda tisti plavalasi fant je bil komunist in komisar je tožil, da med komuniste zaide še marsikateri pribežnik z one strani meje in da je treba biti zato s komunisti trd in neizprosni, ker so sovražniki države.

»Pa ne da bi bil tudi tisti oguljeni gosposki izgubljenec komunist, ker je preklinjal državo.«

»Ali pa tu državo, ki je upanje zatiranih z one strani meje, preklinja poleg komunistov še kdo drug?«

Kako naj bi si Žef odgovoril, ko je tu šele nekaj dni, navezan na milost gospoda Aleša, a predvsem nase in se mora zato potruditi, da se bo čimprej izučil za ključavničarja, da bo nekaj, potem pa če ne bo drugače, pojde za srečo po svetu v Ameriko ali kam daleč, kamor najbrž odhajajo prav vsi, ki so se razočarali nad domovino.

Zato ne sme izgubljati časa in se greniti zaradi razočaranja nad ljudmi. Naposled mu je prav zadnji, ki je bil najbolj nesramen, dal svet, na koga naj se obrne. Pokazal mu je policaja in mu povedal celo njegov priimek.

Nekaj uvodnih misli k predlogu socialne- ga programa občine Jesenice

Vodstva družbeno-političnih organizacij naše občine so v preteklih dveh mesecih že nekajkrat razpravljala o obrisih socialnega programa, ki naj bi ga uresničevali v prihodnjem obdobju. V nekaterih poglavjih, ki jih je skupno trinajst, sega predlog skeleta socialnega programa do leta 1975, v nekaterih pa do leta 1980. Doslej obravnavane misli predstavljajo zanesljivo zgolj in samo skelet za socialno delovanje in bo na njem treba pozneje (če bo sprejet) zgraditi trdnější načrt, ki naj bi ga izvajali skupščina občine, socialne službe, nekatere samoupravne interesne skupnosti in nekatere komunalne ter druge delovne organizacije.

Osnovni namen prizadevanj, da bi v naši občini sprejeli in uresničili socialni program, je spodbuditi nekatere korenine socialnemu razlikovanju pri dnu, tako globoko, da bi se v bodoče ne moglo več razrasti. Tako globoko sega socialni program pri elementarnih življenjskih pogojih (oskrba z zdravno pitno vodo za vse prebivalce občine), pri izenačevanju materialnih pogojev za varstvo otrok in njihovo vzgojo, pri ustvarjanju enakih zdravstvenih pogojev za vse prebivalstvo in pri skrbi za ostarele in stare ljudi. V isto kategorijo sodijo tisti predlogi v socialnem programu, ki naj ustvarijo pogoje za zaposlitev slehernemu prebivalcu, čeprav si nihče ne dela iluzij, da bo v tako kratkem obdobju mogoče ustvariti dovolj heterogeno strukturo delovnih mest, da se bo sleherni občan lahko doma zaposlil popolnoma skladno s svojimi sposobnostmi, izobrazbo in hotenju. Takim pogojem pomeni predlog socialnega programa šele del osnove.

Ker bo naš prvi socialni program sprejet na precej klasičen način in še ne tako, kakor bi ga sprejemali, če bi že imeli uveljavljena delegatska razmerja, je zagradel prav da tudi današnja objava njegovega skeleta v »Zvezarju« vzamemo kot del javne razprave in na ta način vzbudimo razmišljanje čim večjega števila bralcev »Zvezarja« o smeri in intenziteti socialnih akcij v prihodnjem obdobju. Ker bo obravnavan na zborih volivcev, v vseh službah in interesnih skupnostih (če sega na njihovo področje), na sejah vodstev družbeno-političnih organizacij, na splošnem zboru in nazadnje na seji obeh zborov občinske skupščine, bo na ta način dovolj priložnosti, da bo vsakdo lahko izrazil svoja razmišljanja ali pomišljanja o tem, kar je predlagano. Predstavljamo si ga pa vendarle tako, da se bomo zavzeli za tisto, kar je objektivno mogoče uresničiti. Zato ob tej priložnosti ni odveč opozorilo, da je zdaj, na začetni stopnji, zelo lahko razmišljati o tem, ali bomo tisto, kar bomo zapisali v program, lahko uresničili, ali

ne. Program, ki ga ne bo mogoče uresničiti, nam namreč ne bi koristil prav nič. Tudi takšen program, ki bi s svojo zahtevnostjo rušil osnovna materialna razmerja, bi se hitro izkazal kot slab. Zato je treba razmišljati v mejah stvarnega in možnega, v mejah tistega, kar lahko uresničimo, ne da bi trajneje in bistveno ogrozili ostala področja skupne in splošne porabe, ki imajo prav tako velik vpliv na razmere, počutje in odnose (na primer sredstva za delovanje krajevnih skupnosti, komunalno urejanje in podobno).

V predlogu je ogradnje socialnega programa koncipirano takole:

1. Vztrajali bomo na realizaciji srednjeročnega programa stanovanjske gradnje.

Vemo, da pomeni realizacija programa stanovanjske gradnje do leta 1976 razrešitev 55 % sedanjega stanovanjskega primanjkljaja in da bo za naslednje obdobje ostalo še veliko dela, vendar bi lahko kmalu po letu 1980 zgradili že toliko stanovanj, da bi bil deficit stanovanj skoraj nepomemben. Pogoj pa bo seveda intenziviranje proizvodnih postopkov v gospodarstvu, ker si najbrž v prihodnjem obdobju ne bomo mogli privoščiti nobenega ekstenzivnega zaposlovanja. Če bi namreč skušali stopnjevati naš gospodarski napredek z ekstenzivnim širjenjem premalo sodobnih proizvodnih postopkov, bi se nam naša prizadevanja kaj hitro izmaločila in bi se tudi v obdobju izvajanja socialnega programa primanjkljaj stanovanj (zlasti najemnih) povečal. Vendar računamo, da je naše gospodarstvo doseglo takšno stopnjo, da v prihodnje ne bo potrebno več posegati po tem, da bi odpirali premalo produktivna delovna mesta, razen seveda pri zaposlovanju žena, kjer so tudi v prihodnje še možna delovna mesta poprečne produktivnosti, vendar s tendenco, da bo takih mest čim manj.

2. Čim prej je potrebno odpraviti linearno in-uvestj diferencirano subvencioniranje stanarja.

Čim prej, pomeni v prvi polovici leta 1973. Diferencirane

stanarine v družbenem najemnem stanovanjskem skladu pomenijo več stvari, v osnovi pa gibanje k stanarim, ki v globalu ne bodo depresivne in bodo odmerjene vsem stanovalcem glede na splošne življenjske pogoje. Tisti občani, ki ne bodo dosegali določene višine osebnih dohodkov ali bodo sicer v kategoriji, ki bo težko zmogla zvišane stanarine, bodo prejimali nadomestilo iz solidarnostnega sklada. Za izpeljavo socialnega programa na tem področju je treba čim prej ustanoviti interesno skupnost, ki bo vodila zadeve v smeri začrtane politike. Program predvideva tudi, naj bi zmanjševali socialne razlike tako, da bi plačevali polne stanarine tudi tisti prebivalci, ki zasedajo prevelike stanovanjske površine, ne glede na njihove gnotne možnosti. V času, ko nam manjka zelo veliko stanovanj, namreč ni sprejemljivo, da bi dvočlanske družine zasedale tri ali štirisožna stanovanja. In takih primerov je v občini kar precej. Zato naj bi programsko usmeritev pripomogla k izenačevanju pogojev, pomagala naj bi pravičnejše razdeljevanje stanovanj in omogočila naj bi tudi družinam z majhnimi prejemki (z regresom) plačevanje povečanih stanarin.

3. Iz solidarnostnega stanovanjskega sklada je zgraditi do leta 1980 med 150 do 200 stanovanj za socialno ogrožene osebe, ostarele ljudi, mlade družine in borce NOV.

Ta točka socialnega programa določa, naj bi letno zgradili 20 do 25 stanovanj različnih velikosti za družine ali osebe, ki sicer ne bodo mogle rešiti svojega stanovanjskega vprašanja v delovni organizaciji, kjer so zaposlene. Ne pomeni pa, da so v skupno število stanovanj vštet tudi tisti, ki jih želimo zgraditi kot poseben trakt socialnega zavoda. Morda bo večino prilogorov, da je število programiranih stanovanj v tej kategoriji premajhno, vendar je treba vedeti, da mora biti naše celokupno delovanje usmerjeno tako, da bo kategorija ljudi, ki bodo morali reševati svoje stanovanjske probleme po posebnih, socialnih kriterijih, vse manjša. Računamo, da je z vitalnejšo gospodarsko rastjo mogoče delovati v tej smeri in če bo tako, mora postati kakršnakoli posebna socialna kategorija ljudi vse bolj izjemna, ne pa pravilo. Če bi se odločili za večje število izgrajenih stanovanj iz solidarnostnega sklada, pomeni, da bi morali izdvojiti iz sredstev delovnih organizacij več sredstev in bi s tem zmanjšali njihovo moč za reševanje stanovanjskih vprašanj zaposlenih delavcev. Edino normalno pa je, da omogoči pridobitev stanovanja delavcu tista delovna organizacija, v kateri je zaposlen.

4. Zagotoviti je primerno in delovnemu človeku dosegljivo ceno zemljišč za zasebno

gradnjo stanovanjskih hiš in prav tako sprejemljivo višino obremenitve za komunalno opremo zemljišč ter zadevna manjkajoča sredstva zagotoviti iz drugih virov.

Ker program izgradnje stanovanj predvideva v obdobju do leta 1976 dokaj živahno gradnjo zasebnih stanovanjskih hiš in ker bodo delovne organizacije podprle namensko varčevanje zaposlenih delavcev z dodatnimi krediti, je potrebno v ta namen zagotoviti primerna zazidalna zemljišča in jih seveda ustrezno komunalno opremiti. Doslej so bila pri nas gradbena zemljišča za gradnjo stanovanjskih hiš za vse kategorije zaposlenih najbrž najcenejša v Sloveniji in to bi želeli tudi v bodoče obdržati. Seveda ne bo mogoče obdržati nominalno iste cene kvadratnega metra zemljišča na vseh zazidalnih območjih in v vsem času izvajanja programa, ker bodo pogoji pridobitve zemljišč zelo različni, vendar bi želeli ohraniti položaj, da bi delovni ljudje v naši občini dobivali tudi v bodoče gradbena zemljišča pod kar mogoče ugodnimi pogoji, kakor so jih doslej. Program ne predvideva, da bi bila gradbena zemljišča za različne kategorije delavcev na razpolago po različnih cenah, pač pa delovne ljudi izenačuje. Enako kakor pri gradbenih zemljiščih, bi želeli tudi v bodoče obdržati nizko ceno prispevka za gradbeno opremljanje zemljišč. V programu je celo zapisano, da bi manjkajoča sredstva za komunalno opremo zemljišč nadomeščali iz drugih virov. Opozoriti bi bilo, da ni računati na kakšno močno prelihanje sredstev iz drugih področij, vendar je mogoče nekatere stroške premostiti, začasnno odložiti ali začasnno financirati iz drugih virov. Najbrž si je treba biti v svesti, da pri osnovni (infrastrukturni) komunalni opremiti, ni mogoče nič privarčevati in ne odložiti. Najbrž mora biti možen priključek na vodo, elektriko, javno cestno omrežje in kanalizacijo. Da se pa razglablja o tem, ali asfalt takoj, ali čez leta, ali je potrebna v naselju kompletna javna razsvetljava takoj ali čez nekaj let, ali bomo gradili telefonsko omrežje vzporedno s trafo postajo ali pozneje in podobno. Tudi prispevki za komunalno opremljanje zemljišč so bili doslej pri nas med najnižjimi v Sloveniji in zato bi želeli, naj takšni ostanejo. Mogoče pa bo to doseči seveda le, če se bomo znali pametno sporazumevati, če bomo strpnji in če bomo vedeli, da lahko določene zadeve brez posebne škode naredimo v nekoliko daljšem časovnem obdobju.

5. V času do leta 1975 v celoti dograditi socialno zdravstveni zavod »Dr. Franceta Bergljaja« na Jesenicah.

V skrbj za starejše ljudi je naša občina prednjačila že doslej. Saj je bila osnova socialno zdravstvenemu zavodu zgrajena že pred minulo voj-

no, v pretečenih letih pa je bil dograjen nov, sodoben bivalni trakt, v teku pa so dela za modernizacijo kuhinje, izgradnjo jedilnice, pralnice in drugih prostorov. V primerjavi z občinami, ki svojih domov sploh nimajo, ali pa namočajo stare ljudi v razpadajoče gradove, je to kar imamo že precej. Vendar nikakor ne toliko, da ne bi bilo potrebno vključevati v socialni program nadaljnjih prizadevanj za dobro počutje, ustrežno namestitve, oskrbo, nego in zdravstveno varstvo starih ljudi. Zato je načrtovan še en trakt z nekaj nad sto posteljami v eno in dve posteljni sobah, ki bo funkcionalno povezan z obstoječima objekta in bo nudil ostarelim ljudem domače počutje, istočasno pa jim bo omogočal popolno oskrbo in nego.

6. Po sprejetem programu je strémeti za pospešeno gradnjo in opremljanje otroško varstvenih ustanov.

Program, ki sta ga sprejeli skupščina občine in temeljna skupnost otroškega varstva predvideva izgradnjo štirih otroških vrtcev, od katerih sta v Kranjski gori in na Plavžu že zgrajena, na Savi in v Žirovnici pa sta v gradnji. Če govorimo o realizaciji programa, je mogoče predvideti, da bosta oba vrtca v gradnji usposobljena do konca leta 1973 ali pa kvečjemu na pomlad 1974 (v Žirovnici). Tako torej do realizacije programa ni več daleč — največ eno leto. Vendar pričakujemo, da bomo po realizaciji sprejetega programa sprejeli novega in enako intenzivno skrbeli za materialno osnovo otroškega varstva, kot to delamo sedaj. Ne bi se smeli ustaviti in ne bi nas smelo ovirati dejstvo, da smo imeli pred osmimi leti vključenih v otroško varstvo le dobrih 6 odstotkov malčkov, danes pa jih je vključenih v varstvo ne ustanove 23 %. Mislim, da bi lahko še v tem desetletju dosegli možnost, da bi bila družbena skrb izkazana za 40 % malčkov, saj računamo, da bo konec desetletja tudi toliko zaposlenih žena v celotni strukturi delavcev. Ker računamo, da bi bilo z ustreznno skrbjo in prizadevnostjo takšno stanje mogoče doseči, bo nastala potreba, da bomo že v prihodnjem letu sprejeli nov program izgradnje otroško-varstvenih ustanov.

7. Do leta 1980 je zagotoviti dokončno izgradnjo prostorskih kapacitet ter oskrbo z vsemi audovizuelnimi sredstvi in z ostalimi učili za otroke vseh osnovnih in srednjih šol, v začetku šolskega l. 1973/74 pa zagotoviti brezplačne učbenike učencem osnovnih šol.

Naloga, ki jo narekuje ta del socialnega programa je nedvomno težja kot prejšnja, vendar ocenjujemo, da je izvedljiva. Saj bo z dograditvijo osnovne šole v Žirovnici ostalo nerešeno le ožje območje mesta Jesenic, kjer bo potrebno zgraditi telovadnico pri Železarskem izobraževalnem centru, prostorske kapa-

citete za 500 do 600 osnovnošolskih otrok in povečati ter posodobiti center srednjih šol (stavba gimnazija), kjer je dograditi nov trakt za učilnice in telovadnico ter renovirati stavbo, ki od zgraditve do današnjih dni ni doživela nobene večje adaptacije. Celotno nalogo je sedaj moč oeniti na približno 25 milijonov novih dinarjev. Če bo ostala zapisana v socialnem programu tako, kot je predlagana, jo bo mogoče uresničiti le tako, da bomo v bodoče vlagali v to področje najmanj enake napore, kot smo jih doslej.

Brezplačni učbeniki za učence osnovnih šol pa so najbrž ena izmed osnovnih stvari, ki jih moramo neodložljivo zagotoviti na začetku prihodnjega šolskega leta. Vendar ni potrebno, da bi zato izdali kakšno posebno velika družbena sredstva, saj bodo poslednje učne knjige last šolskih ustanov in jih bodo učenci vsako leto vračali. Mislimo, da ima akcija za brezplačne učbenike tudi globok vzgojni pomen in namen, saj bi morali z njo doseči razmere, v katerih ne bo toliko pomembno, ali se nekdo uči iz starega ali iz novega učbenika, pač pa bolj koliko se bo naučil. In navsezadnje, zakaj ne bi učenec oblikoval svojega odnosa do družbene lastnine že pri učni knjigi, ki jo bo imel vsak dan v rokah.

8. Priznavalne udeležence NOV, socialne podpore, pomoči pri študiju, posojila študentom in štipendije je v prihodnje izplačevati v obsegu in višini, ki jo predvidevajo družbeni dogovori sprejeti za posamezna področja, vendar po objektiviziranih kriterijih za socialno zaščito, ki jih je sproti, a najmanj enkrat letno preverjati.

Mislimo, da bi morali intenzivno nadaljevati z vsemi oblikami pomoči, pa naj gre za šolanje, vzdrževalnine, oskrbnine ali delne materialne pomoči, ki smo jih doslej uveljavili in da bomo tudi v bodoče v stanju zbrati za to področje socialnega delovanja ustrezna sredstva. Kljub temu pa si tudi na tem področju najbrž nihče ne predstavlja nikakršnega razmetavanja družbenega denarja, pač pa delovanje s ciljem, da se omogoči študij čim več ali vsem mladostnikom, ki se bodo zanj odločili in bodo resno študirali, dostojno življenje v jeseni njihovega življenja udeležencem narodno osvobodilne borbe in oskrbo oseb, ki so zaradi objektivnih vzrokov ostale brez sredstev za preživljanje, pa naj gre za ljudi starejše generacije ali mlajše. Z ustreznim poslušom in skrbjo je mogoče tudi s skromnimi sredstvi narediti veliko. To se je izkazalo že doslej in v bodoče naj bi z nekaj več sredstvi in še večjo pozornostjo naredili več.

9. Posvetiti posebno skrb invalidnim, duševno prizadetim in socialno ogroženim otrokom z naslednjimi ukrepi:

a) oskrbo in oddajanjem v rejništvo ter postavljanjem čim vzornejših skrbnikov in rejnikov za otroke brez staršev ali otroke, katerih starši niso opravilno sposobni,

b) rehabilitacijo, rehabilitacijo in poklicnim usmerjanjem,

c) šolanjem v posebnih šolah in

d) gmotno pomočjo po objektiviziranih kriterijih.

Za prejšnjo in to točko programa še prav posebno velja, da je le izhodišče in da bo potrebno na tej osnovi izdelati širok in precizen program dela socialnih služb v občini ali v širšem regijskem prostoru. Kajti vse s programom začetno bo mogoče doseči le, če bo v to težko in odgovorno delo vloženi dovolj načrtnih in strokovnih prizadevanj služb in delavcev, ki naj na tem področju delujejo. Mislim na širok spekter zdravstvene službe (zlasti patronaža), socialnih delavcev v delovnih organizacijah, na šolah in v upravi, službe za zaposlovanje, šol, krajevnih skupnosti itd. Težko si namreč predstavljamo, da bodo sredstva, ki bodo s programom opredeljena in namenjena, dosegla svoj optimalni učinek, če ne bo prisotna v vseh dejavnostih tudi skrbna in strokovna prizadevanost za ta vprašanja odgovornih delavcev. In ker je tudi na tem področju dovolj usposobljenih in delavljivih ljudi, je po dosedanjem prepričanju mogoče tudi sfero socialnega delovanja zasnovati tako, da bo skladna z našimi siceršnjimi prizadevanji na drugih področjih življenja in dela.

10. Nadaljevati in pospešeno pripravljati delovna mesta za zaposlovanje žena.

Mislimo, da se nikakor ne bi smeli zadovoljiti s tem, da smo v obdobju petih let pripravili nekaj nad tisoč delovnih mest, na katerih so se zaposlile žene, pač pa bi morali do leta 1980 pripraviti možnost zaposlitve nadaljnjim tisoč ženskam. Nekateri pri nas verjamejo, da bo sploh toliko žena, ki se bodo voljne zaposliti. Vendar nam osnovni podatek, da je sedaj v naši občini zaposlenih slabih 35 % žena med 12.700 zaposlenimi, na Gorenjskem pa jih je v poprečju med vsemi zaposlenimi 46 %, v nekaterih občinah (Trzin) pa še znatno več, pove, da bomo čez nekaj let ponovno doživeli stanje iz leta 1968, ko je bilo na Zavodu za zaposlovanje prijavljenih nad 300 žena, ki so iskale zaposlitev, če ne bomo tudi v bodoče intenzivno pripravljali novih delovnih mest. Ker so dogovori s tistimi delovnimi organizacijami, katerih proizvodnja zahteva izključno ali pa v ogramni večini žensko delovno silo v teku (Planika, Iskra, gostinske organizacije, Gorenjska oblačila itd.) računamo, da bo mogoče zahtevo te točke programa do leta 1980 uresničiti, seve, če bo predhodno dosežena ustrezna enotnost s tistimi strukturami, ki v osnovi dvomijo v smiselnost takšnih prizadevanj. Razum-

ljivo, da bo tudi v prihodnje treba sodelovati s sredstvi za zgraditev delovnih prostorov in instalacij, vendar se imamo že z letošnjo resolucijo o usmerjanju gospodarstva namen zavzeti, da bomo v bodoče vlagali manj, kakor že sedaj dobivamo v skupni sklad sredstev za splošno porabo iz rezultatov preteklih tovrstnih prizadevanj. Računamo, da na račun do sedaj ustvarjenih delovnih mest dobimo v obliki davka na osebni dohodek, prometnega davka, ki izvira iz nove kupne moči, iz prispevka za uporabo zemljišča, turistične takse in drugih virov okrog 2,5 milijona dinarjev, v bodoče pa bi vlagali okrog 2 milijona ali nekaj manj. Seveda bi se tako kot doslej obnašali skrajno poslovno in bi poleg zaposlitvenega vidika, ki je socialni, uresničevali tudi podjetniškega, tako da nam posamezne delovne organizacije v ustreznem času iz rezultatov proizvodnje vrnejo tudi vložena sredstva za stavbe in instalacije.

11. Krepitev je potrebno ekonomski položaj kmečkega prebivalstva (z regresiranjem obresti na strojno opremo, dajanjem pomoči pri zdravstvenem in starostnem zavarovanju, z davčnimi olajšavami in z razvijanjem dodatnih dejavnosti, predvsem kmečkega turizma) in ga zaščititi pri uporabi kmetijskega zemljišča za realizacijo infrastrukturnih in gospodarskih programov, kadar je to možno, z nadomestitvijo odkupljenih zemljišč.

Dasiravno smo v pretečenem letu dosegli šele prvo stopnjo izenačenja kmečkega prebivalstva z delavci na področju zdravstvenega varstva in čeprav je šele začet proces starostnega zavarovanja kmetov ter so kmečki otroci glede otroškega dodatka izenačeni z delavskimi, so narejeni odločilni koraki v smeri vse večje socialne varnosti. V tej smeri želimo proces nadaljevati in poleg čisto socialno obarvanih ukrepov, katerih pa naj bi bilo v bodočnosti vse manj, krepitev zlasti gmotni položaj kmetov. To pa pomeni delovati tako,

da bo mogoče kmetu dosegati najmanj enak družinski dohodek ob enakih pogojih socialne varnosti, kot ostalim kategorijam delavcev. Seveda si ni moč predstavljati, da bi kdorkoli ali kjerkoli takšno stanje dosegel čez noč ali v kratkem časovnem obdobju. S sistemom kreditov, dovnčnih olajšav, regresiranjem carin za opremo, strokovno pomočjo pri načrtovanju in gospodarjenju, s preusmerjanjem na pašno-košnji sistem, s kooperacijo z zadrugami in še zlasti z delovnimi organizacijami ter z dodatnimi dejavnostmi, je mogoče postopoma doseči ne le to, da bo sedanjim kmetijskim proizvajalcem dosegel primeren življenjski standard in ustrezno socialno varnost, pač pa, da bo nekaj več mladih ljudi ostajalo na kmetijah in da bo samooskrba s kmetijskimi pridelki pri nas dosežena že v nekaj višjem odstotku kot je to sedaj. Proces že teče in imamo že prve rezultate (nekaj preusmerjenih kmetij, ki dosegajo dobre uspehe, vse več strojne opreme, silosov, molznih krav in podobno). Zato želimo s to točko programa proces samo pospešiti, istočasno pa stalno poudarjati, da je kmetijstvo stvar, ki je integralno in usodno povezana z vsemimi oblikami življenja in se enako tiče mestnega prebivalca, delavca intelektualca in kmeta.

12. Izboljšati osnove zdravstvenega varstva za občane z doizidavo novega trakta v bolnišnici Jesenice (ambulantni prostori lekarna, kuhinja itd.)

Zahteva in opredelitev te točke programa je zelo zahtevna naloga (investicijski poseg okrog 30 milijonov dinarjev), ki bo zahtevala nemalo naporov različnih faktorjev in niz zelo zavzetih samoupravnih odločitev ne le v organih bolnišnice in skupščine občine ter komunalnega zavoda za socialno zavarovanje, pač pa tudi delovnih organizacij na območju jeseniške in radovljanske občine. Ob dosedanjih pripravljanih delih (program in idejni projekt) se je izkazalo, da moderni koncept bolnišnice, kakršen naj bi obdržal svojo sodob-

nost vsaj do konca tega stoletja, ne prenese rešitev, ki bi bile sicer cenejše, a manj funkcionalne in da bomo morali vložiti razmeroma zelo velika sredstva, če naj bi baza za bolnišnično zdravljenje pri nas veljala za sodobno. In ker je tako, in ker je tudi bolnišnično zdravljenje bistven sestavni del zdravstvenega varstva nas vseh, je prav, da socialni program vključuje tudi razmeroma velika vlaganja v zgradbo in opremo bolnišnice.

13. Urediti preskrbo prebivalstva z zdravno pitno vodo v zadostnih količinah.

V tej točki programa se ne zavežemo za nič manjša vlaganja kot v prejšnji točki. Tudi za oskrbo s pitno vodo bo treba do leta 1980 vložiti skoraj 30 milijonov dinarjev. Čeprav ima že večina naselij v naši občini urejene vodovode in dovolj vode, bo potrebno preskrbeti zlasti Jesenice, Rateče, Srednji vrh, Radovno in vasi na žirovniškem območju (vzhodni predel). Že v letošnjem letu naj bi nadaljevali z izgradnjo vodovoda Peričnik, tako da bi, če ne letos, pa vsaj prihodnje leto pritekla celotna zajeta voda do Jesenic (120 sekundnih litrov). Ko bo ta voda speljana do zbiralnika Pejce, bo opravljena verjetno finančno najtežja etapa, čakajo nas pa še tri nadaljnje (Špornov graben, Koroška Bela, Blejska Dobrava), vzporedno pa bo treba zgraditi tudi ostale vodovode. Naloga bo izredno težka, vendar do leta 1980 s skupnimi napori uresničljiva. Obstajajo sicer nekateri pomisleki, ali je oskrba z vodo stvar, ki mora imeti svoje mesto v socialnem programu, vendar so že prvi razgovori z ljudmi, zlasti tistimi, ki so lansko jesen in letošnjo zimo trpeli občutno pomanjkanje vode, potrdili, naj ima vodooskrba v socialnem programu celo izpostavljenost mesto.

V teh trinajstih točkah so globalno zajeta tista vprašanja, ki naj bi ob realizaciji izpodrezala nekatere korenine socialnemu razlikovanju in zato je prav, če dožive oceno v obliki javne razprave.

Vrste smučarjev pri žičnicah v Kranjski gori v minulem tednu.

JESENIŠKE NOVICE

V petek, 16. februarja, je bila 5. seja občinske konference SZDL Jesenice, na kateri so največ časa posvetili razpravi o nekaterih izhodiščih kadrovske politike v občini. Uvodne misli je podala predsednica Mara Taler, ki je poudarila nujnost boljše kadrovske politike tudi zaradi tega, ker želimo uveljaviti revolucionarne spremembe v razvoju samoupravnih odnosov in družbeno političnega sistema naše socialistične družbe, ko želimo z uveljavljanjem delegatskih odnosov uresničiti vodilno vlogo delavskega razreda.

Govorila je tudi o predlogu dogovora, s katerim naj bi se obvezali za naše skupno ravnanje in prizadevanja pri izvrševanju aktualnih nalog v kadrovski politiki v prihodnjem obdobju. Dogovor je pripravila republiška konferenca SZDL, o njem pa naj bi razpravljali tudi v naši občini.

Nekaj misli lahko povzamemo tudi iz razprave. Tomaž Ertl je govoril predvsem o nekaterih vprašanjih in problemih kadrovskih služb v delovnih organizacijah in pri tem predvsem poudaril nujnost, da kadrovske službe prerastejo nekdane personalne službe in prevzamejo skrb za celovitost človeka. Štefan Nemec je govoril o tem, da je treba tudi kadre za družbene funkcije načrtno usposabljalati ter da je ena od težav, zakaj ni dovolj delavljnih družbenih delavcev tudi v tem, da stališča, sprejeta na sestankih, prepočasno realiziramo ali pa jih sploh ne. Še drugi govorniki so menili, da na splošno premalo gojimo državljansko zavest, da bi Socialistična zveza kot najmožnejša organizacija morala bolj bdeti nad delom v številnih družbeno pomembnih organizacijah, kar bi bilo lahko tudi priznanje njihovega dela, večkrat pa je bilo rečeno, da bi morali bolj načrtno pripravljati kadre, tako za zadolžitve v delovnem procesu, kakor tudi za izpolnjevanje pomembnih družbenih zadolžitvev. O tem, da se je treba bolj točno dogovoriti o tem, kaj hočemo, dogovor pa tudi izpolnjevati, pa je med drugim govoril tudi Žiga Kimovec, član predsedstva republiške konference SZDL. Sicer pa moramo

povedati, da je bila razprava skromna, tako kot je bila skromna tudi udeležba, pa čeprav so na sejo konference vabili tudi člane komisij in organov, ki se na različnih področjih ukvarjajo s kadrovskimi vprašanji.

Na koncu so se domenili, da bodo pripravili dogovor o kadrovski politiki v občini, ob javni razpravi o omenjenem dogovoru pa naj bi preizkusili tudi delovanje bodočega delegatskega sistema. O dogovoru naj bi razpravljali tako v krajevnih skupnostih kakor tudi v delovnih organizacijah, izvoljeni delegati pa naj bi izražene misli in mnenja zagovarjali na zboru delegatov občine. Na petkovi seji občinske konference SZDL so še potrdili kandidato Mitja Ribičiča za predsednika republiške konference, izvolili so Tomaža Ertla kot delegata na seji republiške konference, na kateri bodo prav tako govorili o kadrovskih vprašanjih, naslednja šesta seji občinske konference, ki bo predvidoma sklicana do 10. marca, pa bo posvečena otroškemu varstvu.

V četrtek, 15. februarja, pa je bila seji občinskega sindikalnega sveta, na kateri so najprej govorili o zaključnem računu organizacije ter predlogu proračuna za letošnje leto. Več časa pa so posvetili razpravi o programu dela za letošnje leto. Navzoči so ugodno ocenili aktivnost sindikata v lanskem letu. In tako, kot je bila že dosedaj dejavnost usmerjena predvsem v uveljavljanje ustanovnih, dopolnil, na ukrepe za stabilizacijo našega gospodarstva, na vprašanja stanovanjskega gospodarstva in pa na samo organiziranost sindikatov, take bodo tudi naloge v bodoče. Če k temu dodamo še prizadevanja pri izobraževanju, skrb za čimboljše pripravljenost v splošnem ljudskem odporu in doseči red pri delitvi dohodka in s tem tudi osebnega dohodka, potem smo že omenili glavne naloge sindikatov v tem letu. Navzoči so se strinjali s tako postavljenim programom.

Na seji so še poslušali informacijo o izhodiščih za smernice gospodarskega razvoja v občini za letošnje leto.

Prejšnji četrtek, 15. februarja, je sekretar aktiva komunistov prosvetnih delavcev v sodelovanju s komisijo za družbeno politična in idejna vprašanja pri občinski konferenci ZK, sklical posvet s predstavniki javnosti v svetih šol prve stopnje. Govorili so o izkušnjah in predlogih predstavnikov javnosti v svetih šol na področju samoupravljanja. Ugotovili so, da glede na sedanje stanje še manj pa ob ustavnih določilih s stanjem ne moremo biti zadovoljni in da predstavniki javnosti niti ne morejo vplivati na delo samoupravnih organov. Domenili so se, da naj bi sveti šol prve stopnje sklicevali pogostejše in bolj redno razpravljali o delu šol, da je treba boljše sodelovati s starši učencev in tako pospeševati njihov vpliv na šolo, poleg tega pa bi morali od šolskih vodstev zahtevati, da razpravljajo o resoluciji o nadaljnjem razvoju šolstva in jo vključijo v program, istočasno pa je treba več govoriti o ustavnih spremembah in razmisлити o integraciji šol prve stopnje v našo občino. Izrečena je bila celo misel, da bi morda kazalo organizirati vse šole prve stopnje na Jesenicah v eno temeljno organizacijo združenega dela.

V ponedeljek, 19. februarja, so imeli pri krajevni skupnosti Zirovnica konstituantno sejo komisije za rekreacijske objekte. Domenili so se, da je potrebno pripraviti program, v katerem naj bi nakazali potrebo po objektih za telesno rekreacijo in šport, potrebne objekte za kulturno življenje in družabno življenje prebivalcev. Ob tem ne bodo mogli mimo objektov, potrebnih za nadaljnji turistični razvoj, resneje pa se bodo morali pogovoriti tudi o zaščiti okolja in lepšem izgledu krajev v krajevni skupnosti Zirovnica. Čeprav naj bi program dokončno določil kraje za posamezne objekte, pa so vseeno omenjali predvsem Završnico, Glinco in pa Doslovce, kjer naj bi predvidoma uredili kopališče.

Devetčlansko komisijo za rekreacijske objekte pri KS Zirovnica bo kot predsednik vodil inž. Franc Vovčak.

Novice iz radovljiske občine

V torek, 20. februarja, je bila v Radovljici 8. seja občinske konference SZDL. Na dnevnem redu je bila obravnavana kadrovska politika v občini, ocena dejavnosti kulturne skupnosti in verifikacija dela izvršnega odbora in drugih organov OK SZDL. Konferenca je soglasno potrdila predlog, da se za novega predsednika republiške konference SZDL izvoli Mitja Ribičič.

Na sestanku vseh sekretarjev organizacij ZK v občini, ki ga je v sredo, 21. februarja, sklical občinski komitej, so se domenili o njihovih nalogah pred akcijo za popis vseh članov zveze komunistov.

Na 13. razširjeni seji občinskega odbora sindikatov družbenih dejavnosti so razpravljali o poteku akcij za ustanovitev TOZD v delovnih organizacijah in družbenih dejavnostih. Na seji je bila podana tudi informacija o položaju v zvezi z zamrzitvijo osebnih dohodkov in o pobudah sindikatov za odpravo najbolj perečih problemov.

Občinski sindikalni svet je v sredo, 21. februarja, sklical skupen posvet predstavnikov sindikatov, podružnice telesnih invalidov in sekretarjev iz delovnih organizacij, ki so odgovorni za socialna vprašanja. Proučili so položaj telesnih invalidov v delovnih organizacijah in sprejeli sklepe za njihovo večjo zaščito.

Na občinski skupščini je bil v ponedeljek informativni razgovor o možnostih izgradnje trgovskega centra v Lescah, za katerega so zainteresirani Leščani in tudi trgovsko podjetje Murka.

Svet za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve občinske skupščine je razpravljal o predlogu za spremembo urbanističnega reda v občini Radovljica, o realizaciji zazidalnega načrta Dobe III na Bledu in na Zatrniku. Sprejel je spremembe in dopolnitve zazidalnih načrtov za vikend hišice v Poljah in Jaršah na Bledu. Obravnaval je tudi zahtevo KS Radovljica o problemu lokacij smetišč in požiganja industrijskih odpadkov.

Predsedstvo občinske konference ZM bo na današnji razširjeni seji sklepalo o sklicu seminarja za novoizvoljene člane občinske konference in kandidate za predsednike komisij, ki je predviden za začetek prihodnjega meseca. Dogovorili se bodo tudi o pripravi in sklicu volilne konference, za katero morajo pripraviti vse materiale in dokončno kandidatno listo novega vodstva OK ZM. Na seji bo podano poročilo o poteku volilnih konferenc v mladinskih aktivih.

V LIP na Bledu so sklenili odkupiti za svoje delavce šest stanovanj v novem bloku v Bohinjski Bistrici. V ta namen bodo namenili 900.000 din, delno iz lastnih skladov, delno iz kreditov pri stanovanjskem podjetju Radovljica.

V ponedeljek, 12. februarja, se je z avtomobilom smrtno ponesrečil 24-letni Jože Konc iz Poljšice pri Podnartu. Bil je aktiven mladinec in član pevskega zbora DPD Svoboda Podnart, ki je le dva dni pred tem z uspehom nastopil na Koroškem večeru na Bledu.

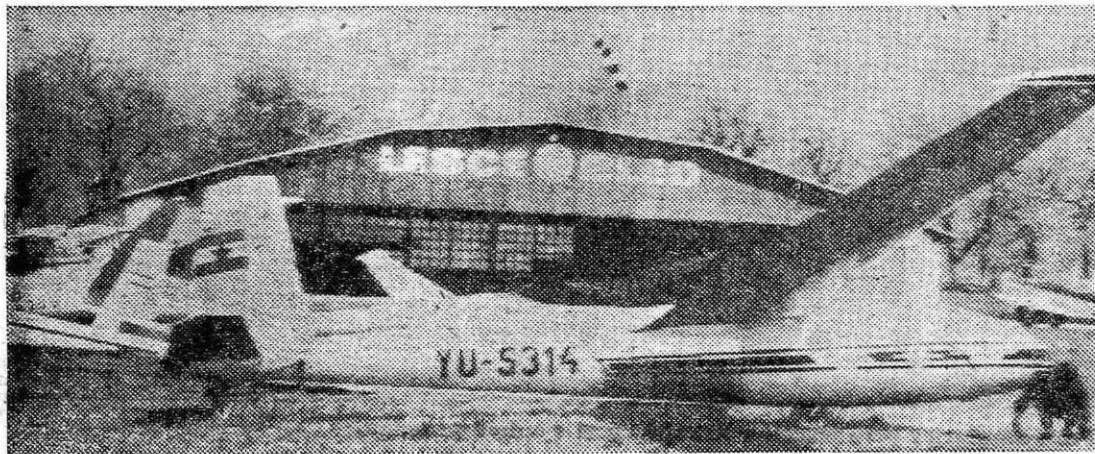
V stabilizacijskem programu, ki ga je januarja sprejel delavski svet tovarne Elan v Begunjah je predvideno, da se bodo OD dvignili za 7 %, razmerje med bruto OD in celotnim dohodkom bo 20:100, razmerje med OD in skladi pa 80:20. Predvidevajo, da se bo proizvodnja kljub istemu številu zaposlenih kot zdaj, povečala za 10 %, celotni dohodek pa kar za 42 odstotkov.

Na novoletni skakalni turneji v Nemčiji in v Avstriji so sodelovali skakalci iz 17 držav, od teh so z Elanovimi smučni skakali smučarji iz 10 držav, oziroma 26 % vseh skakalcev, kar je lep uspeh te naše v svetu že renomirane tovarne.

Člani sindikalne organizacije v občinski upravi so na zadnji seji sklenili, da bodo prispevali za pomoč vietnamskemu ljudstvu in za obnovo Vietnama pol odstotka od neto osebnih dohodkov. Podobne sklepe so sprejele tudi nekatere druge sindikalne organizacije.

Komunistom krajevne organizacije ZK v Lescah bo v ponedeljek, 26. februarja zvečer, govoril o ustavnih spremembah predstavnik zakonodajno pravne komisije pri izvršnem svetu SRS Milan Baškovič.

Zaradi suma, da je zlorabljal službeni položaj, je moral v preiskovalni zapor, pred kratkim razrešen šef davčne uprave radovljiske občine, Ludvik Dobravec iz Bohinja.

Kmalu bomo spet priča podobnim prizorom na letališču v Lescah

Napori za okrepitev osnovne organizacije ZK

Tudi osnovna organizacija ZK na Blejski Dobravi je postala zadnje čase bolj aktivna, posebno še po pismu tovariša Tita in izvršnega biroja predsedstva CK ZKJ. Kar štiri leta ni bilo zaznavne aktivnosti in šele v lanskem letu, ko je bil izvoljen nov sekretariat, je opaziti vse večjo dejavnost.

Sekretariat si prizadeva, da je članstvo obveščeno o dogodkih v naši družbi. Škoda le, da se sestankov udeležuje le dobra polovica članov, kar pa je sicer razumljivo, saj je med temi večje število že ostarelih ljudi in tudi takih, ki so oslabei in le manjše število članov, ki so zaposleni v raznih delovnih organizacijah.

Na zadnji sestanek, ki je bil 16. februarja so povabili tudi predstavnike vseh krajevnih organizacij na Blejski Dobravi, in sicer: krajevno skupnost, SZDL, mladinsko

organizacijo, KO ZB NOV, in športno društvo Partizan. Ugotavljali pa so, da so bili na sestanku navzoči le člani KO ZB NOV, ostale organizacije pa niso pokazale razumevanja. Nameravali so se pogovoriti o delovanju krajevnih organizacij, da bi tako dobili celotno sliko o raznih problemih, ki bi jih morda lahko skupno reševali. Govora je bilo tudi o vlogi in pomenu splošno ljudskega odpora in so predlagali nekatere tovariše z Dobrave, Lipc in Kočne za sodelovanje in odgovorne naloge. Mnenja so bili, da naj bi bila na Lipcah in na Kočni pododbora. Na sestanku so se dogovorili, da bodo opravili popis vsega članstva 26. februarja v popoldanskih urah v prostorih osnovne šole, bolne in tiste, ki k popisu ne bodo mogli priti, bodo popisovalci obiskali na domu.

S. S.

Za večjo koordinacijo pri sodelovanju z zamejskimi Slovenci

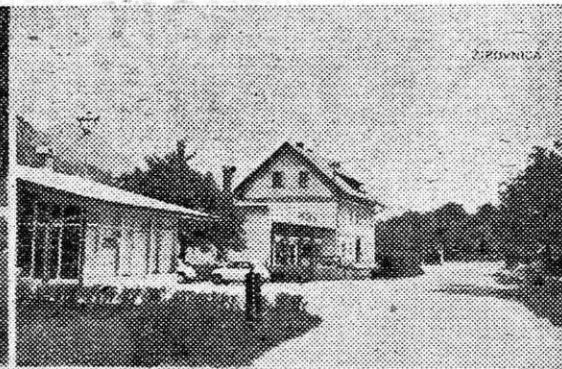
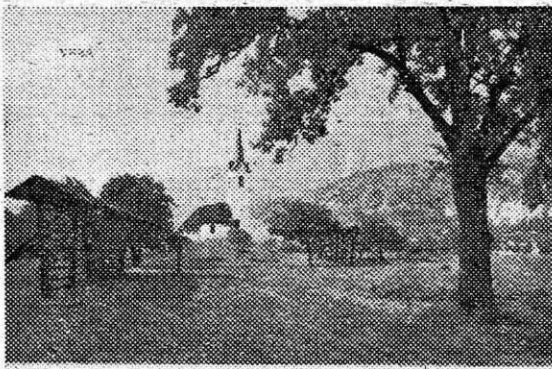
Po dogovoru na zadnjem regionalnem posvetu predstavnikov SZDL Gorenjske je bil koordinacijski odbor za sodelovanje z zamejstvom pri občinski konferenci SZDL Jesenice v ponedeljek, 19. februarja, sklicatelj prvega regionalnega posveta predstavnikov tovrstnih komisij in odborov ter izvršnih odborov občinskih konferenc SZDL Gorenjske. Namen srečanja je bil, da se doseže večja načrtovitost in koordinacija v sodelovanju z zamejskimi Slovenci, s posebnim poudarkom, glede na geografski položaj Gorenjskih občin, na sodelovanje z našo narodnostno skupnostjo na avstrijskem Koroškem. Posveta se je poleg predstavnikov iz Radovljice, Kranja, Škofje Loke, Trziča, Kamnika, Domžal in dočasnih, udeležil tudi predsednik koordinacijskega odbora za sodelovanje z zamejstvom pri republiški konferenci SZDL Slovenije Jože Hartman.

Uvodnim besedam predsednika jeseniškega koordinacijskega odbora Joža Varla, je sledila živahna razprava, v kateri so sodelovali skoraj vsi predstavniki. S tem je bila samo potrjena potreba po večji koordinaciji in načrtovitosti v sodelovanju z zamejskimi Slovenci na eni strani, na drugi pa nujnost o tekočem informiranju o položaju in dogajanjih med Slovenci izven meja matične domovine. Razprava je namreč pokazala, da v isti sapi, ko se zavzemamo za to, da narodnostne skupnosti izven naših meja obravnavamo kot enakopravni subjekt v prostoru

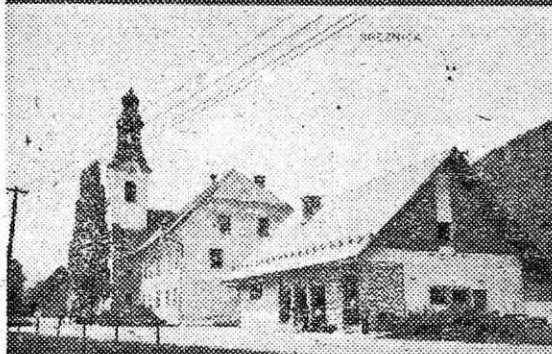
kjer živijo in kot enakopraven subjekt v matični domovini, včasih hote ali nehoti delamo nasprotno. To spoznanje in načela naše zunanje politike ter ustavna dopolnila, morajo biti politična platforma za vse vrste aktivnosti na področju sodelovanja z zamejskimi Slovenci.

Ugotovljeno je tudi bilo, da so gorenjske občine pokazale veliko iniciative za osveščanje in povezovanje ter, da je večja koordinacija potrebna, da ne bi z našim neorganiziranim in nekoordiniranim sodelovanjem zavirali lastnega razvoja naših narodnostnih skupin v zamejstvu. Ob taki orientaciji, so tovrstne komisije ali odbori pri občinskih konferencah SZDL, kljub komisijam, ki delujejo pri drugih organizacijah, še kako opravičljive, ker morajo koordinirati politično orientiranost vseh dejavnikov, ki nastopajo v okviru sodelovanja z zamejskimi Slovenci in nasploh izven naših meja.

Ob sklepu posveta, so se dogovorili, da se po teh vprašanih sestanejo vsake tri mesece v drugi občini, da bo tovrstna republiška komisija zbrala podatke o vseh sodelovanjih občin na področju republike in da bo organizirala celodnevni republiški seminar po teh vprašanih, ki so bili obravnavani na posvetu. Razen tega so bili mnenja, da je stike z zamejskimi Slovenci potrebno še razširjati, predvsem na območju, kjer je bilo teh stikov manj in da je potrebno iskati še nove oblike in dosedanje tudi vsebinsko poglobljati.

ZIROVNICA Z OKOLICO

Živahna dejavnost turističnega društva Žirovnica

Turistično društvo Žirovnica je v letošnjem letu dokaj načrtno zastavilo svoje delo, saj trdijo, da bodo letošnje leto turistično sezono pričakali doslej najbolj pripravljeni. Z ŽTP Ljubljana so napravili pogodbo, s katero bodo dobili v najem izpraznjeno kretniško postojanko pri zapornicah ob samopostrežbi Delikatesa. S skrbno preureditvijo tako, da bodo prestavili ograjo in naredili varen dostop in primerno uredili dvorišče, želijo izboljšati okolico ter dostop v informacijsko pisarno. Predvidevajo, da bodo v njej nudili informacije glede prenočišč, prehrane in prodajali spo-

minke. Vkolikor se bo pokazala potreba, bodo verjetno uvedli tudi menjalnico.

Odbor turističnega društva pod vodstvom Ivana Gogale trdi, da bo leto 1973 začetek pravega turizma v Žirovnici. Z vaščani so v dogovoru, da bodo letos okolico bolj skrbno uredili, čeprav jih skrbi, da jim ne bi odvracalo turisti počasno napredovanje pri izvedbi kanalizacije. Mnenja so, da je dosežen napredek tudi z otvoritvijo zasebne gostilne »KNAFEL«. Lastnica gostišča je brezplačno odstopila kuhinjo in ostale prostore, kjer je že drugi teden kuharski tečaj. Organizatorju,

TD Žirovnica, je uspelo, da je prevzel sofinanciranje tečaja GG Bled, sekcija za kmečki turizem. Strokovni oziroma teoretični del vodi prof. Štefka Bregant, praktični pa Franci Pristov. Sestridseset tečajnic, ki se pridno učijo v dveh izmenah, dopoldne in popoldne, je naravnost navdušeno. Vsakokrat, z doplačilom 5 din, svoje izdelke oziroma specialitete poskusijo. Zanimivo je, da se je nekaj zamudnic zanimalo že za jesenski tečaj.

Da so v Žirovnici začeli res načrtno in dolgoročno pričajo tudi predavanja inž. Korbarja o uvajanju kmečkega turizma, Mira Ipavca o lepota domačega kraja in tov. Merlaka o ureditvi doma in okolice. Vsa predavanja so bila tudi v gostišču KNAFEL in TD želi, da bi tako razumevanje ostalo tudi v bodoče, saj se bo s tem dosegla obojestranska korist.

Zadnje dni pa so v Žirovnici ustanovili tudi poseben odbor pod vodstvom inž. Ovčaka, za sanacijo športno rekreacijskih objektov s posebno pozornostjo Završnici.

I. M.

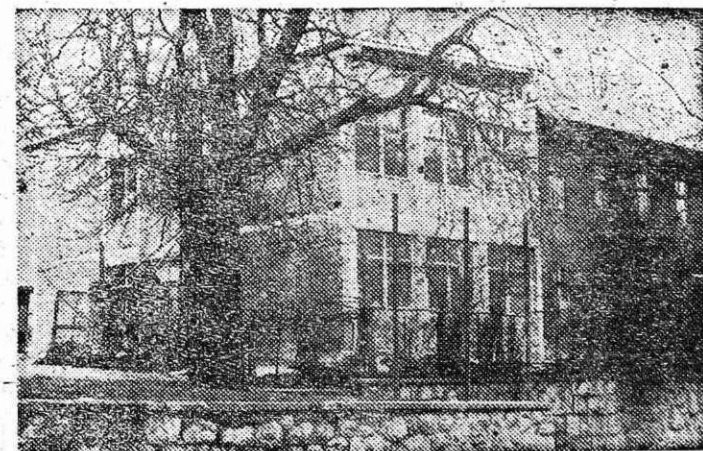
Zgradbo posebne osnovne šole obnavljajo

Ob Delavskem domu na Jesenicah delavci SGP Save z Jesenic od prejšnje jeseni gradijo nov trakt posebne osnovne šole. Dosedanji prostori so namreč pretesni in nefunkcionalni. Ker lokacija v bližini Železarne ni najbolj primerna, je sicer v prihodnje predvideno, da se bo posebna šola v končni fazi preselila v del prostorov osnovnih šol Prežihov Voranc in Tone Čufar. Seveda, pa bo pred tem potrebno zgraditi novo osnovnošolsko poslopje na Spodnjem Plavžu ob potoku Jesenice, kjer je prostor rezerviran za to. Glede na to, da je to časovno še precej odmaknjeno, se pomankanje prostora v posebnih osnovnih šolah začasno rešuje s prizidkom, ki bo predvidoma zgrajen do maja.

Takoj po ureditvi novih prostorov, se bodo učenci preselili vanje, da bodo potem popravili in preuredili

še staro poslopje. Delo financira Temeljna izobraževalna skupnost in Skupnost za varstvo otrok. Predvidevajo, da bo to delo stalo nekaj manj kot 700 tisoč din.

B.

Novi trakt posebne osnovne šole

Koroški pevci in literati na Jesenicah

Številnim kulturnim manifestacijam, ki se vrstijo na Slovenskem in ki potrjujejo prizadevanja po vključevanju slovenske narodnostne skupnosti iz avstrijske Koroške v enotni slovenski kulturni prostor, se pridružuje tudi na Jesenicah srečanje s koroškimi pevci in besednimi ustvarjalci. Koroški večer, ki bo 3. marca v gledališki dvorani na Jesenicah, organizirajo kulturna skupnost, Zveza kulturno prosvetnih organizacij in sekcija za sodelovanje z zamejskimi Slovenci pri občinski konferenci SZDL Jesenice. Pred tem bo ob 17. uri sprejem koroških gostov pred Delavskim domom na Jesenicah, kjer bo takoj za tem v mali dvorani Delavskega doma otvoritev razstave likovnih del slikarja Jožeta BOSCHITZA iz Metlove na Koroškem.

Koroški večer 3. marca je le ena večjih manifestacij sodelovanja kulturnih delavcev z obeh strani Karavank, ki se pridružuje številnim obojestranskim stikom, ki jih imajo med letom društva in organizacije s Koroške in naše občine. V sobotnem kulturnem programu bosta sodelovala mešani pevski zbor BILKA iz Bilčova, ki ga vodi zborovodja Valentin Kapus in moški pevski zbor iz Loge vasi, pod vodstvom zborovodje Stanka Černica. Člani amaterskega gledališča

Tone Čufar z Jesenic, na čelu s slovenskim gledališkim in filmskim igralcem Mihom Balohom, ki jih pripravlja Stanka Geršakova pa bodo predstavili koroške besedne ustvarjalce MILKO HARTMANOVO, prof. JANKA MESNERJA, Andreja KOKOTA, Valentina POLANŠKA in Staneta WAKOUNIGA.

Poleg pevcev in literatov se bodo srečanja udeležili tudi predstavniki Zveze slovenskih

organizacij, Narodnega sveta koroških Slovencev in Slovenske prosvetne zveze s Celovca. Tako kot ob vseh srečanjih, bo tudi to pot tekla beseda o še bolj poglobljenih in obojestranskem sodelovanju in prepletanju aktivnosti med društvi in organizacijami naše občine s slovenskimi društvi in organizacijami na avstrijskem Koroškem.

Ob zaključku praznovanja kulturnega praznika vokalno- instrumentalni koncert

Letošnjemu praznovanju kulturnega praznika Slovencev, Prešernovega dne, se je v občini pridružila še četrta uspešna prireditev — vokalno instrumentalni koncert. Koncert je v četrtek 14. februarja organizirala občinska Zveza kulturno prosvetnih organizacij v sodelovanju z nastopajočimi skupinami v gledališki dvorani na Jesenicah. Ob dovolj dobrem obisku so nastopili: ženski in mešani pevski zbor Jesenice, ki ju vodi prof. Mitko Škoberne, moški pevski zbor Jeklar pod vod-

stvom Foideta Ulaga in vokalni oktet DPD Svoboda France Prešeren Zirovnica — Breznica, ki ga vodi Marjan Jemec. V zaključnem delu pa je s tremi skladbami nastopil še pihalni orkester Jeseniških železnic pod vodstvom Julija Sarga.

Ta skoraj glasbena revija v malem, je obenem prikaz kaj zmoramo v občini na področju glasbene dejavnosti odraslih. Manjkala sta le moška pevska zbor DPD Kranjska gora in kulturno umniškega društva Planina pod Golico. Med nastopajočimi zbori je kakovostno najbolj izstopal ženski pevski zbor Jesenice, ki je resnično pokazal velik napredek. Sicer pa ob tem koncertu z zadovoljstvom lahko ugotovimo, da imamo dovolj kvalitetnih in zavzetih pevcev, in da naj ta koncert pomeni tudi začetek resničnega sodelovanja med zbori in prepletanja pevcev kadar gre za kvalitetne nastope. Kajti naslov zbora ni pomemben, kadar predstavljamo kvaliteto glasbene dejavnosti našega območja. Tako sodelovanje in prepletanje, brez ljubosumnosti in boja za prestiž, naj bo tudi vodilo za nadaljnje delo. Nastop in uspeh enega zbora mora biti uspeh in spodbuda vsem zborom. V zadnjih mesecih že drugi skupni nastop treh skupin, je začetek takega sodelovanja, ki se mora nadaljevati. Ob tem pa se znova vsiljuje misel, da bi kazalo vse vokalno instrumentalne skupine tudi organizacijsko povezati v glasbeno skupnost občine.

Vsem nastopajočim lahko le čestitamo in se jim zahvalimo za njihovo zavzeto dejavnost na glasbenem področju, ki zahteva mnogo samodiscipline in samoodpovedovanja. Na koncertu so podelili tudi Gallusova odličja posameznikom za dolgoletno aktivnost na glasbenem področju. O tem objavljamo poseben sestavek.

Jutri bo gostoval Jeklar v Trbovljah

Slavček, mešani zbor Svobode-center Trbovlje, ki je gostoval na Jesenicah v decembru, je sklenil z moškim zborom Jeklar dogovor o vsakoletni izmenjavi gostovanj. Jutri bo Jeklar vrnil Slavčku obisk. V delavskem domu v Trbovljah bo priredil koncert udarnih in delavskih, umetnih, tujih in slovenskih narodnih pesmi. Program bosta dopolnjevala člana zbora, ki sta že člana ljubljanske opere Jaka Jeraša in Andrej Kossem. Ob spremljavi pianista

Petra Kopača, bosta zapela nekaj solističnih pesmi in tako popestrila program.

Pevski zbor jeseniških železarjev, ki je obnovil že pred leti obstoječe kulturno sodelovanje med Jesenicami in Trbovljami, je povabil s seboj tudi predstavnika sindikalne organizacije Železarne in Zveze kulturno prosvetnih organizacij. Kulturno sodelovanje med jeseniškimi železarji in trboveljskimi rudarji bo lep doprinos k zblizanju dveh največjih industrijskih krajev Slovenije.

Zanimanje za nemški jezik vedno večje

Po zaključnem začetnem tečaju nemškega jezika je delavska univerza na Jesenicah razpisala vpis za nadaljevalni tečaj, ali v tečaj druge stopnje nemškega jezika. Odziv je bil proti pričakovanju velik. Zanimanje za ta po-kazala podjetja, kakor tudi posamezniki. Tečaj, ki je pričel delovati v minulem tednu šteje že 30 tečajnikov in bo število verjetno še naraslo. 80 urno avdiovizuelno poučevanje nemškega jezika bo ob

segalo tudi osnove korespondence.

Zaradi izraženega zanimanja za začetni tečaj nemškega jezika bo delavska univerza tudi tega ponovno pričela, čim bo prijavljenih dovolj kandidatov.

To zanimanje do učenja nemškega jezika dokazuje, da ga na obmejnih Jesenicah potrebujejo spričo stalnega naraščanja števila prehodnih turistov predvsem gostinci in trgovci.

NIKAR TAKO!

No, celo pri naših kramljanjih o tem, kaj je prav in kaj ni, tiskarski škrat noče mirovati. Malo se je poigral z našimi primeri v zvezi z rabo predloga za, zato bi nekaj reči iz zadnje številke popravili.

1. primer: Proizvodnjo smo povečali ZA 200 T.

Pravilno: Proizvodnjo smo povečali ZA 200 TON.

Kratice uporabljamo le pri računanju, v stavku pa jo moramo obvezno izpisati z besedo.

2. primer: Namesto ZA ČASA je bilo napisano:

ZA ČAS DRUGE SVETOVNE vojne je bilo zelo hudo, kar se prav gotovo ne uporablja.

Pravilno: MED DRUGO SVETOVNO vojno je bilo zelo hudo.

In še tretja napaka: ZA ČAS ŽETVE je navadno veselo. Pravilno: OB ŽETVI je navadno veselo.

Oglejmo si še nepravilno uporabo drugih predlogov:

Nekaj te zelo skrbi. Ko se vse srečno izteče, vzklikneš: Kamen mi je PADEL OD SRCA.

Pravilno: Kamen mi je padel S SRCA, ker je težal NA SRCU.

Ali: Kamen se mi je odvalil s srca.

Takole lahko preberemo mnogokrat v različnih uradniških spisih: Odgovora na dopis OD 21. DECEMBRA še nismo sprejeli.

Pravilno:

Odgovor na dopis z dne 21. decembra še nismo sprejeli.

Ali:

Ali si kaj slišal OD NESREČE v tovarni?

Pravilno:

Ali si kaj slišal o nesreči v tovarni?

Ali:

POD TAKIMI OKOLIŠČINAMI NE prevzamem odgovornosti.

Pravilno:

OB TAKIH OKOLIŠČINAH ne prevzamem odgovornosti. V takih okoliščinah ne prevzamem odgovornosti.

Če bi radi potrdili resničnost svojega pripovedovanja, se velikokrat zaklinjamo in rotimo:

Prisegam PRI SVOJI ČASTI, da je res.

Pravilno:

Prisegam NA SVOJO ČAST, da je res.

Ali:

Pred in po koncertu se ne oddaljujte od pevovodje.

Pravilno:

PRED KONCERTOM IN PO NJEM se ne oddaljujte od pevovodje.

Ali:

Postavi voz IZPRED HIŠE.

Pravilno:

Odstrani voz PRED HIŠO.

Jeseni in pozimi se često oziramo v nebo in vzdihujemo:

Sonce je IZZA OBLAKOV.

Pravilno:

Sonce je ZA OBLAKI.

Ali:

Poglej IZPOD mize!

Pravilno:

Poglej pod mizo.

Mnogokrat se zgodi, da bi lahko barantali za ceno in ko je prodajalcu dovolj, vzklikne:

IZPOD TE CENE ne dam.

Pravilno:

POD TO CENO ne dam.

Kadar je v kinematografu na sporedu kak film neprimeren za mladino, piše:

Mladini IZPOD 18 LET vstop prepovedan.

Pravilno:

Mladini POD 18 LET vstop prepovedan.

No, in še nekaj najbolj pogosto napačno rabljenih fraz:

Ali greš KAR KNOGAM?

Pravilno:

Ali greš KAR PES?

Komaj je PRIŠEL K SEBI.

Pravilno:

Komaj je prišel do sape. Komaj si je opomogel. Komaj se je zavedal.

Stefanija Muhar

Jutri in v nedeljo gostuje v dvorani gledališča Tone Čufar na Jesenici znani ansambel narodnih pesmi in plesov študentskega kulturno umetniškega društva »Žikica Jovanovič Španac« iz Beograda. Naše sodelavce še posebej opozarjamo na predstavo v nedeljo, 25. februarja ob 19. uri zvečer. Vstopnice, ki so brezplačne, lahko dvignete pri referentih za kulturo v obratih železarne. Gostovanje organizira komisija za kulturo in izobraževanje pri tovarniškem odboru OO sindikata Železarne.

Letni obračun gorskih reševalcev

V petek, 16. februarja, so se v prostorih hotela Pošta zbrali jeseniški gorski reševalci na redni letni konferenci. Med starimi, sivolasimi reševalci je bilo videti dokaj mladih obrazov, kar dokazuje, da jeseniška reševalna postaja skrbi za pomlajevanje svojih vrst, ker je to, tudi edini način, da se bo veliko delo stare generacije jeseniških gorskih reševalcev nadaljevalo. Tudi iz poročila načelnika postaje je bilo razvidno, da so v letu 1972, jubilejnemu letu gorske reševalne službe, dosegli na Jesenicah precejšen napredek prav v pomlajevanju svojih vrst in vzgoji mladih reševalcev, ki jih čaka le še težak sprejemni izpit, ki ga bodo polagali v letošnjem letu in postali pravi gorski reševalci.

Leto 1973 je jubilejno leto jeseniškega planinstva, ki sega celih sedemdeset let nazaj v zgodovino. Ta visoki jubilej bomo na Jesenicah proslavili vsi skupaj, tudi reševalci, ki so skupaj z alpinisti avantgarda jeseniškega planinstva, saj so s svojo dejavnostjo, ki sloni popolnoma na amaterski bazi, humana organizacija posebnega pomena, še posebno danes, v času formiranja enot vseljudskega odpora. Zato bi bilo zelo prav, če bi imeli malo več posluha za delo GRS in alpinističnega odseka, saj prav iz njegovih vrst prihajajo najspodobnejši alpinisti med gorske reševalce.

Lansko leto, ko smo praznovali šestdeset let GRS v Sloveniji, je komisija za GRS pri Planinski zvezi Slovenije podelila priznanje najstarejšim in najbolj zaslužnim reševalcem. Med nagrajenimi je bilo tudi sedem jeseniških reševalcev, ki že več kot četrto stoletja pomagajo vsem, ki so v gorah potrebni pomoči. Nagradenci so možje, ki jih naša javnost dobro pozna. Imena: Uroš Župančič, Maks Medja, Andrej More, Stane

Kobler, Ciril Praček, Karel Korenini in Dolfe Kramžar, so zapisani povsod tam, kjer se je bil boj z goro za človeško življenje. Sedaj pa je na mladih breme vseh teh nalog, ki jih morajo nadaljevati in izvrševati, v teh veteranih pa imajo odlične učitelje.

Jeseniška postaja pa je bila v preteklem letu deležna tudi priznanja, ki reševalcem mnogo pomeni. Red zaslug za za narod s srebrnim vencem za vse tiste, kar je v letih svojega obstoja naredila ljudem, ki v gorah niso imeli sreče.

Ko je načelnik v svojem poročilu omenil nesreče v lanskem letu, je povedal, da so naši reševalci triindvajsetkrat posredovali. Sedemkrat v gorah, enkrat v poizvedovalni akciji za pogrešanim planincem, petnajstkrat pa na smučiščih v Španovem vrhu in v Martuljku. Čeprav je reševanje njihovo glavno delo, pa ni tudi najvažnejše. Poglavitno delovanje reševalcev je preventiva, opozarjanje. Največ nesreč v gorah se

zgodijo zaradi pomanjkljive planinske vzgoje in prav to vrzel žele reševalci s preventivnim delom zapolniti.

Opremljenost jeseniške postaje je še kar zadovoljiva, nabava moderne reševalne opreme pa je vezana na uvoz, saj pri nas te opreme še ne izdelujemo. Težje pa je z osebno opremo, ker se zaradi stalne hoje v gore, ki je potrebna zaradi kondicije, hitro obrabi in uniči. Za vse je vedno premalo denarja.

Na koncu so jeseniški reševalci izvolili še nov odbor z načelnikom Jožem Makovcem na čelu in se zahvalili staremu odboru, ki ga je osem let uspešno vodil Ludvik Zalokar. Pred celotno postajo pa so v tem letu nove naloge, predvsem: nesreče je treba z vzgojo preprečevati, če pa se nesreča le zgodi, najhitreje in najbolj strokovno pomagati. To bo težka naloga, predvsem: nesreče je gora vedno več, vendar smo lahko prepričani, da ji bodo reševalci, tudi jeseniški, kos.

Mitja Košir

Pred premiero D. H. Lawrence »SNAHA«

V nobeni slovstveni zgodovini ne boste dobili podatka, da je pisec slovitega in razvpitega romana »Ljubimec lady Chatterley« Herbert David Lawrence tudi dramski pisatelj. Pa vendar je avtor zelo zanimive igre z naslovom »SNAHA«, ki so jo celo Angleži sami tako rekoč odkrili pred kratkim. Ko je leta 1969 na beograjskem mednarodnem gledališkem festivalu londonsko gledališče Royal Court prav za »SNAHO« dobilo eno najvišjih priznanj, so gledališki zgodovinarji komaj verjeli, da je bila to tudi krstna uprizoritev dramskega dela, ki je nastalo pred natanko 59 leti. Torej je D. H. Lawrence »SNAHO« napisal leta 1910, torej

v času, ko je pisal svoje najboljše delo, roman »Sinovi in ljubimci«, ki je izšel leta 1913 in velja za prvi psihoanalitični roman angleške književnosti.

Kakor v romanu »Sinovi in ljubimci«, je tudi v »SNAHI« Lawrence opisal življenje angleških rudarjev ter pretirano privrženost in ljubezen med materjo in sinovi. Imenitno je v »SNAHI« zadel vzdušje malih ljudi rudarskega sveta, kako se pehajo za svoj »sakdanji kruh, obenem pa iščejo svojo človeško uveljavitev v ujetosti med pravili in normami družbe ter med nagoni in željami svojega jaza. Presenetljivo sodobna je ta pred več kot 60 leti napisana igra, ki obravnava

poleg zanimive zgodbe rudarske družine tudi danes tako moderne odnose med žensko in moškim, med ženo in možem ter med materjo in sinovi. Toda vsi ti odnosi so prikazani na tako resničen in prepričljiv način, da komaj gre v pravem gledališkem pomenu, temveč v resnici za verne izseke iz vsakdanjega življenja, ki tudi ne poznajo privzdignjene retorike in globokoumja, temveč preprosto resnico, v kateri se skriva vsak hip vsa tragičnost in vsa komičnost tega, kar imenujemo zase in za vse skupaj življenje. »SNAHA« je igra, ki ne odgovarja niti na velika niti ne na kakršnakoli vprašanja našega bivanja. Pogosto prikazuje, da je živ-

ljenje nadvse zahtevno, zabavno, zanimivo, pestro, žalostno in zato tudi vredno, da ga živimo. Prav ta preprostost pa je dokaj trd oreh za igralce. Toda letili so se ga z zavzetostjo in ljubeznijo. Pod vodstvom režiserja Bojana Čebulja se bodo predstavili v vlogi matere, gospe Gascoigne, Marjana Čebulj, v vlogi njenih sinov Luthra in Joa Nace Smolej in Matjaž Modic, v vlogi snaha Mimie Tatjana Košir in v vlogi gospe Tardy Vera Stare.

»SNAHA« bo prav gotovo prijetno gledališko doživetje, ki bi ga bilo škoda zamuditi. Premiera »SNAHE« bo na odru amaterskega gledališča Tone Čufar v prihodnjih dneh.

nj

Gallusova priznanja za dolgoletno glasbeno aktivnost

Na koncertu pevskih zborov in pihalnega orkestra v četrtek 15. februarja, ki ga je občinska Zveza kulturno prosvetnih organizacij priredila v počastitev kulturnega praznika Slovencev, je predsednik občinske Zveze kulturno prosvetnih organizacij Joža Varl v imenu republiške Zveze prosvetnih organizacij proglasil zaslužene glasbene delavce, ki so bili odlikovani z Gallusovimi bronastimi, srebrnimi in zlatimi odličji s katerimi jih je odlikovala republiška zveza.

Najvišje priznanje ZLATO GALLUSOVO PLAKETO je prejel dolgoletni zborovodja in glasbeni pedagog, sedanjí zborovodja pevskega zbora Jesenice prof. MILKO SKOBERNE. ZLATO GALLUSOVO ZNAČKO Z ZLATIM LOVORJEVIM VENCEM pa je ob svojem visokem življenjskem jubileju, za dolgoletno aktivno dejavnost v glasbeni kulturi prejel CENE AMBROŽIČ.

Poleg teh dveh, so za nad 25 letno aktivno delovanje na glasbenem področju prejeli ZLATE GALLUSOVE ZNAČKE:

LOJZE JERAŠA, MATEVŽ VENGAR, JOŽE JAN, JOŽE SVETINA, ELZA CEGNAR, ZALKA JERAŠA, PAVLA KLEČ, EGIDIJ PRAPROTNİK, FRANC MOHORIC, PAVLA, MOHORIC, BERTA RAZINGER, VERA RADI, JAKA BRANDSTETER, MIRKO LASNIK, STANKO PODLESNIK, JANEZ PONIKVAR, ALOJZ RADI, FRANC SMID, FRANC TERSEGLAV, POLDE ULAGA, BERTI BERTONCELJ, MARTIN MOČNIK, JANEZ MARKIZETI, VINKO RAZINGER in ALOJZ PINTAR.

SREBRNE GALLUSOVE ZNAČKE za aktivno delo od 16 do 24 let so prejeli:

SLAVKO FERCEJ, DANIJEL GRILC, inž. FRANC LEGAT, inž. JOŽE LEGAT, JANEZ LEGAT, ALOJZ OZEBEK, VIKTOR SVETINA, JOŽE PASAR, IGNAC MRAK, JAKOB JERAŠA, ALOJZ ZORMAN, ADOLF KRESE, EDO ŽAGAR, VIDA VEHAR, ZORA KOBENTAR, FRANČKA LEGAT, ANICA LEGAT, MARIJA FERCEJ, MARICA BALOH, ANTON DOLAR, IVAN GOVEDIČ, MIRKO TERLIKAR, ALOJZ TRAMTE, TOMAZ ČUFAR, IVAN GRIL, FRANC JELENC, JANEZ ERZEN, ALOJZ KOSEM, FRANC KEJŽAR, FRANC VILMAN in ANTON SEVER.

BRONASTE GALLUSOVE ZNAČKE za aktivno delo na glasbenem področju od pet do 14 let so prejeli:

MARJAN ŽEFRAJ, VIKTOR KOŠIR, JANEZ AVSENIK, JANEZ ZORMAN, MARIJA BRISAR, AMALIJA PRAPROTNİK, IVAN RABIČ, MARTIN SOVIČ in KAREL TROŠT.

VSEM ODLIKOVANECM TUDI NASE ISKRENE ČESTITKE Z ŽELJO, DA BI SE MNOGO LET USPEŠNO SODELOVALI V PEVSKIH ZBORIH IN ŠIRILI GLASBENO KULTURO.

Program dela in finančni načrt odbojcarskega kluba Jesenice za leto 1973

Za vsak doseženi uspeh je potrebno veliko dela in truda, za realizacijo dela pa vnaprej pripravljen načrt oziroma program, po katerem se potem lahko ravnamo. Tako smo tudi pri OK Jesenice sestavili program dela in finančni načrt za letošnje leto.

V OK Jesenice deluje:

- moška ekipa
- ženska ekipa
- mladinska moška ekipa
- mladinska ženska ekipa

1. Moška ekipa tekmuje v II. zvezni odbojcarski ligi, ki ima 12 članov.

Po programu naj bi moška ekipa v letu 1973:

- a) sodelovala v II. zvezni ligi, kjer bo odigrala 11 tekem v gosteh, 11 pa doma;
- b) sodelovala na zimskem prvenstvu Slovenije 10. in 11. februarja v Novem mestu;
- c) sodelovala na turnirju za memorial Tomaža Trojarja;
- d) odigrala 10 prijateljskih tekem, od tega 5 doma, 5 pa v gosteh;
- e) v okviru možnosti odigrala 2 mednarodni tekmi, od tega eno doma, eno v inozemstvu.

2. Ženska ekipa nastopa v I. republiški odbojcarski ligi, kjer nastopa 10 ekip.

Po programu naj bi ženska ekipa v letu 1973:

- a) sodelovala v I. republiški ligi, kjer bo odigrala 9 tekem v gosteh, 9 pa doma;
- b) sodelovala na zimskem prvenstvu SRS 24. 2. 1973 na Ravnah;
- c) sodelovala na treh prijateljskih turnirjih, in to na Jesenicah, v Novem mestu in na Ravnah;
- d) odigrala 8 prijateljskih tekem, od tega 4 doma, 4 pa v gosteh;
- e) v okviru možnosti gostovala v inozemstvu (Gorica — Italija).

3. Mladinska moška ekipa sodeluje na turnirju za prvenstvo Slovenije, kjer sodeluje tudi 15 in več ekip. Turnirji so trikrat letno v različnih krajih.

Po programu naj bi mladinci v letu 1973:

- a) sodelovali na turnirju za mladinsko prvenstvo SRS v Mariboru 28. 1. 1973 (III. turnir za leto 1972);
- b) sodelovali na I., II., III. turnirju za prvenstvo SRS za leto 1973;
- c) odigrali 5 prijateljskih tekem s klubi v občini in bližnji okolici.

4. Mladinska ženska ekipa sodeluje na vseh turnirjih za mladinsko prvenstvo SRS. V letu 1972 je ekipa igrala na turnirju na Jesenicah in na Ravnah in obkrožila zasedla 3. mesto.

Po programu naj bi mladinke v letu 1973:

- a) sodelovale na vseh turnirjih za prvenstvo SRS;
- b) odigrale 5 prijateljskih tekem z moštvami v občini in okolici.

Nadalje ima OK Jesenice v programu za leto 1973 še:

- a) organizacijo medobratnih

tekem (tehnična izvedba);

b) organizacijo Trojarjevega memoriala;

c) organizacijo občinskega prvenstva srednjih in osnovnih šol v odbojki;

d) organizacijo tekmovanja veteranov;

e) organizacijo tekmovanja v mali odbojki.

V letu 1972 in do današnjega dne so naša moštva dosegla naslednje pomembnejše uspehe:

a) ženska ekipa je v jesenskem delu tekmovanja na 1. mestu;

b) ženska mladinska ekipa je na mladinskem prvenstvu SRS dosegla 3. mesto;

c) moška ekipa je na zimskem prvenstvu SRS dosegla 4. mesto;

d) mladinci so na zadnjem turnirju za prvenstvo SRS dosegli 2. mesto.

Odbojcarski klub je imel v jeseni 1972 občni zbor, na katerem je bil izvoljen 9-članski odbor. Predsedniku kluba je Dušan Prešeren, tajnik Mara Kelbl, tehnični referent pa Tone Šmitek. Odbor ima redne seje vsako sredo.

Odbojcarski klub je na začetku tega leta pred skoraj nerešljivim problemom, kako zagotoviti realizacijo sprejetega programa, ker klub zaenkrat nima zagotovljenih nobenih sredstev. Na podlagi posebne specifikacije bi bilo potrebno:

a) za obvezna tekmovanja 111.256,00 din;

b) za pokalna tekmovanja 3.432,00 din;

c) za tradicionalna tekmovanja 3.000,00 din;

d) za prijateljska tekmovanja 7.250,00 din

Skupaj 124.938,00 din.

V tem pogledu pa niso zajeti stroški za trenerje, voditelje, seminarje in tečaje, propagando, povračilo stroškov tekmovanja, nabava opreme in rekvizitov ter morebitni funkcionalni stroški.

Pri tem vidimo, da največ sredstev odpade na obvezna tekmovanja, ki se prične že v mesecu marcu. Sedanji odbor trenutno ne bi mogel prevzeti odgovornosti za nastopanje moške ekipe, niti ne bi mogel prevzeti obveznosti, da bo vsa sredstva zbral izključno sam. Računamo na prispevke in dotacije vsaj tistih, ki so nam dali sredstva v preteklem letu, nedvomno pa bomo morali del sredstev zbrati posebej. Prav zaradi tega želimo, da o našem programu za leto 1973 razpravljajo tudi drugi, ter nam s pripombami, predlogi in nasveti pomagajo, s tem pa želimo, da bi bil krog tistih, ki bi bili pripravljeni pomagati s sredstvi, čim širši.

Odbojcarski klub
Jesenice

Planinsko društvo Jesenice pred novimi nalogami in načrti

Jeseniški planinci se bodo danes v petek ob 19. uri zbrali na svojem jubilejnim občnem zboru v počastitev sedemdesetletnice organiziranja planinskega dela v Gornjesavski dolini.

Pred sedemdesetimi leti so se ljubitelji in obiskovalci goga iz Doline pod gorami, iz Rateč, Bele peči, Podkorena, Kranjske gore, Martuljke, Dovjega in Mojstrane, Hrušice, Javornika, Koroške Bele in Zirovnice 19. aprila 1903 odločili, da ustanovijo četrto gorenjsko ali deseto slovensko planinsko društvo.

Planinci, plezalci, alpinisti, visokogorski alpski smučarji te planinsko alpinistične srečanja, so bile od tedaj dalje skupaj z nesebičnimi in požrtvovalnimi gorskimi reševalci zdravo jedro slovenskega in jugoslovanskega množičnega rekreativnega planinstva in vrhunškega plezalnega športa ter alpinizma.

Kot mravlja marljivi so skupaj z Jakobom Aljažem, dr. Josipom Tičarjem gradili goste mreže dobro nadelanih in skrbno zavarovanih planinskih poti in postojank: Aljažev stolp in Staničeva zavešča na Triglavu, »kočo vseh koč«, Kredarico, Triglavski dom, tri Aljaževe planinske domove v Vratih, Kadišniko-

vo kočo na vrhu Golice, stari in novi slovenski Tičarjev dom na Vršču. V sedemdesetih letih so zgradili pet gorskih zavetišč, GRS kočo na Špičko, kočo pri izviru Soče, skalaško kočo na Rožci in še mnogo drugega so upognjeni hrbti in z žuljavimi rokami naredili dobrega in koristnega za planinstvo. Najboljše plezalci in alpinisti iz našega območja so od leta 1936 dalje sestavljali zdravo jedro vseh naših dolomitskih, alpskih, andskih, kavkaških, pamijskih, hindukuških in himalajskih odprav. Gorski reševalci pa so poleti in pozimi, podnevi in ponoči pomagali in reševali pomoči potrebne iz sten Jalovca, Triglava, Špika, Široke peči, Triglava, Martuljke, Karavank, Grintovcev in Savinsko Kamniških planin.

Planinci, plezalci in alpinisti iz Gornjesavske doline so lahko skupaj z gorskimi reševalci upravičeno ponosni na opravljeno delo v korist in zdravo rast ter napredek planinstva in alpinizma.

Na jubilejni planinski skupščini, ki bo danes v veliki dvorani Delavskega doma na Jesenicah bodo sprejeli nove naloge in obveze.

Tretji v peti ligi

V organizaciji namiznoteniške sekcije Murove, je bilo v soboto in nedeljo v domu TVD Partizan na Jesenicah republiško prvenstvo v namiznem tenisu za V. skupino.

Sodelovalo je sedem ekip, ki so igrale vsaka z vsako. Tokrat je največ uspeha imela ekipa celjskega Ingrada, ki je premagala vse svoje nasprotnike, druga je bila ekipa P-kluba iz Ljubljane, na tretje mesto pa se je uvrstila ekipa Murove.

Ker pa sta imeli ekipi Ingrada in P-kluba enako število točk, po obeh delih pr-

venstva, sta morali odigrati ponoven dvoboj, v katerem so bili boljši igralci P-kluba in zmagali z rezultatom 5:2 ter postali končni zmagovalec V. slovenske lige.

Igralcem Murove ni uspelo poizkus, da bi se uvrstili v četrto skupino slovenske lige, kar pa ne smemo jemati kot neuspeh, kajti ekipi P-kluba in Ingrada sta bili le premočan nasprotnik za neizkušeno ekipo Murove.

Končni vrstni red: 1. P-klub, 2. Ingrad, 3. Murova, 4. Hrašnik, 5. Smartno, 6. Poljčane, 7. Voklo, 8. Krka.

Občni zbor javorniških planincev

V soboto, 17. februarja so se v telovadnici osnovne šole Koroška Bela zbrali člani Planinskega društva Javornik Koroška Bela. 26. občnega zbora so se poleg članov društva udeležili zastopniki društva in organizacij iz Javornika ter predstavniki planinskih društev iz naše in radovljiške občine, Planinsko zvezo Slovenije pa je zastopal tov. Franjo Klotčnik. Občnega zbora so se udeležili tudi planinci iz Celovca.

Poročilo o opravljenem delu v preteklem letu so bila zelo obširna. Iz poročila je razvidno, da društvo vzorno oskrbuje štiri planinske postojanke, navedeni pa so bili tudi problemi s katerimi se odbor srečuje. Delaven je tudi mladinski odsek društva, ki organizira izlete v naravo in udeležbo na številnih akcijah in tekmovanjih. Letošnji občni zbor sovpada tudi v

petindvajsetletnico ustanovitve društva, ki so jo praznovali in na Pristavi razvili nov društveni prapor. Poročilo tajnika je vsebovalo tudi zanimive številčne podatke o razvoju društva v minulih petindvajsetih letih.

Teodor Kreuzer, predsednik društva, je v svojem poročilu zelo izčrpno analiziral problematiko društva. Poneke v razpravi pa so govorili o nalogah, ki jih bo treba opraviti v prihodnje, pri obnovi planinskega doma na Pristavi in vzdrževanju ostalih treh planinskih postojank.

Izvoljen je bil nov upravni odbor, ki ga bo v prihodnji mandatni dobi vodil dosedanja predsednik Teodor Kreuzer, ob koncu občnega zbora pa so si prisotni ogledali še nekaj izredno lepih posnetkov z lanske letošnje odprave na Makalu v Himalajskem pogorju.

Slikovna kronika sedemdesetletnega dela gornikov iz Doline pod gorami

Uspešna preizkušnja

Na novi sankaske progi Podmežakljjo pri strelskem domu na Jesenicah se je v soboto in nedeljo (17. in 18. 2. 1973) pomerilo nad 100 tekmovalcev in tekmovalcev za republiške naslove in prehodni pokal mesta Jesenic. Čeprav je bilo še v četrtek dopoldan na progi preko 70 cm snega, je organizatorju obeh tekmovalcev — sankaskemu klubu SD Jesenice le uspelo do sobote zjutraj progo v dolžini okoli 750 m povsem očistiti snega do trdne podlage in tako omogočiti izvedbo obeh tekmovalcev, to je III. republiškega prvenstva na naravnih progah za tekmovalne sanke in XVII. mednarodnega tekmovalstva za prehodni pokal mesta Jesenic. Za ta podvig imajo največ zaslug predvsem naslednji člani: Janez Meglič kot vodja proge in tekmovalci: Srečo in Mirko Klinar, Jakob Štalc, Marjan Meglič, Vinko Lavtižar in Boris König, ki so progo urejevali pozno v noč pred prvim nastopom v soboto.

Sobotni program je obsegal tri teke enoseda, od katerih se je tretji tek štel za tekmovalstvo za prehodni pokal mesta Jesenic. V tekmovalstvu za republiške naslove so bili po treh tekih najboljši: članice — Anica Ahačič, Begunje; mladinke — Vanja Petelinkar, Sora; starejši člani — Milan Česen, Tržič; člani — Marjan Petelinkar, Sora; mladinci — Polde Perko, Tržič.

Za pokal mesta Jesenic pa je poleg domačih tekmovalcev iz Bohinja, Begunje, Idrije, Jesenic, Kranja, Sore, Tržiča in Železnikov nastopilo tudi 26 tekmovalcev iz Italije in avstrijske Koroške. Največji favoriti so bili italijanski tekmovalci, saj je bilo med njimi nekaj takih z najboljšo uvrstitvijo na letošnjem evropskem prvenstvu v sankanju na naravnih progah. Predvidevanje je bilo pravilno in za nedeljski odločilni tek enoseda so si prve tri startne številke zagotovili sledeči tekmovalci: članice — Helene Mittelstiel, Italija; mladinke — Brigitte Thainer, Italija; starejši člani — Milan Česen, Tržič; člani — Paul Wurzer, Italija in mladinci — Günter Kranz, Avstrija.

V nedeljo je bila tekmovalna proga zaradi dodatnih ureditvenih del še hitrejša in Italijan Paul Mittelstiel je v zadnjem odločilnem četrtm tekmu dosegel tudi rekord proge s časom 0,52,6 minute in v tej vožnji dosegel povprečno hitrost 52,5 km/uro.

V nedeljskem tekmovalstvu dvoseda na nekoliko skrajšani progi — 600 m se je prvi tek upošteval za prehodni pokal mesta Jesenic, oba teka pa za republiško prvenstvo. V prvem tekmu je bila najboljša italijanska dvojica Wurzer-Wurzer, v obeh tekih pa dvojica Bahun-Česen iz Tržiča.

NOVI REPUBLIKSI

PRVAKI:

ENOSEDI:

članice: Anica Ahačič, 4.17,7 — Begunje; mladinke: Vanja Petelinkar, 4.25,3 — Sora; starejši člani: Milan Česen, 4.03,5 — Tržič; člani: Toni Habjan, 3.51,3 — Železniki; mladinci: Polde Perko, 3.57,5 — Tržič

DVOSEDI:

članski: Bahun J.-Česen M., 1.26,4 — Tržič mladinski: Heberle D.-Cvenkelje A., 1.32,0 — Begunje

Uvrstitev jeseniških tekmovalcev:

člani: 5. Vinko Lavtižar — 3.57,6; 8. Boris König — 4.00,3; 9. Srečo Klinar — 4.01,5; 20. — 21. Ervin Uršič — 4.15,4; 22. Marjan Štefelin — 4.16,4; 23. Jakob Štalc — 4.17,5 in 24. Marjan Meglič — 4.17,9

mladinci: 4. Mirko Klinar — 4.07,0 in 10. Silvo Rakar — 4.28,0

dvosedi: članski — 2. Lavtižar V.-Klinar S. — 1.26,8

mladinski — 2. Klinar M.-Rekar S. — 1.34,7

ZMAGOVALCI POKALA

JESENIC:

ENOSEDI:

članice — Helene Mittelstiel, 2.00,9 — Italija; mladinke — Mariana Raffer, 2.04,1 — Avstrija; starejši člani — Milan Česen, 2.01,3 — Tržič; člani — Paul Mittelstiel, 1.47,1 — Italija; mladinci — Günter Kranz, 1.55,2 — Avstrija

DVOSEDI:

Wurzer F.-Wurzer B., 0.39,8 — Italija

Uvrstitev jeseniških tekmovalcev:

člani: 8. Srečo Klinar — 1.56,1; 11. Vinko Lavtižar — 1.56,7; 18. Boris König — 1.59,4; 25. Marjan Meglič — 2.03,0; 28. — 29. Jakob Štalc — 2.06,0; 31. Ervin Uršič — 2.07,8 in 37. Marjan Štefelin — 2.14,0

mladinci: 4. Mirko Klinar — 1.59,9 in 16. Silvo Rekar — 2.18,1

dvosedi: 3. Lavtižar V.-Klinar S. — 0.43,3; 9. Klinar M.-Rekar S. — 0.47,2 in 12. König B.-Uršič E. J. J.

Sankaške tekme na Dovjem

V nedeljo, dne 18. februarja je organiziralo Gašilsko društvo Dovje tradicionalno tekmovalstvo z navadnimi sanmi. Na startu pri Sedučniku se je javilo kar lepo število tekmovalcev okoli 80. Gospodar na tej visokogorski kmetiji je ves čas pridno skrbel za vse lačne in žejne tekmovalce z domačimi specialitetami tako, da je čas do štarta kar hitro potekel.

Pionirji in pionirke so štartali na krajši progi, najboljši čas je dosegel Slavko Skumavec 2:28,4.

Članice, mladinci, mlajši in starejši člani pa so prevzeli celotno progo, najboljši čas med vsemi je imel mlajši član Miha Peternelj 3:44,4.

Najboljše uvrščeni tekmovalci so prejeli diplome in praktična darila, katere je prispevalo GD Dovje, bife pri Potokarju in posamezniki:

REZULTATI Pionirke: Mojca Potočnik 2:56,7, 2. Mojca Janša 3:16,6, 3. Darja Legat 3:26,0.

Pionirji: 1. Slavko Skumavec 2:28,4, 2. Slavko Pezdinik 2:32,6, 3. Sašo Ozebek 2:37,8.

Mladinci: 1. Milan Paulus 3:53,3, 2. Roman Peternel 4:20,0, 3. Martin Pezdinik 4:42,8.

Mlajši člani: 1. Miha Peternel 3:44,4, 2. Marjan Jamar 3:48,0, 3. Joško Rampre 3:53,4.

Članice: Cvetka Poldar 4:03,2, 2. Romana Pintar 4:32,6, 3. Ana Ozebek 5:01,7.

Člani: 1. Drago Pezdinik 4:30,6, 2. Ivo Cindrič 4:39,2, 3. Frana Legat 4:46,5.

Samotežne sani: (izven konkurence) 1. Jakob Smolej — Miha Peternel 7:24,5.

G. J.

Zakaj tako gledalci hokejskih tekem?

O vedenju gledalcev na hokejskih tekmah je bilo v zadnjem času dovolj napisanega. O metanju petard, o nešportnih napisih na transparentih navijačev, o metanju steklenic, vse to je športna javnost že obsodila.

Moj namen ni, da bi obravnaval te probleme, ampak bi se rad dotaknil nečesa, kar jeseniškemu hokeju najbolj škoduje.

V zadnjem času sem na tribunah jeseniškega drsališča opazil več »navijačev«, ki na hokejskih tekmah zmerjajo in psujejo nekatero igralce domačega moštva.

Naj navedem nekaj primerov. Po tekmi Jesenice : Olimpija so nekateri »navijači« psovali domačega vratarja Kneza, ki je imel na tej tekmi svoj slab dan. Nihče izmed teh ljudi pa ni vedel, da je Rudi skozi vso tekmo stiskal zobe od hudih bolečin v ramenih. Se hujše pa se dogaja na tekmah mladih Kranjskogorcev. Mladim neizkušenim hokejistom se že vso sezono ne odprejo vrata športne sreče. Na vseh tekmah dajejo vse od sebe, toda zopet je tu skupina ljudi, ki jim namesto moralne podpore s svojim izzivanjem zbija jo voljo za igro in smešijo pred svojimi gledalci. Primer je zadnja tekma s Slavijo. Mladi igralci so se toliko časa uspešno upirali, dokler se niso pričeli oglašati taki gledalci. S svojim izzivanjem so šli tako daleč, da je eden od igralcev, ki so mu popustili živci, vrget palico v to skupino ljudi.

Mnogi so zatem tega igralca obsojali, toda skupina teh navijačev, ki jim je bila palica namenjena, so šli tako daleč, da so tega igralca pred

začetkom tretje tretjine šli izzivat celo k vhodu za igralce. Verjetno bi še naprej zabavljali, če jih ne bi v tretji tretjini obkolila skupina mladih ljudi, katerim je bilo njihovega izzivanja dovolj.

Mnenja sem, da če ne nameravaš navijati, potem je bolje, če si tiho in neprizadeto gledaš, potek tekme. »Navijačem« pa, ki s svojimi žalitvami žalijo domače hokejiste, pa svetujem, da se raje zadržijo ali pa bo bolje, če jih na hokejske tekme več ni!

Upam, da bodo ta članek prebrali ljudje, ki sestavljajo

to skupino in da v bodoče takšnih nešportnih izpadov ne bodo več začeli. Kajti, konec tekme sem imel občutek, da se ti gledalci upajo žaliti igralce Kranjske gore ali Jesenic le na igrišču, ko imajo na nogah drsalke in opremo, z drugimi besedami za hrbtom, ko pa se igralci preoblečejo, pa se tudi ti gledalci potuhnejo!

Še nekaj! Vse, ki kritizirajo, zmerjajo in žalijo igralce, bi z veseljem samo enkrat napravil v hokejsko opremo in jim nataknil drsalke. Prepričan sem, da nihče ne bi niti enkrat več pomislil na to,

da bi žalil ali kritiziral kogarkoli od nastopajočih!

Tega članka ne bi napisal, če kot Jeseničan in kot aktivni športnik ne bi na lastnih izkušnjah in izkušnjah mnogih športnikov SD Jesenice takih primerov doživljal nešteto.

Zanimivo pa je tudi to, da se ob uspehih katerega koli jeseniškega športnika prav ti »navijači« najbolj glasno trkajo na prsa češ: »Ste videli, kaj smo Jeseničani, kaj smo Gorenjci!«

Za take naj v bodoče na športnih terenih v jeseniški občini zmanjka prostora.

Branko Jeršin

Za vlečnico Podles je novi hotel Kompas v Kranjski gori. Zgradbo so delavci GIP Gradis do zime spravili pod streho. Ko bo poslopje dograjeno, bo to največji hotel na Gorenjskem, saj bo imel 420 postelj. V njem bo tudi pokrit bazen in avtomatsko keglišče.

Gorenjsko prvenstvo osnovnih šol v veleslalomu

Sportno društvo Alples iz Železnikov je, dne 20. februarja, organiziralo veleslalom za prvenstvo gorenjskih šol. Tekmovanje je bilo na Starem vrhu nad Škofjo Loko in so se ga lahko udeležili cicibani, pionirji in mlajši mladinci. Razen pri mlajših mladincih je tekmovaljevaljalo tudi za kategorizacijo. Na startu se je zbralo 300 tekmovalcev iz vseh gorenjskih osnovnih šol. Na presenečenje vseh pa je bila postavljena le ena proga. Sicer je bila proga odlična, vendar očitno premehka. Že po prvih tekmovalcih so bile luknje tako, da veliko smučarjev z višjimi startnimi številkami ni uspelo prevoziti proge.

Tekmovalci iz naše občine so dosegli solidne rezultate. Najboljšo uvrstitev je imel Sašo Oblak, ki je bil v kategoriji mlajših mladincev prvi z najboljšim časom tekme. Dve tretji mesta sta osvojila Aleš Podrekar pri cicibanah in Primož Veskovič pri mlajših mladincih.

REZULTATI: Cicibanke: 1. Damjana Likozar 44,48, Kranj, 6. Tatjana Tancar 50,07, T. Čufar, 7. Saška Vesek 50,78, T. Čufar, 12. Nataša Čop 60,62, Koroška Bela.

Cicibani: 1. Dušan Grašič 43,75, Kranj, 3. Aleš Podrekar 45,67, Mojstrana, 7. Uroš Pestotnik 50,30, T. Čufar, 14. Rajko Noč 59,78, P. Voranc.

Mlajše pionirke: 1. Romana Pintar 77,65, Škofja Loka, 6. Brigita Kejžar 87,55, Koroška Bela, 10. Eva Štravs 99,58, P. Voranc.

Mlajši pionirji: 1. Miran Markovič 74,06, Tržič, 4. Grega Benedik 80,03, Žirovnica, 13. Tadej Šporn 85,72, Koroška Bela, 16. Aleš Kunc 89,50, T. Čufar, 32. Samo Podlipec 111,96, Žirovnica.

Starejše pionirke: 1. Polonca Oblak 78,61, Kranj, 5. Barbka Klinar 95,17, Mojstrana, 8. Dušica Prestor 100,17, Kranjska gora, 12. Mirjam Žerjav 113,08, Kranjska gora, 13. Mojca Legat 113,47, Žirovnica.

Starejši pionirji: 1. Zdravko Križaj 74,81, Tržič, 4. Boštjan Gasar 75,54, P. Voranc, 9. Stanko Legat, Mojstrana, 11. Bogdan Razinger 79,50, Koroška Bela, 13. Mar-

ko Razinger 79,86, Koroška Bela, 20. Rado Čučnik 87,40, T. Čufar, 29. Miro Črv 93,37, T. Čufar.

Mlajše mladinke: 1. Jožica Gortnar 75,65, Železniki, 5. Lidija Baloh 103,60, Žirovnica.

Mlajši mladinci: 1. Sašo Oblak 70,62, P. Voranc, 3. Primož Veskovič 76,06, T. Čufar, 4. Robi Bizjak 76,13, Kranjska gora, 9. Gaber Gmajnar 79,84, T. Čufar. **Sašo**

Sodelavci iz IBM so se pomerili v veleslalomu

Aktiv Zveze mladine oddelka za avtomatično obdelavo podatkov (IBM) je v soboto 17. februarja na smučišču v Gozd-Martuljku pripravil tekmovaljevalje za sodelavce v veleslalomu. Skupaj s člani komisije, ki je skrbela za izvedbo, se ga je udeležilo 25 sodelavcev.

Doseženi so bili naslednji rezultati:

Pri moških: 1. Matija Zupan 21,6, 2. Zvone Kalan 22,7,

3. Milan Svetlin 24,0, 4. Ljubo Soklič 24,4, 5. Alojz Markovič 25,5, 6. Jaka Kleč 28,4.

Pri ženskah:

1. Francka Jelševar 25,6, 2. Draga Soklič 33,5.

Pionirji: 1. Leon Markovič 26,7, 2. Ksenja Podlipnik 27,2, 3. Lojze Markovič 39,4.

Prvo uvrščenim so ob razglasitvi rezultatov izročili praktična darila.

B.

Tekmovanje v slalomu v Črni

V Črni na Koroškem je bilo v soboto, 12. februarja, smučarsko tekmovaljevalje v slalomu za mlajše mladinke in mlajše mladince. Tekmovaljevalje je veljalo tudi za kategorizacijo. Sprva je kazalo, da bo na sporedu tudi veleslalom, vendar je bil izveden le slalom.

Naši smučarji niso odpoštovali s celotno ekipo, saj tekmovalci iz Kranjske gore niso bili dobro obveščeni o odhodu v Črno.

Slalom je bil postavljen na tekmovalni progi »Kogelnik«. V prvem teku je bilo postavljenih 52 vrat. Pri mlajših mladinkah so startale štiri naše tekmovalke. Po pričakovanju je postavila najboljši čas Mojca Polc z Jesenic. Ostale naše so peljale bolj zadržano in imele velik zaostanek. Pri mladincih je Janez Peskar z Jesenic, ki je startal prvi, s solidno vožnjo progo presmučal brez večje napake. Gaber Gmajnar je moral takoj po startu v sneg, zaradi slabo pritrjenih smuč. Primož Veskovič je vse do ciljne ravnine peljal dobro, nekaj vrtic pred ciljem pa je padel. Najbolje od naših se je v prvem teku uvr-

stil Sašo Oblak, ki je zasedel 5. mesto.

V drugem teku, ki je bil težji od prvega, pa ni šlo vse po sreči. Pri mladinkah je Mojca Polc padla in si pokvarila uvrstitev. Zmagala je Andreja Urh iz Radovljice.

Ostale naše imajo sicer dobro uvrstitev, vendar prevelik zaostanek. Polona Čop je bila četrta, Mojca Pesjak pa peta. Pri mladincih si je prvi pokvaril uvrstitev Peskar, ki je bil diskvalificiran. Solidno je peljal Veskovič, vendar je

bil zaradi napake v prvem slalomu diskvalificiran. Naš najboljši iz prvega teka Oblak je peljal dobro in ko smo že mislili na dobro uvrstitev, je nekaj vrtic pred ciljem speljal vrtica le z eno smučko in ostal brez uvrstitve.

Sašo

Tekma košarkarjev na zadnjem srečanju slovenskih železarjev

Šolsko prvenstvo v veleslalomu

Tudi v Kranjski gori zima smučarjem ni bila najbolj naklonjena tako, kot tudi drugod po Sloveniji. Nekaj časa ni bilo niti snega, da bi lahko priredili šolsko tekmovaljevalje v veleslalomu. Takoj, ko pa je zapadel nov sneg, smo se dogovorili za tekmovaljevalje, ki ga je organiziral in vodil tov. Mlakar. Namen tekmovalja je bil, da izbere mo najboljše tekmovalce na šoli med 250 prijavljenimi.

Snežne razmere so bile še kar dobre in tekmovaljevalje je potekalo hitro, saj je bila organizacija brezhibna. Po končanem tekmovalju sta tov. Janez Mlakar in ravnatelj šole razglasila rezultate in podelila nagrade in priznanja.

REZULTATI:
Vrtec — dekleta: 1. Jana Mlakar, 2. Jelka Jakopin, 3. Tanja Smolej.

Fantje: 1. Blaž Mertelj, 2. Jurij Jeršin, 3. Robi Stranig. Letnik 64, 65 — fantje: 1. Sandi Peternel, 2. Tomaž Mertelj, 3. Borut Purkart.

Deklice: 1. Rosanda Paukovič, 2. Branka Martinovič, 3. Brigita Rižnar.

Letnik 62, 63 — fantje: 1. Janez Jakelj, 2. Roman Mertelj, 3. Slavko Mertelj.

Dekleta: 1. Betka Gregori, 2. Tanja Brajc, 3. Vida Cernec.

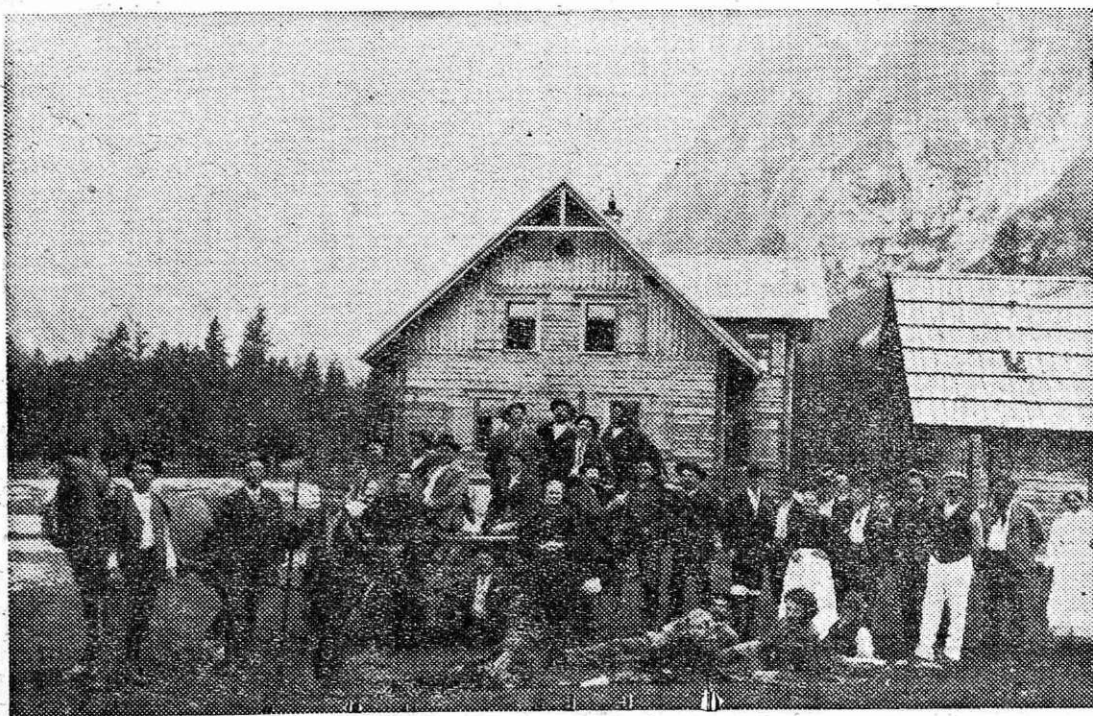
Letnik 60, 61 — fantje: 1. Janez Mertelj, 2. Slavko Dominik, 3. Aleš Salej.

Dekleta: 1. Tea Pernuš, 2. Barbka Smolej, 3. Barbara Čimžar.

Letnik 57, 58, 59 — fantje: 1. Robi Bizjak, 2. Zvonko Šefman, 3. Miha Rožič.

Dekleta: 1. Jožica Košir, 2. Marta Zupan, 3. Dušica Prestor.

Metka Gregori

Stara Aljaževa koča v Vratih pod Triglavom iz leta 1896

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

24. februarja, ameriški CS barvni film ob 15. uri **POJEM PESEM DOMINIQUE**, v glavni vlogi Debby Reynolds

24. in 25. februarja, italijanski barvni film ob 17. in 19. uri **7 MASCEVANJ ZA 7 REVOLVERJEV**, režija Albert Cordiff, v glavni vlogi Montgomery For

26. in 27. februarja, francosko-italijanski barvni film ob 17. in 19. uri **SKUSNJAVE MLADEGA CASONOVE**, režija Luigi Comencini, v glavni vlogi Leonard Whiting

28. februarja francoski barvni film ob 17. in 19. uri **VOHUNSKA ROŽA**, režija Edvardo Malinaro, v glavni vlogi Louis Jourdan

1. in 2. marca ameriški barvni film ob 17. in 19. uri **ANTIBABY PILULA**, režija Fielder Cook, v glavni vlogi David Niven

3. marca, ameriški barvni film ob 15. uri **TOM IN JERRY — VELIKA PARADA**

3. in 4. marca, ameriški CS barvni film ob 17. in 19. uri **TEROR IN STRAST**, režija Curtis Harrington, v glavni vlogi Simone Signoret

Kino PLAVZ

23. in 24. februarja, francosko-italijanski barvni film ob 18. in 20. uri **SKUSNJAVE MLADEGA CASONOVE**

25. februarja ameriški CS barvni film ob 10. uri **POJEM PESEM DOMINIQUE**

26. in 27. februarja, italijanski barvni film ob 18. in 20. uri **7 MASCEVANJ ZA 7 REVOLVERJEV**

28. februarja in 1. marca, angleški CS barvni film ob 18. in 20. uri **PRED MILIJON LETI**

2. marca, francoski barvni film ob 18. in 20. uri **VOHUNSKA ROŽA**

3. marca, italijanski CS barvni film ob 18. in 20. uri **PREISKAVA BREZHIBNEGA DRŽAVLJANA**

Kino DOVJE-MOJSTRANA

24. februarja, ameriški CS

barvni film **UMAZANI HEROJI JUKE**

25. februarja, ameriški CS barvni film **CATSCH 22**

3. marca, francosko-italijanski barvni film **SKUSNJAVE MLADEGA CASONOVE**

Kino **KRANJSKA GORA**

24. februarja, ameriški CS barvni film **CATSCH 22**

25. februarja, angleški CS barvni film **PRED MILIJON LETI**

28. februarja, francosko-italijanski barvni film **SKUSNJAVE MLADEGA CASONOVE**

1. marca, francoski barvni film **VOHUNSKA ROŽA**

3. marca, italijanski barvni film **7 MASCEVANJ ZA 7 REVOLVERJEV**

Kino **DELAJSKI DOM JAVORNIK**

24. februarja, nemški barvni film ob 19. uri **HOTEL Z RDECO LUCJO**

25. februarja, ameriški barvni CS film ob 17. uri **POJEM PESEM DOMINIQUE**

25. februarja ameriški CS barvni film ob 19. uri **UMAZANI HEROJI JUKE**

28. februarja italijanski barvni film ob 19. uri **7 MASCEVANJ ZA 7 REVOLVERJEV**

3. marca, angleški CS barvni film ob 19. uri **PRED MILIJON LETI**

Gledališče

V soboto 24. februarja **VI-DA GRANTOVA**, gostovanje V Mežici ob 19.30.

V soboto 24. februarja, ansambel narodnih plesov in pesmi **ŽIKICA JOVANOVIČA ŠPANAC** ob 19.30 uri (vstopnice v predprodaji v gledališču Tone Čufar).

V nedeljo 25. februarja, **VI-DA GRANTOVA**, gostovanje na Ravnah ob 16. uri.

V nedeljo 25. februarja, ansambel narodnih plesov in pesmi **ŽIKICA JOVANOVIČA ŠPANAC** ob 19. uri za sindikat Železarne.

Opravičilo

Dne 10. 2. 1973 je tov. Javorski iz Jesenic, Nova pot 3 naročil v naši prometni pisarni dva avtobusa za prevoz udeležencev pogreba za pokojnim Mrak Jakobom, dne 11. 2. 1973 ob 16. uri. Razporednik je vozili pravočasno odredil in voznikom izdal potrebna naloga, vendar pa prevoz ni bil opravljen, v skladu z naročilom, kajti oba za ta prevoz določena avtobusa, ki sta bila pred tem odredjena na druge vožnje, se nista pravočasno vrnila. Prevoz pogrebcev je bil tako opravljen s 15 min. zamudo in le z enim avtobusom, na povratku pa so potniki lahko koristili prevoz na redni progi Blejska Dobrava — Jesenice.

Do neljubega spodrsrlaja je sicer prišlo iz opravičljivih razlogov, vendar pa zato naročnika prevoza ne zadene nobena krivda. Zato štejemo za potrebno, da se svojcem pokojnika in ostalim udeležencem pogreba za ta spodrsrlaj javno opravičimo.

VIATOR — PE JESENICE

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega moža in skrbnega očeta

ALOJZA SIMNICA

se zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti, darovali cvetje in nam izrekli sožalje.

Posebno zahvalo smo dolžni dr. Avgustu Mencingerju za vso skrb in pomoč v zadnjih urah njegovega življenja.

Iskrena hvala govornikom in OO ZB NOV teren Sava za poslovilne besede.

Vsem še enkrat hvala.

Zalujoči: žena Anica in sin Lojze z družino

ZAHVALA

Ob smrti dragega moža in očeta

FRIDERIKA KERNCA

se lepo zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znanecem, ki so ga tako številno pospremili na njegovi zadnji poti. Lepa hvala vsem posameznikom, podjetjem in ustanovam, ki so počastili njegov spomin, darovali vence in šopke cvetja. Iskrena hvala vsem, ki so nam izrazili sožalje in sočustvovali z nami ob naši bolečini.

Iskreno se zahvaljujemo zdravniškemu in strežnemu osebju internega oddelka bolnice Jesenice, ki mu je v času bolezni posvečalo vso skrb in mu lajšalo trpljenje.

Prisrčna hvala tudi vodstvu zdravstvenega doma Jesenice in zdravniškemu osebju za zdravljenje na domu.

Vsem še enkrat lepa hvala.

Zalujoči: žena Antonija, hčerka Majda, sinova Janez in Bojan z družinami

ZAHVALA

Ob prerani smrti naše drage mame, stare mame, sestre, tašče in tete

ANTONIJE SLIVNIK

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem za sočustvovanje in pomoč, ter vsem, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti.

Hvala vsem darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki so nam izrekli sožalje.

Se posebej pa se zahvaljujemo vsem družinam, ki so nam v težkih trenutkih na kakršenkoli način pomagale.

Zahvaljujemo se pevskemu zboru društva upokojencev Javornik in godbi na pihala Svobode iz Hrušice za poslovilne pesmi.

Vsem še enkrat lepa hvala!

Zalujoči: hčerki Sonja in Marica z družinama ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Osnovni organizaciji sindikata Železarne in sindikalnemu odboru obrata promet se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč v času mojega bolovanja, ki mi je zelo dobrodošla.

Prisrčna hvala.

Stanko Žgajnar

TEROR IN STRAST — je ameriški film, ki prikazuje sladko življenje družine, ki ima vsega dovolj in ne ve kako preganjati kratak čas

BOLNICA JESENICE OBVEŠČA

Splošna bolnica Jesenice obvešča javnost, da je ordinacijski urnik nekaterih specialističnih ambulant spremenjen in sicer:

— kirurška ambulanta posluje redno vsak delovnik vključno ob sobotah od 14. do 20. ure, za nujne primere pa ves dan in tudi ob nedeljah in praznikih;

— internistična ambulanta posluje vse delovne dni razen sobote od 10. do 16. ure.

OBVESTILO

Občinsko društvo telesnih invalidov Jesenice, obvešča svoje člane, zainteresirane občane, gospodarske organizacije, družbenopolitične organizacije in predstavniške organe skupščine občine, da bo v soboto, dne 24. februarja 1973 v veliki dvorani Delavskega doma (pri Jeleni) na Jesenicah ob 16. uri letna delovna konferenca društva.

Vabljeni

Izvršni odbor DTI Jesenice

ZAHVALA

Osnovni organizaciji sindikata železarne Jesenice se najlepše zahvaljujem za prejeto denarno pomoč, ki mi je bila v času mojega bolovanja zelo dobrodošla.

Jože Klinar

ZAHVALA

Zahvaljujem se osnovni organizaciji sindikata in sindikalnemu odboru obrata plavž za denarno pomoč. Zahvaljujem se tudi za novoletno darilo in tovarišu Ravniku, ki mi je prinesel darilo na dom.

Ivan Rajbar

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru HVŽ se ob smrti mojega moža **JAKOBA MRAKA** iskreno zahvaljujem za denarno pomoč.

hvaležna Marija Mrak

POJASNILO

Vsem, ki so ob smrti moža in našega očeta izkazali pozornost s tem, da ga pospremijo na njegovi zadnji poti, pojasnjujemo, da **VIATOR** — poslovna enota Jesenice, kljub pravočasnemu naročilu, ni dostavil dveh naročenih avtobusov za prevoz na pokopališče. Pojasnilo smo dolžni dati, da bodo vsi tisti, ki so nam izkazali pozornost, objektivno obveščeni, zakaj ni bilo avtobusov.

Družini Mrak in Javorski

ZAHVALA

Sodelavcem iz martinarne se iskreno zahvaljujem za zbrano denarno pomoč, ki sem jo prejel ob smrti moje hčerke **MERIME MIDŽON**.

martinarna Rahmo Midžon

HOKEJ NA LEDU

Polfinale jugoslovanskega pokala

Partizan : Jesenice 4:3 (1:1, 0:0, 3:2)

V povratnem srečanju za jugoslovanski pokal so Jeseničani v Beogradu izgubili srečanje, vendar pa so se s skupnim rezultatom 19:5 uvrstili v finale, kjer so se v sredo zvečer v prvi tekmi srečali z ekipo ljubljanske Olimpije. Za poraz v Beogradu pa je krivo predvsem slabo vreme, saj je vso tekmo močno deževalo in je bilo srečanje bolj podobno vaterpolu kot pa hokeju. Kljub ne-

mogočim pogojem za igro pa so na željo naših igralcev srečanje vseeno odigrali, seveda pa naši igralci niso imeli kaj izgubiti, ker so si že v prvem srečanju zagotovili visok naskok: V tako nemogočih pogojih pa so se bolj znašli Beograjčani in uspeli večkrat poriniti ploščico v mrežo.

Gole za Jesenice so dosegli: Slavko Beravs, Roman Smolej in Tomaž Košir.

Državno prvenstvo člani

Partizan : Jesenice 1:14 (0:2, 0:6, 1:6)

V drugem srečanju za točke pa so naši hokejisti pokazali svojo pravo vrednost, z dosti dobro igro so nasuli igralcem Partizana kar precej golov in jim dokazali, da so zamen upali na kakršnokoli presenečenje. Pred težkimi tekami, ki čakajo naše igralce v prihodnjih dneh, je ta rezultat zelo spodbuden, saj dokazuje, da se forma moštva popravlja in da so prebrodili krizo.

Največje presenečenje prvenstva je zopet napravil zagrebški Medveščak, ki je v Zagrebu gladko premagal eki-

po Olimpije in s tem skoraj že odločil naslov državnega prvaka. Seveda pa bi se morali naši hokejisti zavedati, da je Medveščak zelo nevarna ekipa in da je takšno presenečenje pripravi v lanski sezoni naši ekipi sredi Jesenic ter ji odvzel naslov prvaka. Zato želimo, da še v naprej igrajo zelo resno in dokažejo v srečanjih z Olimpijo, da so boljši od njih. Verjetno pa bodo v nadaljnjih srečanjih lažje dokazali svojo pravo vrednost, saj bodo razbremenjeni psihičnega pritiska in zaigrali sproščeno.

Kranjska gora : Slavija 1:5 (0:1, 0:2, 1:2)

Igralcem Kranjske gore ni uspel drugi podvig, saj bi z zmago proti Slaviji imeli lepo priložnost, da ostanejo v prvi ligi. Igrali so sicer borbeno, toda precej brezglavo in niso znali izkoristiti lepih prilik pred vrati izredno razpoloženega vratarja Slavije. V ekipi Kranjske gore sta tokrat zaigrala mladince Ščap in Pristov in z dobro igro opravičila zaupanje trenerja. Škoda je le, da v ekipo niso

že sredi sezone vključili nekaj najbolj perspektivnih mladincev, ki bi si s težkimi tekami nabrali dragocene izkušnje in ustvarili konkurenco v ekipi. Uspeh ekipe bi s tem ostal verjetno enak, dvignila pa bi se borbenost in kolektivna igra, katero že dalj časa pogrešamo pri Kranjskogorcih.

Gol za kranjsko goro je dosegel mladinec Pristov.

Mednarodna prijateljska tekma mladincev

Kranjska gora : KAC 8:3 (0:0, 3:0, 5:3)

Mladinci Kranjske gore so se uspešno oddolžili gostom za poraz 4:0, ki so ga doživeli prejšnji teden v Celovcu. Igrali so zelo dobro, bili boljši, skozi vso tekmo, bili pa so tudi precej grobi in tako presedeli precej časa na kazenski klopi. V ekipi mladincev, ki bodo z resnimi treningi lahko postali dobri igralci, žal pa je tudi nekaj takih, ki svoje manjše znanje skušajo nadoknaditi z grobostjo, kar pa je obsojanja vredno. Seveda pa ti igralci s svojimi izpadi oškodujejo celotno ekipo, ki okrnjena ne more pokazati vseh svojih kvalitete in znanja.

Gole za kranjsko goro so dosegli: Razinger 3, Pavlič 2, Ščap 1, Pristov 1 in Brun 1. bef

Slovensko prvenstvo v judu

V soboto 17. februarja je bilo v Lendavi republiško prvenstvo v judu za ženske. Tekmovalo je osem klubov iz vse Slovenije, s 30 tekmovalkami. Tako je bila konkurenca precejšnja.

Tudi iz judo sekcije TVD Partizan z Jesenic, so se udeležile tega tekmovanja tri

tekmovalke in sicer: Marjeta Bizjak, Zvonka Jerman in Vida Harapin.

Marjetka Bizjak je v welter kategoriji dosegla odlično tretje mesto. To mesto je dosegla kot začetnica in zasluži vse priznanje. Zvonka Jerman je bila v srednji kategoriji druga. Bila je izred-

no uspešna v parterni tehniki.

Vida Harapin je dosegla popoln uspeh v teški kategoriji. Pokazala je veliko znanje v tehniki metov.

Jermanova in Harapinova se bosta v začetku marca udeležili državnega prvenstva v Subotici.

V nedeljo, 25. februarja, je ob 6. uri zjutraj skupinski odhod od Valvasorjevega doma vseh udeležencev letošnjega spominskega pohoda na Stol. (Na sliki eden od uspešnih pohodov)

V. zimske športne igre slovenskih železarjev

V soboto, 17. februarja so ravenjski železarji organizirali pete zimske športne igre. Iger se je udeležilo 180 športnikov, od tega 47 iz železarne Jesenice. Letos so se športnikom iz vseh treh slovenskih železarn pridružili tudi športniki iz Cinkarne Celje, mariborske livarne, Tehničnega biroja Jesenice, Metalurškega inštituta iz Ljubljane in direktorije ZP SZ. Zimske športne igre so bile solidno organizirane ob lepem in sončnem vremenu in ob ugodnih snežnih razmerah.

Rezultate tekmovanja so objavili v domu železarjev na Čečovju, kjer je bil tudi kulturni program z žrebanjem nagrad.

REZULTATI:

Teki

Moški do 35 let — 2 km: 1. Jože Rožič — ŽJ, 8.48; 2. Jakob Vidovšič — ŽR — 9.39; 3. Franc Kričej — ŽR — 9.52.

Moški nad 35 let — 2 km: 1. Jože Osenjak — Ravne — 9.41, 2. Franc Lakota — Jesenice — 9.48, Tone Pogačnik — Jesenice — 10.46.

Moški 8 km: 1. Milan Dretnik — Ravne — 30.33, 2. Alojz Kerštajn — Jesenice — 31.21, 3. Egon Karpač — Ravne — 32.23.

Teki — Ekipno: Moški do 35 let: 1. Železarna Ravne: 29.33, 2. Železarna Jesenice:

Ekipno — Moški nad 35 let: 1. Železarna Jesenice: 31.23, 2. Železarna Ravne: 32.39, 3. Cinkarna Celje: 42.28.

Ekipno — Moški — 8 km: 1. Železarna Ravne: 2.09.34, 2. Železarna Jesenice: 2.17.25.

Sankanje

Ženske: 1. Lucija Kopmajer — Ravne — 4.07.6, 2. Stefka Savinc — Ravne — 4.37.4, 3. Jožica Lasnik — Ravne 4.43.9. Moški: 1. Božo Erat — Ravne — 3.37.2, 2. Evgen Korinšek — Ravne — 4.04.1, 3. Draško Dokl — Jesenice — 4.06.6.

Sankanje — ekipno — Ženske: 1. Železarna Ravne 8.45.0, 2. Železarna Jesenice 10.17.2, 3. Cinkarna Celje 13.10.8.

Ekipno — moški: 1. Železarna Jesenice 12.44.1, 2. Železarna Štore 14.32.1, 3. Cinkarna Celje 19.20.1.

Veleslalom

Moški do 35 let: 1. Tone Albreht — Jesenice — 2.00.17, 2. Andrej Ponikvar — Jesenice — 2.01.91, 3. Božo Košir — Tehnični biro Jesenice — 2.04.83.

Ženske: 1. Elica Vehovar — Ravne — 51.71 — 2. Danica Benedik — Jesenice — 53.72, 3. Lojzka Praček — Jesenice — 55.74.

Moški nad 45 let: 1. Dominik Kos — Ravne — 1.42.75, 2. Božo Radivojevič — Ravne — 1.44.92, 3. Ciril Praček — Jesenice — 1.45.44.

Moški od 35 — 45 let: 1. Jože Rodič — Ravne 1.42.33, 2. Franc Kobler — Jesenice — 1.42.70, 3. Rado Očepek — Tehn. biro. Jesenice — 1.44.56.

Veleslalom — ekipno:

Moški do 35 let: 1. Železarna Jesenice 6.06.91, 2. Železarna Ravne 6.26.98, 3. Železarna Štore 7.12.19, 4. Teh. biro Jesenice 7.28.12, 5. Mariborske livarne 7.56.90, 6. Cinkarna Celje 8.18.75.

Moški nad 45 let: 1. Železarna Ravne 5.17.17, 2. Železarna Jesenice 5.37.20, 3. Metalurški inštitut 6.01.72, 4. Cinkarna Celje 7.13.72.

Moški od 35 — 45 let: 1. Železarna Jesenice 5.18.65, 2. Železarna Ravne 5.26.48, 3. Železarna Štore 5.31.27, 4. Tehn. biro Jesenice 5.47.70, 5. Cinkarna Celje 5.56.71, 6. Mariborske livarne 6.18.16.

Ženske: 1. Železarna Ravne 1.48.25, 2. Železarna Jesenice 1.49.46, 3. Cinkarna Celje 2.15.84.

Železarji na Ravnah bodo letos v septembru organizirali tudi letne športne igre slovenskih železarjev.